

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Theologiæ Mysticæ, Seu Facilem & practicum modum
Exercitia Spiritualia S.P. Ignatii Loyolæ per octiduum faciendi - item
triduanam recollectionem fructosè instituendi complectens, Et
Sacerdotibus Præcipuè, aut de Sacerdotali Statu suscipiendo
deliberantibus accomodata, Una cum ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

Divisio I. Pro octiduano secessu juxta normam à S. Ignatio assignatam
facta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48834)

ad Scopum Meditationum pro singulis hebdomadis Ignatio assignatarum erui potest, uti ex paradigmatis assignandis patebit.

Tres itaque diversæ præscriptiones materiarum pro Octiduo secessu assignabuntur. Prima ipsam S. Ignatii sionem in libello Exercitiorum assignatam, & statui S. dotali accommodatam servabit. Altera Meditationum statum Sacerdotalem directè ordinatas continebit. Tercia pro singulis Meditationibus Parabolam aliquam Evangelicam aut aliam similem assumet.

DIVISIO I.

PRO OCTIDUANO SECESSU ILLIUS NORMAM A S. IGNATIO ASSIGNATAM TAM FACTA.

Merito hæc divisio aliis omnibus præfertur, utpotè præ cæteris apta videtur, non ad præfixum diuturnum Exercitii Scopum referendum, sed ipsum etiam Systema Meditationum, quas S. Ignatius in libello Exercitiorum præscripsit, connexionem demonstrandam. Quare ipsius primis Meditationes propriis S. Patris, quantum fieri poterit, verbis proponam, varias tamen iisdem notas subiungam, quibus, partim quid circa singulas observandum sit, etiam; partim quomodo illius materia cum præcedentibus hæreat, demonstram.

Meditatio procemialis pridie Exercitiorum peragenda.

De Fine & Scopo horum Exercitiorum.

Punctum I.

Considera 1. quis sit Scopus Exercitiorum tuorum, crastina die auspicaturus es; nimirum ut anima tua in imago DEI per varias imperfectiones, peccata, & negligentias obscurata renovetur, pristinoque decori restituatur.

Considera 2. quàm necessaria tibi sit hæc renovatio non imago animæ tuæ usque adeò ob tepidam vitam tuam sit deformata, ut merito cum admiratione quæri possit.

Quis est imago hac? DEI, an Dæmonis? Christi, an Mundi?
 Considera 3. an non meritò Ecclesia velut Mater tua in solitudine istam te ducat, & in uterum suum iterum recipiens illis S. Pauli 4. ad Gal. verbis te alloquatur: *Filioli mei, quos iterum parturio, donec formetur Christus in vobis.* Stude proin hanc sollicitudinem Matris tuæ dilectissimæ agnoscere, atque, ut finem suum obtineat, totis viribus cooperari. Colloquium ad S. Carolum Borromæum, S. Ignatium, aliòsque electos Patronos tuos, rogando, ut pro felici Exercitiorum successu efficacem gratiam impetrare dignentur.

Punctum II.

Considera 1. Quid requiratur ad renovationem cuiusdam imaginis, nimirum sequentia tria capita 1. Ut pulveres imagini adhærentes abstergantur. 2. Ut colores detriti aut offuscati, novis coloribus obducantur. 3. Ut velum, quo pulveres deinceps arceantur, appendatur. Considera 2. Quàm aptè hæc tria officia pro Spirituali renovatione Animæ tuæ per exercitia Spiritualia præstentur; quid enim aliud per viam purgativam intendunt, nisi ut pulveres culparum animæ adhærentium per veram contritionem & confessionem, variâque conscientie Examina, aliâque Satisfactoria opera abstergantur? quid aliud per viam illuminativam quaerunt, quàm ut novi virtutum colores ex imitatione Christi petita menti per neglectum virtutis ac fervoris Studium inveteratæ obducantur? quid aliud per viam unitivam obtinere desiderant, quàm ut per ardentem DEI amorem, firmissimamque cum illo unionem velut aptissimum velum omnes subsequentium culparum pulveres arceantur? Considera 3. Quàm alacriter proin & libenter hæc Exercitia suscipere, atque ad finem usque magna cum constantia continuare debeas. Colloquium ad SS. Cœli Reginam, demissè rogando, ut, sicut ipsa se Autricem horum Exercitiorum fuisse S. Tereziæ confessa est, ita tibi quoque, ut optatum ex his successum referas, autrix esse dignetur.

Punctum III.

Considera 1. Quibus mediis Pictores ad renovandam aliquam imaginem uti soleant. An non aptos sibi colores
Instr. VII. H præ-

preparant? an non solitarium locum, quo à distractione defendantur eligunt? an non de apto sibi Magistro aut rectore prospiciunt? an non oculos accuratè & assidue Directorem, aut imaginem, aut Prototypon reflectunt, dirigunt?

Considera II. Quotò magis tu has omnes induas & conatus pro renovatione tuæ imaginis adhibere debeas, ut cui ultro tam copiosa eorundem occasio offeratur.

Considera III. Quomodo non modò in solitudine cum magno desiderio secedere, omnesque alias curas & cere, sed etiam omnes industrias, quæ à S. Ignatio, & Ascetis ad hunc finem præscribuntur, magna cum sedulo, constantiâque adhibere velis. Colloquium ad Christum rogando, ut, sicut ipse hunc secessum verbo & exemplum cuit, ita efficacem quoque pro illo ritè continuando largiri dignetur.

Materia Lectionis.

I. Etsi hæc exercitia potissimum ad veram sui notitiæ reformationem ordinata sint, atque adeò primum semper sacras Exercitationes locum meditatio habere debent rectè tamen directorium (quo nomine liber à Societate su composuit, & modum exercitia spiritualia cum fructu faciendi docens intelligitur) cap. 21. n. 1. monet melius durare possit is, qui exercetur, expedire, ut detur aliqua relaxatio in horis meditandi, eoque tempore, à meditationibus liberum habet, liber aliquis legendus, tur, qui pietatem potius nutriat, quàm intellectum meditationibus exerceat; quique aptus & opportunus sit ad illum finem, vel finem, qui per exercitia quæritur, gignatur. Quin etiam monendus est (ait idem Directorium cap. 21. & docendus, ut ipsam lectionem dirigat ad meditationem nimirum non legendo cursim aviditate sciendi & videndi, sed immorando, & perpendendo accuratè, quæ legendo intrando in eodem affectus.

II. Sed & illud cavendum (ut rectè ibidem n. 6. monetur) ne vel legendi, vel scribendi dulcedine ita se quilibet distineri sinat, ut tempus eripiat meditationi aut præparationi ad meditationem. Semper enim aliquantulum meditationem debet omnia relinquere, & omnino suam

gitationem convertere ad puncta illius Exercitij, quod jam instat. Addo, cavendum hoc quoque, ne nimis legendo aut scribendo defatigetur animus, & quasi vires ejus exhauriantur; oportet enim salvam semper relinqui meditationem, & cetera omnia huic uni servire.

III. Ut autem sciat is, quem instruendum hinc suscepi, Sacerdos, quos præcipue libros aut materias legere debeat, ante omnia ei consulendum est, ut unum quotidie caput speciatim à me annotatum, manè, & alterum, si velit, fortuito selectum, aut certe, si totum legere non placet, unam, alteramve sententiam aut paragraphum, à prandio ex libello de imitatione Christi legat, exemplo S. Ignatij Exercitiorum horum Authoris, qui & mirifica laude semper extollere hunc libellum, & pari fervore alijs commendare, ipsemet verò tantopere spiritum illius probare, tamque perfecte in se exprimere solebat, ut, quemadmodum Petrus Ribadeneira l. 1. c. 13. vitæ scribit, multorum judicio, Vita Ignatij solida quædam, eminens, ac viva esset imago eorum præceptorum omnium, quæ aureo illo libello continentur. Nec immerito sanè hunc libellum præ alijs suadebat, quia, ut Julius Nigronus tract. 5. Ascet. c. 3. n. 15. rectè pronunciavit, continet succum totius vitæ spiritualis, compendium perfectionis, quintam, ut ita dicam, essentiam religiosæ vitæ ac sanctitatis, diurnæ meditationis Alembico per virum experientissimum, tum ex alijs spiritualibus libris, tum ex ipsius Spiritus Sancti unctione expressam. Quem qui legit assidue, habebit, teste Ludovico Granatensi in præfat. ad hunc libellum à se in Hispanicum idioma conversum, fidum viæ hujus vitæ comitem, solamen in adversis, Doctorem, ducemque in dubijs: artem, præximque ornandi hinc hauriet, ac pie vivendi normam, nec non bene, beatèque moriendi scientiam. Dicit proinde eodem cum Seneca Epist. 54. *Vivis, viget, liber est, supra hominem est, dimittit me plenum ingentis fiducia. In quacunque positione mentis sim, cum lego hunc (fatebor tibi) libet omnes casus provocare.* Ex hoc itaque libello pro hodierno die, proque felici omnium subsequen-
tium lectionum auspicio legi potest cap. 2. l. 3. in quo illa præcipue verba non pro hac duntaxat, sed secuturis etiam lectionibus cum singulari affectu usurpentur: *Loquere:*

H 2

Demij

Domine, quia audit servus tuus, verba enim vita tua habes. Loquere mihi ad qualemcumque animam meam consolationem, & ad totius vite mee emendationem: tibi autem laudem & gloriam, & perpetuum honorem.

IV. Præter hunc libellum liber etiam quispiam dotalis ad Instructionem Sacerdotum pertinens legi potest, quales exempli gratia esse possunt, Ludovicus de Pontefili ubi fusè de statu & officiis Sacerdotum agit: Sacerdotum Christianus M. Ludovici Abellij. Jacobi Marchantij Aaronis. Joannis Trithemij institutio sacerdotalis M. A. chij anno 1640. iterum recusa. Manuale Parochorum roli Musarti. Jacobus Masenius in Auctario Ducis viti octo Meditationes proponit pro Sacerdotibus, quæ per modè pro lectione spirituali servire possunt. Tertia instructio de conversatione Apostolica, & quarta instructio Pastorum, quæ breviter complectuntur, quidquid ad eum Sacerdotum spectat.

V. Sed & Sanctorum vitas interdum non inutiliter posse, S. Ignatius in annot. post primam hebdomadam meditationem insinuat, & ipsa etiam experientia confirmat, maximè si selectæ sint, & ei, qui Exercitia facit, commodatæ, quales respectu Sacerdotum esse possunt, pij Sacerdotis, seu vita Jacobi Merlohorstij. Vita M. J. nis Avilæ. Vita P. Petri Foreri Canonici Regularis & alij. Vita P. Petri Fabri è Societate Jesu, quæ multas doctrinas Sacerdotibus accommodatas continet; Vita roli Borromæi, & S. Francisci de Sales, & similes.

VI. Denique præ reliquis etiam legi convenit, annotationes, vel additiones, regulasve, quas S. Ignatius in Exercitiis inseruit, & successivè in charta separatim voluit. Et hodie quidem antè, quàm auspicetur Exercitium, Annotationes & Additiones ei dandas esse, Directorum n. 5. & cap. 15. n. 8. monet, quas proin placet hic apponere brevibus, ubi opus videbitur, adjectis.

Annotationes.

1. Has Annotationes, ut in ipso titulo videre est, S. Ignatius eo fine à se compositas fuisse ait, ut aliquid intelligentia exercitia spiritualia afferant tam ei, qui traditurus est, qui accepturus. Unde quia hoc loco cum duntaxat, quæ

incipit, instruere proposui, eas quoque annotationes, quæ ad ipsum pertinent, solas huc afferam, ut ipsum Directorium monet cit. c. 11. n. 5.

II. Prima ergo est Annotatio, quod ipsonomine Exercitiorum spiritualium intelligitur modus quilibet examinandi, propriam conscientiam; ite meditandi, contemplandi, orandi secundum mentem, & vocem, ac postremo alias quascunq; spirituales operationes tractandi, ut dicetur deinceps. Sicut enim deambulare, iter facere, & currere, exercitia sunt corporalia, ita quoq; præparare, & disponere animam ad tollendas affectiones male ordinatas, & hys sublatiis ad quarendam & inveniendam voluntatem Dei circa vitam suam institutionem, & salutem animæ, exercitia vocantur spiritualia.

III. In hac Annotatione S. Ignatius quasi in compendio breviter complexus est, quidquid ad exercitia ritè cognoscenda & fructuose obeunda pertinet. Nam I. Eorundem naturam per ipsum nomen *Exercitiorum* pulchrè insinuavit, significare scilicet volens, Exercitia hæc non in nuda quadam oratione, sed tali, quæ ad actionem referatur, & exercitatio dici mereatur, consistere; qui enim ita orat, vel meditat, ut nihil ulterius spectet, sed in sola persistat vel rei impetrandæ, vel etiam cognoscendæ cura, hic magis quiescit, & oritur, quàm exerceatur, & laboret. II. Scopum quoque eorum sat clarè insinuavit, dum scilicet per ea animam ad malas affectiones, ac voluntatem Dei inveniendam, seu, ut clariùs, breviusque dicam, ad statum, vitæque ineundæ rationem optimam vel eligendam, vel reformandam, vel perficiendam præparari ac disponi dixit. III. Gradus etiam profectus, qui in his exercitijs quærendus est, non obscure per tria illa verba *deambulare, iter facere, currere*, indicavit; nam sicut ex his motibus unus altero perfectior est, eò quod is, qui ambulat, nec certum habet terminum, nec gressum admodum intendat; iter verò faciens, eò quod ad certum terminum tendat, nec diu in via morari cupiat, hoc ipso gressum acceleret; currens autem celeritatem superaddat, omnesque vires intendat; ita in exercitijs quoque singulis hebdomadis sui quodammodo passus præscribatur, & in prima quidem hebdomade; in qua finis tantum in genere ostenditur, & recessus ab eo factus deploratur, fit ambulatio duntaxat; in secunda & tertia, quia de certo

vitz statu eligendo vel reformando agitur, perfectior motus, atque adeò itineri certum terminum habenti comparatur; in quarta denique hebdomade, quia amor addens quaeritur, etiam accelerari merito profectus, adeò cursus institui dicitur. IV. Denique ipsa etiam instrumenta ad finem exercitiorum obtinendum adhibenda per eandem annotationem sat clarè innuntur, scilicet per exercitia modum quemlibet examinandi contentiam; deinde orationem & meditationem, & alias operationes, à Directore utique velut itineris Duce præscribere intelligi dixit, quibus sanè tribus instrumentis omnia, ad veram reformationem vel electionem status requiruntur complexus est, cum per Examen conscientiae quisque se ipso agat, statumque animæ suæ recognoscat; per orationem verò & meditationem agens cum Deo, quid faciendum fugiendumve sit, discat, & lumen ac vires impetret ad faciendum, quæ intelligit fieri oportere; per communionem denique cum prudenti viro adjuvetur, ut melius se & cum Deo rem transigat, simulque tutus reddatur ab insidiis & insidijs Dæmonum.

IV. Secunda annotatio, & inter annotationes S. Patris tertia ordine est, quod cum in sequentibus Exercitiis spiritualibus utamur actibus intellectus, quando discernimus voluntatis verè, quando afficimur, advertendum est in oratione, quæ præcipue est voluntatis, dum voce aut mente cum Domino Deo aut Sanctis colloquimur, majorem ad nos exigere reverentiam, quam dum per usum intellectus ad intelligentiam potius moramur; hæc enim, cum ad voluntatem permovendam potissimum dirigatur, atque ad obstruendum à præsentia personæ alterius præsentis, nihil aliud quam mentis seriam applicationem exigere videtur, quod quidem verò Dei aut Sanctorum, cum ad ipsos rectè dicitur, hoc ipso etiam reverentiam erga personam requirit, ut rectè notat P. Ceccotus, ob hanc ipsam causam quoque magis exquisita, quibus eos dignè compellare possimus, exigit.

V. Tertia annotatio, & quinta in ordine viginti annotationum S. Patris, est, quod mirum in modum juratur, suscipit Exercitia, si magno atque liberali animo accipi-

totum studium & arbitrium suum offerat suo Creatori, ut de se, suisque omnibus statuat id, in quo ipse potissimum servire possit juxta ejusdem beneplacitum. De qua annotatione vel maxime dictum credi debet, quod in Directorio c. 3. n. 1. de annotationibus universim notatur, scilicet omnem diligentiam in ea observanda poni debere, quoniam quò diligentior quis in hoc fuerit, eò citius & uberius inveniet fructum spirituales, qui quaeritur.

IV. Quarta annotatio, & in ordine duodecima est, quòd, cum in quolibet exercitio expendi debeat unusus hora tempus, curet semper (is, qui exercetur) animi quietem in hoc reperire, quòd plus temporis potius, quàm minus insumpsisse sibi conscius sit. Frequens est enim Damoni hoc agere, ut praefixum meditationi vel orationi temporis spatium decurtetur. Ad quem ipsum finem collimat etiam decima tertia annotatio dicens, quòd, cum facile sit ac leve, affluente consolatione, integram contemplationis horam traducere; difficillimum è contra incidente desolatione, idcirco adversus desolationem & tentationem semper pugnandum est, producto ultra horam definitam exercitio, vincendi gratia. Ita enim non solum discimus resistere adversario, sed eum etiam expugnare. Neque ad hunc duntaxat finem, juvat hæc ordinatio, sed etiam ad virtutum augmentum debitumque cultum Deo tribuendum, qui odit rapinam in holocausto, idcircoque voluit, ut Abraham sacrificans volucres ab holocausto abigeret, donec totum fuit consumptum. Et sanè per se indecens videtur abire à colloquio & conversatione cum Deo, antequam tempus ab eo definitum fuerit elapsum; quis enim non summe inurbanum diceret Aulicum illum, qui obtentà per summam gratiam audientia Principis maximi eam plus æquo prolixiorē esse quæreretur, idcircoque è conspectu, antè, quàm dimissus esset, se proriperet?

VII. Quinta annotatio, & in ordine decima sexta est, quòd, ut Creator ipse, Dominusque noster in sua creatura certius operetur, si accadat animam ad aliquid minus rectum affici atque inclinari, summopere ac totis viribus nitendum est in contrarium (ut puta, si ad officium vel beneficium adipiscendum aspires, non divina gloria, aut communis animarum salutis causa, sed commoditatis suæ, negotiorum-

ziorumque temporalium duntaxat) tunc affectus ad appetitum impelli debet per assiduas orationes, & alia exercitia pia, in quibus à clementia Dei oppositum petatur, videlicet hunc ut ille animum offerat ipsi Deo, se tale officium vel nescium aut aliud quidvis jam non appetere, nisi prius affectum adeo mutaverit, ut nihil jam omnino desideret possideat alia ex causa, quam divini cultus & honoris. Quod idem etiam faciendum est, si modum ac terminum se donis ponere se velle quis adverteret, ita ut ad quod duntaxat limites, & non amplius illuminari vellent; ut rectè notat Directorium c. 2. n. 5. præterquam quod de indecens est, ut creatura hoc modo agat cum suo Creatore, valde etiam ipsi nocet; primum quia se ipsum privatur majoribus donis, quæ Deus fortè daturus erat; deinde illa ipsa liberalitas & restrictio, & ingratitude erga Deum meretur, ut ne ea quidem accipiat, quæ vellent accipere.

VIII. Sexta annotatio, & undecima in ordine est, quæ exercenti se in prima hebdomada expedit nescire, quid secunda sit acturus, sed ad consequendum illud, quod quaerit, acriter laborare, perinde ac si nihil boni postea reperiturus. Quæ annotatio utilis quidem est ad curam vitandam, animumque uni objecto seriò applicandum, ferè tamen convenit ijs duntaxat, qui prima vice faciunt exercitia; alij namque faciliè divinabunt, quid in posteribus hebdomadis sit meditandum, etsi & ipsi rectius faciunt, si animum & cogitationem à securis meditationibus strahant, solique præsentis materiæ considerandæ acriter sistant.

IX. Septima annotatio, & postrema inter viginti sex annotationes est, quod secundum successum commotionem tanto majorem faciet progressum spiritualis vite, quanto magis ab amicis, notisque omnibus, & ab omni rerum humanarum sollicitudine sese abduxerit. Ex qua quatuor loci secessione inter alias multas commoditates hæc tres præcipue consurgunt. Prima, quod exclusis amicis, & familiaribus, negotiisque minus rectè ordinatis ad Dei cultum gratiam apud Deum non mediocrem meretur. Secunda, quod per hujusmodi secessum intellectu minus, quam aliter distractio in diversas partes, sed collecta, redactaque

cogitatione ad rem unam, scilicet ad obsequendum DEO Creatori suo, & salutem animam suam consulendum, multo liberius ac expeditius utitur natura viribus in quarendo eo, quod desiderat tantopere. Tertia, quod, quanto se magis reperit anima segregatam, ac solitariam, tanto aptiorem seipsam reddit ad quarendum, attingendumque Creatorem ac Dominum suum, ad quem insuper, quo propius accedit, eo melius ad suscipienda bonitatis divina dona disponitur.

Additiones.

I. Etiam has pridie, quam incipiuntur Exercitia, dandas esse Directorium c. 15. n. 8. monet, ubi sequenti numero addit, curandum esse, ut exacte servantur, quia ex ipsis valde pendet fructus spiritualis Exercitiorum. Cur autem S. Ignatius ipsas Additiones vocaverit, non constat; fortè ideo hoc nomine expressit, quia Exercitio trium Potentiarum (in quo norma & modus meditandi reliquas Meditationes continetur) & cæteris quatuor subsequentibus Exercitijs subjunctæ & additæ sunt, velut speciales industriæ ad melius peragenda Exercitia, & ad ea, quæ optantur, inveniendæ perutiles, ut ipse S. Pater in hoc titulo insinuat; unde P. Balthasar Alvarez non solum in Exercitijs, sed etiam totius anni decursu easdem accuratè observari volebat, uti in c. 2. §. 1. vitæ videtur est.

II. Prima itaque Additio est, ut ego post cubitum, matutino temporis spatio, quo recitaretur semel Angelica Salutatio, cogitem de hora, quâ surgendum mihi erit, & de Exercitio faciendo. Hæc additio, ut per se patet, soli Meditationi, quæ vel media nocte, aut sub auroram instituitur, convenit, juvâtque non modicè ad nocturna somnia mitiganda, si hominem egregiè sobrium & vigilantem talis cogitatio deserat.

III. Secunda, ut expergefactus statim exclusis alijs omnibus cogitationibus, animum ad illud applicem, quod in primo media noctis Exercitio contemplaturus sum; Utque majoris verecundia & confusionis gratiâ exemplum mihi huiusmodi proponam: Quomodo Miles aliquis staret coram Rege suo & cætu Aulico erubescens, anxius, & confusus, qui in Regem ipsum acceptis ab eo prius beneficiis, donisq; pluri-

mi ac magnis, graviter deliquisse convictus esset. In sen-
do itidem Exercitio reputans, quantum peccaverim,
gam me catenis vinctum esse, ac protinus sistendum es-
summo Iudice, sicut mortis reus quispiam, ferreis liga-
compedibus duci ad tribunal solet. His igitur vel aliis
meditandarum genere cogitationibus imbutus, Gessit
me induam. Etiam hæc additio, ut ipse S. Pater notat,
auat, illi tantum Meditationi, quæ mediâ nocte, vel sub
roram fieri solet, convenit, estque non parum utilis ad
stractiones cavendas, licet rectè aliqui advertunt, non
argendam esse, ut etiam aliis aspirationibus sit locus.

IV. Tertia, ut à loco futura Meditationis uno
minor passu adhuc distans, per tantillum tempus, quo per-
ri Oratio Dominica posset, animo sursum elevato, con-
rem Dominum meum IESVM ut presentem, & spectem
quidnam acturus sum, cui reverentiam cum humilitate
exhibere debeam. Quam additionem P. Cecottus sua
momenti esse ait, idèque magnificam aliquam & am-
de infinita illa Majestate, abjectissimam verò de nobis
nionem formandam suadet.

V. Quarta est, ut ipsam aggrediar Contemplationem
nunc prostratus humi, & pronus, aut supinus jacenti,
sedens, aut stans, & eo me componens modo, quo speram
cilius id consequi, quod opto. Vbi adverti duo debent.
Primum, quod si flexis genibus, vel in alio quovis situ
pos sim, nil requiram ultra. Secundum, quod in
in quo affectus fuero quasitam devotionem, conquiescere
debeo sine transcurrendi anxietate, donec mihi satisfecit.
Quam tamen additionem (saltem quoad prostrationem
templo aut coram aliis nunquam, sed domi duntaxat ob-
vandam, iterum monet S. Ignatius.

VI. Quinta est, ut completo Exercitio sedens vel de-
bilans, per quartam circiter horam partem, mecum dispo-
nam, quoniam modo Meditatio seu Contemplatio mihi succu-
serit. Et si quidem malè, inquiram causas cum paenitentia
ac emendationis proposito; sin verò bene, gratias DEO ag-
eundem postea modum observaturus. Quam additionem
Hugo Rott tanti momenti esse putat, ut sine ea vix que-
quam in arte meditandi progressum facturum putet.

pitur autem hoc examen triplicem ob finem. 1. Ut noxæ per negligentiam admittæ citius deleantur. 2. Ut major facilitas meditandi comparetur, dum causæ erroris cognoscuntur. 3. Ut fragmenta ex spiritali hac refectione colligantur, sive fructus Meditationis annotetur, si occasio id permittat.

VII. Sexta est, ut cogitationes, quæ gaudium afferunt, qualis est de gloriosa Christi Resurrectione, subterfugiam, quoniam talis qualibet cogitatio impedit fletum & dolorem de peccatis meis, qui tunc querendus est, adscitâ potius mortis & judicii recordatione. Ex qua additione patet, quantopere S. Ignatius semper desideraverit, ut prima semper cura de Meditationis felici successu habeatur, atque ad eum obtinendum omnia alia exercitia & industriæ dirigantur, id quod jam olim etiam S. Bernardus ser. ad Fratres de Monte advertit dicens; *Lectiois modum similis Meditatio sequi solet. Lætat lectio, Meditatio pascit, oratio illuminat & confortat.* Proponenda igitur lecturo talia sunt, ex quibus semper aliquid occurrat, quod animum excitet ad amorem DEI, & contemptum sui; cetera delectare quidem mentem possunt, sed non adificare, quin potius mentem inficere, & in tempore orationis ac meditationis inutilia quæque & non in mentis obijcere.

VIII. Septima, ut eandem ob causam omni me privem lucis claritate, januæ ac fenestris clausis tantisper, dum illis moror, nisi quamdiu legendum aut & scendum erit. Quam tamen additionem in prima tantum hebdomada observari cupit S. Ignatius, nam in secunda hebdomada suadet, ut luce potius vel sereno cælo delectetur is, qui exercetur, quatenus ad Scopum desideratæ rei attingendam conducit.

IX. *Ut a risu, & verbis que risum provocantibus maxime abstineam.* Cum enim de serio negotio, reformatione scilicet vitæ, agatur, non decet aliquid committere, quod levitatis cujusdam speciem, ut est risus inordinatus, præsefert.

X. Nona, *ut in neminem oculos intendam, nisi salutandi aut & benedicendi poscat occasio.* Parum quippe proderit ad collectionem solitudo reliqui corporis, si oculus foris vagetur, animâ meque deprædetur, & abducatur.

XI. De-

XI. Decima, ut aliquam addam satisfactionem penitentiam, quæ quidem in exteriorem & interiorem videtur. Interior est dolor de peccatis proprijs cum proprio firmo cavendi tum ab illis, tum ab alijs quibusvis in peccatum. Exterior autem est fructus interioris, videlicet contritio aliqua de commissis, quæ tribus potissimum modis fieri potest. Primo circa victum, subtractis quibusdam superfluis solum (quod temperantia est, non penitentia, etiam convenientibus alimentis. Et eo fit melius, quod subtrahitur, vitata interim natura corruptione, aut de te gravi vel infirmitate. Secundo circa somnum, modum, sublati non mollibus tantum aut delictiosis, sed alijs etiam opportunis, quantum licet, citra vitam letitudinis grave periculum. Quapropter de somno necesse nihil domendum est, nisi aliquantisper ad consuetudinem (si cui est nimis somni) moderandam. Tertio circa carnem, ut inflatum sentiat dolorem, ad motus, gestus, cilicis, funibus, aut vestibus ferreis, vel incussis, verberibus, ac plagis, vel alijs asperitatis generibus assumptis, quibus tamen omnibus magis expedire videtur, ut dolor sensus in carne tantum sit, nec penetret ossa cum infirmitatis periculo. Quare flagellis potissimum utemur ex funibus minutis, quæ exteriores affligunt partes, non autem interiores, ut valetudinem adversam causare possint. Per hæc has penitentias duo insuper bene advertenda sunt, præta mentem S. Ignatii. Primum est, quod triplex earum sit & effectus sit, nimirum ut pro delictis præteritis non nihil satisfiat: & ut vincat seipsum homo inferiorem sui partem, sensualitas appellatur, Superiori, hoc est, rationi magis incliciens: Ut postremo quæramus atque impetremus aliquam gratiæ divinæ donum, quod optamus, puta intimam contritionem cordis de peccatis, & abundantiam lachrymarum vel propter illa, vel propter pœnas & dolores Passionis Christi, aut dubij alicujus, quod nos angit, resolutionem. Secundum est, quod, cum penitentias ejusmodi omittamus, ob affectum carnalis, aut erroneum judicium, quasi naturalis nostra complexio illas ferre non possit, citra ingens valetudinis detrimentum; & è contrario justum nonnunquam penitentiarum modum excedamus de corporis robore nimis de-

dentes, sicque optatus doloris vel consolationis affectus per eas quæsitus non inveniatur, expediat interdum mutare genera pœnitentiæ; sic enim eveniet, ut clementissimus Dominus, qui naturam nostram perfectissimè cognoscit, unicuique id compertum reddat, quod ipsi expedit.

XII. Atque hæc sunt additiones à S. Ignatio præscriptæ, ex quibus ut optatus fructus reportetur, rectè monet idem, examen particulare faciendum esse ad tollendas culpas & negligentias, quæ circa ejusmodi additiones, totaque Exercitia irreperere solent.

Alia tria puncta Sacerdoti specialiter observanda ad felicem Exercitiorum successum consequendum.

I. Etsi annotationes & additiones hætenus allatæ plurimum conducant ad Exercitia fructuosè obeunda, tria tamen adhuc supersunt, quæ à Sacerdote specialiter cognosci, ac studiosè observari debent.

II. Primum est, ut, quemadmodum alibi jam monui, diligenter attendat, quis specialis fructus ab eo per hæc Exercitia intendi ac quæri debeat, ut eo cognito tantò facilius opportuna media ad illum consequendum adhibere possit. Septemplex ergo fructus ab eo specialiter quærendum ajo, quorum primus est *Cognitio sui ipsius clarior*, sine qua ferè desperanda est posteriorum fructuum consecutio, sed potius ipsi accommodari debebit illa Sponsi ad Sponsam Cant. 1. prolata sententia: *Si ignoras te, o pulcherrima mulierum, egredere, & abi post Vestigia gregum tuorum.* Secundus est *Vocationis sua major cognitio & aestimatio*, ut dignè ambulet vocatione, quâ vocatus est. Tertius *Gratitudo* pro beneficio vocationis, ut jugiter DEVM sibi subvenire faciat per gratiam vocationis collatam, si collatum beneficium semper ante oculos assistat. Quartus *Dolor & confusio* ob negligentiam in implenda vocatione admissam, ut, dum sibi ipsi per talem dolorem stimulos addit, equorum more, celeriori cursu commissum errorem compenset. Quintus *Serium & efficax propositum*, totis viribus ad perfectionem Statui suo propositam contendendi; cum juxta pium Asce-

tam

nam l. 1. c. 19. Secundum propositum nostrum cursus
 dus nostri procedat. Sextus Dexteritas major in ordine
 suis functionibus obeundis; quæ obtinetur per varias con-
 derationes & reflexiones super successu earundem suarum
 functionum secuto. Septimus est Zeli inflammatio tum
 gloriam divinam propagandam, tum ad suam, proximam
 salutem ardentius procurandam; nam hîc propriè effe-
 debet, ut cum veritate dicere possit: *In meditatione mea
 ardeset ignis.* Pl. 38.

III. Secundum est, ut planè sibi persuasum habeat
 digere se in hoc negotio Duce ac Præceptore, cujus more
 omni cum sinceritate sequi debeat, idque ob tres præci-
 pua causas. Primò quia in re tanti momenti, tamque præci-
 negotio, arduoque ac periculoso itinere sine Duce facili-
 ratur, cum præsertim amor proprius varias perturbatio-
 excitet, & Diaboli calliditas nusquam magis allaboret, quàm
 ut animam ad virtutem tendentem dolis circumveniat, quia
 videt sibi prædam penitus eripi, si longius eam progre-
 di sinat: tum quia superbissimus Captator valde gloriatur
 quem à se deceptum per speciem virtutis ad vitia perducit.
 Secundò quia DEVS omnia suaviter administrat, atque ad
 homines per homines regi cupit, unde, etiam si quis inanimatus
 peritus & spiritualis sit, nihilominus ad hanc submissionem
 DEO exhibendam debet se Ordini divinæ providentiæ
 proinde etiam homini, à quo DEI loco regatur, subijcere.
 Tertiò quia, cum hac persuasione animum imbuerit, facili-
 præstabit cætera, quæ erga hominem illum, à quo est re-
 cendus, afferre debet, scilicet ut eundem tanquam DEI in-
 strumentum ad hoc sibi missum, ut eum dirigat, & perducat
 per viam, quæ ad vitam ducit, intueatur, idèoque cum omni
 reverentia, alacritate, & confidentia excipiat, quæ ei propo-
 net, & sicut modò genitus infans sine dolo lac concupiscit
 ut in eo crescat in salutem.

IV. Tertium est, ut non miretur, si brevius nomen
 quam, quàm optabat, puncta Meditationis vel à S. Ignatio
 vel à me proponantur, id enim ea intentione factum est, ut
 ipse aliquid cogitando elicere conetur, sicque gustum illius
 jucundioris & fructum uberiores percipiat, nam, ut beatus
 advertit Cecottus in suis notis ad Exercitia, in hoc secundo

non tam lumen speculativum, & abundantia scientiæ, quàm lumen practicum, quod in sensu rerum, & gustu interiore consistit, quæritur; unde rectè S. Ignatius annot. 2. monet, ut is, qui modum & ordinem meditando alteri tradit, fideliter quidem narret puncta præcipua Meditationis, sed brevem duntaxat declaratiunculam adijciat, ut ipsemet postea Exercitans manum admoveat, sicque & artem meditando & celestes veritates facilius addiscat. Id quod idem Cecottus exemplo Musicæ pulchrè declarat. Sicut enim nunquam quis artem Musicam addisceret, si Magister quamvis egregius semper solus caneret, sed ipsum etiam Discipulum ad vocem flectendam, & exemplum à Magistro datum imitandum hortari debet; ita nec artem & praxin meditando addiscit, qui puncta, fusiùs ab alijs proposita duntaxat meditari consuevit, & non ipse etiam propriâ consideratione aliquid eruere laborat. Quia tamen interdum aliqui Sacerdotes necdum assueti sunt Meditationi, ideo ut his quoque consular, viam monstrabo, & quâ ratione puncta Meditationis dividere, sibi que applicare debeant, paulò fusiùs ostendam.

EXERCITIA

PRIMÆ HEBDOMADÆ.

UT optatus ex hac hebdomade fructus reportetur, notandum est, duplicem eidem finem præfixum esse, generalem scilicet & specialem. Generalis est, ut cognoscatur, quòd aberraverimus à via ad ultimum finem ducente, dolorque concipiatur de errore tanto, propositumque hauriatur ad eundem quamprimùm redeundi, & ad finem usque perseverandi. Specialis est purgatio animi perfecta, non à peccatis duntaxat, sed affectibus etiam inordinatis; cum enim juxta S. Thomam 2. 2. q. 81. a. 8. perfectio hominis in duobus capitibus consistat, puritate scilicet, & immobili cum DEO unione; puritas autem in eo consistat, quòd anima nulli alteri rei, quàm DEO adhæreat, meritò in hac hebdomade viæ purgativæ respondente laboratur, ut anima non à peccatis duntaxat, sed inordinatis etiam inclinationibus ad res creatas liberetur, atque in hunc finem salutaria media, inter quæ non postremum est Novissimorum memoria adhibeat.

PRIMA

PRIMA DIES.
MEDITATIO I.
DE FINE HOMINIS.
Tessera:

*Notum fac mihi, Domine, finem meum, ut sciam
desit mihi. Psal. 38.*

PRO meliori intellectu hujus Meditationis notandum
est, eam à S. Ignatio Principium sive Fundamentum vocari
Principium quidem, eò quòd in ea de finis ultimi, ad quod
homo creatus est, cognitione & intentione agatur, hanc
tem intentio in vitæ reformatione sit principium practicum
ex quo tota actionum nostrarum praxis perinde emanat,
ut in speculativis scientijs variæ conclusiones ex universali-
bus principijs deducuntur. Fundamentum verò vocatur,
quòd in ea velut basi firmissima totius ædificij spiritalis
moles sustentetur. Porro textus hujus principij seu Medi-
tatione à S. Ignatio in libello Exercitiorum propositus
habet.

*Creatus est homo ad hunc finem, ut Dominum Deum
suum laudet, ac reveretur, eiq; serviens tandem sal-
vetur.*

*Reliqua Verò supra terram sita, creata sunt hominibus
causâ, ut eum ad finem creationis sue prosequendum
juvent. Unde sequitur, illis utendum & abstinendum
esse, quatenus ad prosecutionem finis & ad conferendum
absint.*

*Quapropter debemus absque differentia nos habere
res creatas omnes (prout libertati arbitrij nostri sub-
sunt, & non prohibita) ita ut, quod in nobis est, non qua-
erimus Sanitatem magis, quam aegritudinem, neque diviti-
as paupertati, honorem contemptui, vitam longam breviori
preferamus, sed consentaneum est, ex omnibus ea demum
ad finem ducunt, eligere, ac desiderare.*

*Et si verò hæc tria capita sufficientem cuivis bene dispositi
intellectui materiam suppetere videantur, & ideo S. Pa-*

nullum certum tempus pro hac Meditatione præscribat, ut tantò diutius huic, fundamento intellectus insistere, intimè-que illud penetrare possit; quia tamen aliquibus fortè non sufficit ad horam etiam unicam insumendam, atque adeò uberiorem illi declarationem, vel applicationem desiderant, placet etiam hanc subicere.

Punctum I.

Confidera 1. Cur homo à DEO creatus sit, quòd videlicet esse suum naturale non ideo duntaxat acceperit, ut Authori naturæ perinde ut aliæ creaturæ obligatus maneret, sed insuper ex speciali amore & divina Ordinatione ad sublimiorem finem per gratiæ, aliorumque donorum supernaturalium communicationem fuerit elevatus, ut scilicet per actus supernaturales ipsum cognoscere & amare, gloriâque ipsius excellentissimo modo promovere, & augere possit; hoc enim S. Scriptura indicat, dum Gen. 2. hominem ad imaginem DEI creatum fuisse dicit, ut videlicet, sicut DEVS se ipsum perfectissimè cognoscit, & amat, & per hoc infinitè beatus est, ita & homo in hac quidem vita per cognitionem Fidei obscuram, & amorem liberum, in altera verò per visionem beatificam & amorem perfectum cognoscat ipsum DEVM, & fruatur, sicque in hoc similitudinem & imaginem DEI referat.

Confidera 2. Quàm *sublimis* sit iste finis, utpote quo excellior excogitari non potest, cum sicut DEO nil melius reperiri valet, ita nec illius possessione quidquam præstantius inveniri queat. Quàm item *jucundus*, eò quòd in summi boni possessione consistat. Quàm denique *facilis* quoad assecutionem; quid enim facilius, quàm id velle, ad quod ipsa Natura, Ratio, & summæ felicitatis promissio inclinatur?

Confidera 3. Quàm magnum tibi à Deo beneficium sit collatum, dum ex tam magno numero possibilium creaturarum, quas tamen DEVS vidit, perfectiori longè modo servituras sibi fuisse, te elegit, & ad tam excelsum finem creavis, & insuper, ut finem hunc facilius consequeris, tam sanum, integrumque corpus, tam capacem intellectum, aliâque dona naturalia, uti & Parentes, ac Pastores Catholicos (quæ omnia non paucis sunt negata) benignissimè communicavisti. Quàm

Instr. VIII.

I

proin

proin grato animo beneficium hoc agnoscere, atque tantum Benefactorem totis viribus laudare, amare, et servire debeas, dicens cum Psalmista Psal. 94. *Venite, domini, et procidamus, et ploremus ante Dominum, qui nos (deprecando culpam, quod tam negligenter ei servimus) quia ipse est Dominus DEVS noster, nos autem populus eius.* Colloquium ad SS. Patronos cum congruis affectibus.

Punctum II.

Considera 1. Quod DEVS non contentus creasse tantum insuper Mundum velut amplissimam & pulcherrimam domum in obsequium tuum creaverit, omnesque in Mundo existentes creaturas velut instrumenta, quibus ad cultum Dei, perfectiusque cognoscendum & amandum iuvare te potestati subjecerit, uti jam pridem S. David agnovit Psal. 8. *Gloria & honore coronasti eum, constituisti eum per opera manuum tuarum: omnia subiecisti sub pedibus eius.* Hinc Hugo Victorinus pulchre sic Mundum hominibus alloquentem introducit: *Vide Homo, dicit Mundus, modo amavit te, qui propter te fecit me: Servio tibi, factus sum propter te, ut servias illi, qui fecit & me propter te, & te propter se. Si sentis beneficium meum, si accipis benignitatem, redde charitatem.*

Considera 2. Quam merito à te requirat DEVS, uti fidelis servus, & prudens; ut scilicet per prudentiam consulas, quomodo creatura quævis ad finem tibi præfixum sequendum conducatur, & per fidelitatem non aliter eam quam quatenus eam ad finem conducere cognoveris, adeo verè olim cum Esther c. 14. dicere queas: *Domine Deus, quod nunquam letata sit Ancilla tua, ex quo hoc Mundum) translata sum, usque in presentem diem pro te, Domine DEVS Abraham.*

Considera 3. Quomodo tu hactenus fidelis & prudens servi officium impleveris, aut implere certè deinceps saluberrimum S. Francisci Borgiæ consilium sequendo conditas in fratre ducas, & Salarum tantum ministras hibeas, quibus ad DEVM Architectum universi accessus possis. Colloquium ad B. Virginem.

Punctum III.

Considera 1. Quàm magnum insuper beneficium Deus tibi concesserit, dum te non simpliciter ad gloriam suam, sicut alios homines creavit, sed etiam ad *maiores gloriam* suam in te, & alijs procurandam, ad Sacerdotalem Statum vocare dignatus est, in quo tum per ipsam Statum huius supremam dignitatem ad maiorem perfectionem sectandam, atque adeò finem etiam tuum perfectiùs consequendum incitareris; tum per Sacrificium Missæ velut gratissimum holocaustum, Officiique divini quotidianam recitationem copiosius eum laudare; tum per Sacramentorum administrationem, aliâque Pastoralis curæ ministeria gloriam illius etiam in alijs procurare posses.

Considera 2. Si Servus ad tantò maiorem fidelitatem & diligentiam in Domini servitio adhibendâ incitatur, quantò plus se à Domino dilectum & exaltatum, quantòque plura bona ab eodem fidei, curæque commissâ advertit, quàm fideliter tu DEO servire, atque adeò vocationi tuæ satisfacere debeas, qui ab ipso tantopere te amatum, animâque velut pretiosissimum suum thesaurum curæ tuæ, fideique commendatas fuisse agnoscis? an non, quoties ad peccatum, aut inordinatum rei cuiuspiam creaturam amorem alliceris, in illa Josephi Ægyptiaci Patriarchæ verba erumpes: *Ecce Dominus meus, omnibus mihi traditis ignorat, quid habeat in domo sua; nec quidquam est, quod non in mea sit potestate, vel non tradiderit mihi, quo modo ergo possum hoc facere, & peccare in DEVM meum?* Gen. 39.

Considera 3. An & quomodo tu hactenus fidelitatem istam præstiteris, & præstare deinceps tantò impensius velis, quantò minùs dignum te tam sublimi vocatione fuisse cognoscis. Colloquium ad Christum.

MEDITATIO II.

DE PECCATIS ALIENIS.

Hæc Meditatio à S. Ignatio Exercitium trium potentiarum vocatur, eò quòd in eo velut practico Exemplo ostendatur, quomodo per memoriæ, intellectus, & voluntatis exercitium

citium circa aliquam materiam discurrere, solidamque
 trinam & affectus eruere debeamus; unde hic modus ac-
 ratè perpendendus est, & in reliquis quoque primè be-
 madæ Exercitijs usurpandus. Finis autem hujus Medita-
 nis est cognoscere, quàm graviter DEVS peccata in nobis
 simis Creaturis puniverit, quàmque adeò meritò quisque
 mere debeat, ne, sicut in dignitate longissimè cedit crea-
 ejusmodi, ita multò minus quoque ipsi parsurus sit DE-
 atque adeò alieno malo sapere, ac peccata seriò vitare dili-

Textus S. Ignatij.

*Oratio preparatoria est, quâ petimus à Domino gratiam
 ut vires atque operationes nostræ omnes sincere ad epi-
 scopiam tendant.*

*Primum præludium est, ratio quadam componenda
 Pro qua notandum est, quòd in quavis Meditatione fructus
 templatione de re corporea, ut puta de Christo, effingetur
 erit nobis secundum visionem quandam imaginariam
 corporeus, id, quòd contemplamur, representans, ut
 templum aut domus, in quo reperiamus Christum IESUM
 vel MARIAM Virginem, & cetera, quæ spectant ad Con-
 plationis nostræ argumentum. Sin autem speculationem
 est res incorporea, ut est consideratio peccatorum nunc
 ta, poterit loci constructio talis esse, ut si per imaginem
 cernamus animam nostram in corpore isto corruptibilem
 in carcere constrictam; hominem quoque ipsum in hac
 ria Galile inter animalia bruta exulantem.*

*Secundum erit præludium, ut à Domino id postulemus
 exopto juxta proposita Contemplationis argumentum, ut
 rum si de Christi Resurrectione fuerit meditandum, peti-
 erit latitia, quâ gaudenti Christo congaudeam: sin de pa-
 ne, lacrymas, penas, & angores petam ad compatien-
 Christo patienti. In presenti ergo Meditatione pudorem
 fusionemque mei ipsius de eo exposcere, attendens, quàm
 homines ob peccatum mortale vel unicum damnati fuerint
 & quòd ego toties damnationem sim commeritus. Notandum
 adhuc, quòd omni Meditationi seu Contemplationi præ-
 debent tam Oratio preparatoria, quàm præludia duo, se-*

ratio quidem semper sit eodem modo, praeludia vero pro diversitate rerum sunt diversa.

Punctum I.

Primum punctum erit, ut exercentur memoria mea circa primum peccatum omnium, quod fuit ab Angelis commissum, adhibito statim discursu intellectus, atque voluntatis motu, instigante me ad solvenda & intelligenda ea, per quae erubescam, & confundar totus, facta unius tantum peccati Angelorum cum tot meis comparatione. Vnde colligere liceat, cum illi ob unum crimen addicti sint inferno, quam sepe ipse supplicium idem meruerim. In memoriam itaque dicimus trahendum esse, quo pacto Angeli creati primum in statu gratia, sed (quod necesse erat ad beatitudinis consummationem) non volentes per arbitrij libertatem, Creatori suo reverentiam & obsequium prestare, at contra eum insolescentes conversi fuerint ex gratia in malitiam, & de caelo ad infernum precipitati. Consequenter discurrendum erit per officium intellectus circa hac pensculatijs, nec non concitandis simul voluntatis affectibus, acrius insistendum.

Ut hic discursus tantò fructuosius instituat, proderit 1. dignitatem Angelorum tum ex natura ipsa (quod nempe fuerint purissimi Spiritus) tum ex præstantissimis donis tam naturalibus, quam supernaturalibus, qualia nulli puro homini (excepta fortè B. Virgine) sunt communicata, colligere. 2. Pariter Statum miserrimum & deformationem, in quem per peccatum unicum dejecti sunt, perpendere. 3. Cogitatione ad nos conversa, naturam nostram cum Angelica, vilitatem nostram cum illorum dignitate, nostram inopiam cum illorum dotibus comparare, & salutarem inde timorem, odiumque peccati concipere erumpendo cum pio Asceta l. 3. de imit. c. 14. in sequentes affectus: *Intonas super me iudicia tua, Domine, & timore ac tremore concutis ossa mea, & exspavescit anima mea valde. Sto attonitus, & considero, quia cali non sunt mundi in conspectu tuo. Si in Angelis reperisti pravitatem, nec tamen pepercisti, quid fiet de me? ceciderunt stella de caelo, & ego pulvis quid presumo?* Colloquium ad SS. Patronos.

Secundum est punctum, easdem potentias tres, circumspectum primorum Parentum (quod secundum appellabimur) exercere, tractando memoriâ, quam diuturnam ob illam nitentiam egerunt: quanta humanum genus corruptum vastit: quot hominum millia ad inferos deturbata sunt. Memorandum est videlicet, quomodo Adam in Damasco campo de limo terra factus, positusque in terrestri Paradiso, & Eva formata ex una costâ ejus, cum de fructu arboris scientiâ boni & mali prohibiti essent comedere, & minus comediissent, post peccatum subito ejecti sint, & pelliceis induti, & originali justitiâ privati, reliquum suâ tempus, in laboribus & arumnis maximis, pauperibus traxerint. Super his etiam ratiocinio intellectus, & libris voluntatis utendum erit, sicut prius.

In hoc puncto tria iterum præcipue consideranda sunt. Status Adami ante peccatum cum eo, quem post peccatum sortitus est, comparandus erit. 2. Speciatim perpetuum erit, quod eadem pœna in omnes Adæ posteros sit pagata, ita ut, quidquid ab orbe condito ad hoc usque populus homines sunt passi, & in æternum patientur, sint quasi scintillæ ab hac prima culpa originali provenientes, & nâque justitiæ clarissima testimonia; quis enim non gravissimè offensum Principem illum crederet, qui ob peccatum Rebelli Subditi commissum, universam stirpem perire gravissimè, & exscinderet? 3. Unicum peccatum Adami in solo pomi esu prohibito consistens, & ex affectu libidine blanditijs cedente factum, de quo tamen statim dolens severam pœnitentiam egit, cum nostris innumerabilibus deliberata malitia commissis comparare, & inde ex parte infinitam DEI benignitatem, dum propter tot peccata necdum nos ad infernum deturbavit, agnoscere, & admirari; ex altera verò salutarem timorem concipere, ne, sicut ratione pastoralis curæ susceptæ etiam Pater es Parochiarum tuorum, aut aliorum Subditorum, ita peccatum quoddam in illos, ob pravitatem exempli saltem, redundet, quæ adeo gravius etiam à DEO castigetur.

Punctum III.

Tertium est, ut exerceamur pari modo circa peccatum mortale, & particulare quodlibet (ipsum nos tertium peccatum dicemus, ut à duobus suprapositis distinguatur) considerando, quòd peccato tali vel semel duntaxat commissò, forte detrussit sint multi ad infernum, quòdque præterea prope innumeri ob delicta mea pauciora atq; leviora fortè crucientur aternis penis. Vnde memorià versandum erit, quanta sit peccati gravitas & malitia, DEVM omnium Conditorum atque Dominum offendentis. Ratiocinandum quoque est, supplicium aeternum peccato justè irrogari, utpote adversus infinitam bonitatem DEI perpetrato. Postremò suscitandi sunt affectus, sicut jam dictum est.

In hoc puncto cum S. Ignatius gravitatem peccati ex dignitate Personæ offensæ ostendat, proderit bene considerare tres titulos, ob quos specialiter DEVS per peccatum offenditur, quorum primus est titulus *Dominij*, quòd scilicet sit Rex Regum, & Dominus Dominantium. Secundus *Conditoris*, ratione cujus plus quàm Pater amandus est, cum ipse non corpus duntaxat, sed etiam animam dederit. Tertius *Benefactoris* maximi, specialiter propter factam Redemptionem; ex quibus consideratis facillè gravitas peccatiprehenderetur; si enim in hoc Mundo tam gravia censentur læsæ Majestatis, & parricidij crimina, quàm grave esse debet peccatum in tantum Dominum, Patrem, & Benefactorem commissum, ut non immeritò S. Augustinus dixerit: *Dominus, qui te non amat, quia creatus est, infernum meruit, qui verò non amat te, quia redemptus est, meretur, ut novus pro ipso infernus fiat.* Unde 2. perpendendum erit, si tam multi propter unicum peccatum grave commissum, mox ad infernum detrussi sunt; quantum tibi beneficium iterum collatum sit à DEO, dum tot, tamque gravia peccata committentem non modò non detrussit ad infernum, sed insuper tam bonam penitentiae occasionem per hæc Exercitia offert, imò ultro ad eandem per tot stimulos invitat; an non vel ex hoc solo capite novum detestandi peccata, & tam bonum Dominum amandi impulsus recipies, & Sacerdotem illum imitaberis, qui, ut in vitis Patrum legitur, cum Filiam

liam Sacerdotis Ethnici deperisset, eamque sibi in Conjugem dari petijisset, & quia Sacerdos Ethnicus ex idoli sui marito sic requisiverat, etiam DEVM, omnésque Caelites aduocasset, postea, ubi idolum quoddam Sacerdos Ethnicus, an Filiam suam desponsare deberet, interrogauerat, respondit: *Non des illi, nec enim DEVS illum adhuc deseruit*: adeò hoc responso compunctus est, ut in amarissimis lacrymas effusus ex illo momèto firmissimè statueret, Deus qui se tam graviter delinquentem, & abjurantem nequa deseruerat, nunquam ampliùs derelinquere, idque reipræstiterit.

Colloquium fiet imaginando IESVM Christum coram adeste in cruce fixum. Itaque exquiram mecum rationem qua Creator ipse infinitus fieri creatura, & ab aeterna ad temporariam mortem venire pro peccatis meis dignatus sit. Arguam insuper meipsum percontans, quid habeam dignum memoratu egerim pro Christo? quid agam tantum aut agere debeam? & in eum intuens sic cruci affixum proloquar, qua suggeret mens & affectus. Porro Colloquii proprium est, ut fiat sicut Amici sermo ad Amicum, vel ut ad Dominum, nunc gratia aliquid petendo, nunc culpam aliquam meam incusando, interdum propria, qua communicando, ac petendo consilium super illis, sive aliorum. Ultimo dicatur Pater noster.

Consideratio.

Prima hæc consideratio erit inspectio. Status sui, ut examen instituetur in primis circa peccata & defectus potiores, quibus adhuc obnoxius es, ut deprehensis morbus amarus, eorumque radicibus, tantò faciliùs media adhiberi possint, quæ perfecta sanitas obtineri possit.

II. Facto hoc Examine considerari breviter poterit quantopere Sanitas spiritualis seu liberatio à morbis spiritualibus necessaria sit Sacerdoti curam Animarum gerenti; id ex eo deprehendere faciliè poteris, quòd, sicut Opificijs & Artificibus temporalibus quivis morbus, vel ex capite molestissimus est, quòd à sperato lucro & moderate operum ac laborum suorum impediatur, ita Operatio spirituali tantò gravior ac molestior accidere morbus animæ

Seu peccatum debeat, quanto graviore à lucro & augmento eundem impedit, videlicet primo à lucro & incremento *glorie divinae*, cuius pars minima omnibus alijs lucris eliam collectivè sumptis preferenda est: dein à lucro *propria salutis & meritorum*, quod itidem pluris, quàm alia lucra omnia temporalia, faciendum, cum nihil profit homini si mundum universum lucretur, animæ verò suæ detrimentum faciat: & tandem *aliena salutis* lucro, quod tanti faciendum est, quanti æstimandæ sunt ipsæ animæ, quæ omnes res alias mundi longissimè antecedunt.

III. Quia verò morbi efficaciter curari non possunt, nisi radix morbi tollatur, ideo hæc specialiter indaganda est, deprehendensque, eam tibi jam pridem à S. Jacobo c. 4. fuisse indicatam, dum dixit: *Vnde bella & lites in vobis? nonne hinc? ex concupiscentijs vestris, quæ militant in membris vestris. Vnusquisque enim, ut idem c. 1. ait, tentatur à concupiscentia sua abstractus & illectus; deinde concupiscentia cum conceperit, parit peccatum.* Vide proin cuius rei concupiscentia hætenus in tantum malum te præcipit, an honoris, aut voluptatum, aut divitiarum? & quomodo hanc radicem extirpare possis, scilicet eadem fermè ratione, quâ concupiscentiam noxij ejuspiam cibi tollere solemus, ut scilicet, sicut hoc in casu inprimis damna ex cibi talis sumptione oriri solita demonstramus, & postea ad cibum longè meliorem, saniorèque à nobis oblatum comedendum hortamur, ita ad internam quoque concupiscentiam rei hætenus inordinatè concupitæ tollendam, falsitatem bonitatis & damna bene perpendamus, simulque, quàm omnis hæc apparens bonitas infinities perfectius in DEO possideatur, consideremus, illud sap. 13. ad præsentem materiam accommodantes: *Quorum si specie delectati Deos putaverunt, sciant, quanto his Dominator eorum speciosior est; specie enim Generator hac omnia constituit.* Claudatur hæc consideratio brevi oratiunculâ, quâ & venia præteritorum peccatorum suppliciter petatur, & gratia ad eadem deinceps cum radice extirpanda flagitetur, eundemque in finem etiam SS. Patronorum & B. Virginis patrocinium imploretur.

MEDITATIO III.
DE PECCATIS PROPRIIS.

Finis hujus Meditationis geminus est, nimirum ut & peccatorum nostrorum multitudinem cognoscamus, & eorum gravitatem, ut par est, æstimare discamus. Quem finem tria à S. Patre Ignatio motiva suggeruntur, videlicet sceleris peccati, offendentis vilitas, & offensi dignitas. Ut merito hæc meditatio utilissima & efficacissima judicetur peccata detestanda, utpote quæ continet præcipua motiva ad illius horrorem incitantia. Cæterum in ipsis peccatis rememorandis rectè monent Ascetæ, ne, in materia prædicta lubrica, personæ in memoriam accersantur, eò quod amor facile reerudescere soleat.

Textus S. Ignatij.

Preparatoria Oratio eadem, quæ supra.

Prius præludium exigit constrictionem loci, ut in prædicti Meditatione.

Posterior vero fiet, poscendo id, quod hic quarimus, de peccatis, atque abundantem prædictum.

Punctum I.

Punctum primum sit processus quidam, per quem peccata totius vite in memoriam revocantur, percurtis gradatim, & spatiis temporum singulis. Quæ in triplici juvatur compendio, consideratis videlicet loci, conversationis nostræ, conversationum modis, & officiorum, negotiorum, quibus functi sumus, generibus diversis.

Punctum II.

Secundum est, peccata ipsa perpendere, quanta sit sceleritas & iniquitas ex natura sua, si vel prohibita non essent.

Hæc sceleritas ex tribus capitibus colligi potest. I. Quod peccatum sit aversio à summo bono, & ultimato suo fine, unde sicut summa cujusque rei perfectio & pulchritudo in eo constitit, quod fini suo conformiter operetur, ita è contrarium si à fine suo aberrat, summam sceleritatem sortietur, maxime si finis

si finis sit summus, qualis homini præfixus est. II. Quod sit *conversio ad creaturam*, eamque loco Dei pro ultimo fine constituat; quæ inordinatio meritò fœdissima censi debet; quis enim non fœdissimum facinus ab eo commissum diceret, qui relictis cibis optimis, ad siliquas porcorum & stercorea comedenda se converteret? aut relictò fonte limpidissimo sitim ex turbidâ, fœtidâque lacunâ aquis levaret? aut amorem à speciosissima Virgine ad leprosam Æthiopissam converteret? Hinc meritò Deus tam patheticis verbis hanc inordinationem & fœditatem describit, dum Jerem. 2. dicit: *Obsupestite cali super hoc. & porta ejus desolamini vehementer, dicit Dominus. Duo enim mala fecit populus meus. Me dereliquerunt: fontem aqua viva, & foderunt sibi cisternas, cisternas dissipatas, quæ continere non valent aquæ.* III. Quod summam gloriam suam, id est, rationis in cæteras potentias & membra imperium abiciat, & brutorum in morem cupiditatibus serviat, quam fœditatem indicavit S. David ps. 48. dicens: *Homo, cum in honore esset, non intellexit: comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis.*

Punctum III.

Tertium est, considerare meipsum, quisnam aut qualis sim. additis exemplis. quæ me in majorem mei contemptum trahant, ut si mecum reputem, quantulus sim ad hominum omnium cætum comparatus: quid deinde sit multitudo universa mortalium, si cum Angelis, Beatisque omnibus conferatur: post hæc attendendum est, quid rei sit tandem, quidquid est creatum præ ipso creatore. Iam quid homuncio ego unus esse possum? Demum inspiciam corruptionem mei totius; pravitatem animæ, atque corporis fœditatem; ac me tanquam ulcus sive *Apostema* esse ducam, ex quo tanta sanies peccatorum, tantâque vitiorum lues efflaxerit.

Juvabit etiam pro hoc puncto in memoriam revocare compendium brevissimum, quo hominis vilitatem S. Bernardus complexus est, dum dixit: *Quid fui homo? Spermæ fœtidum. Quid est? Saccus stercoreum. Quid eris? cibus Vermium.* An non enim hæc perpendens meritò in illa verba erumpes cum Jobo c. 14. *Et dignum ducis super hujus-*
cemu.

cemodi aperire oculos tuos, & adducere eum tecum in iudicium?

Punctum IV.

Quartum est, cogitare quid sit Deus, quem ita affertis collectis, comparatisq; perfectionibus attributis Deo, ut proprijs, cum oppositis meis vitijs, summam scilicet ejus puritatem, sapientiam, Bonitatem, & Iustitiam cum extrema mea infirmitate, ignorantia, malitia, & iniquitate.

Pro hoc puncto merito S. Bernardi sententia ob oculum habenda est f. 16. in Cant. sic loquentis: *Pensa cujus sitis vidisti & horrore tuum atque omnium contempsisse Ederam, offendisse Dominum Majestatis. Majestatis est timere Dominum est timeri, atque maximè hujus Majestatis, & hujus Domini. Nam si reum Regia Majestatis, quamvis humana, humanis legibus plecti capite sancitum est, quis contemnentium Omnipotentiam divinam erit? tam montes, & fumigant, & tam tremendam Majestatem ad irritare valis pulvisculus, uno levi flatu mox dispergens? & minime recolligendus?*

Punctum V.

Quintum, in exclamationem prorumpere ex commotus affectus vehementi, admirando valde, quomodo creaturæ immes (discursu facto per singulas) me sustinuerint tam diu, & hucusque vivum servaverint: quomodo Angeli divini Iustitiæ gladium ferentes, æquo animo me tulerint, custodierint, suisque etiam juverint suffragijs: quomodo pro me intercesserint Sancti: quomodo cælum, sol, luna, & alia sidera, elementa, cunctaque animantium genera, & terra gemina, debita vindictæ loco mihi servierint: quo denique modo non absorbuerit me dehiscens tellus, & nulla inferna referans, in quibus perpetuas penas daturus essem.

Nec tamen in hoc loco affectu consistere debet hujus meditationis fructus, sed insuper etiam efficax detestatio peccatorum, & serium propositum cavendum futurum eliciendum est, unde majoris facilitatis causa meditatio hæc in tria puncta dividi posset, & in primo quidem ipsa peccata, ut supra dictum, in memoriam revocari, eorumque multitudo peculiariter perpendi, cui considerationi commo-

de affectus admirationis supra in ultimo puncto propositus subnecti posset. In secundo puncto peccati gravitas ex triplici motivo in tribus intermediis punctis explicato indagari posset, quantumper hanc gravitas augeatur, si à sacerdote ejusmodi peccatum committatur. Primò quidem ratione *dignitatis*; sicut enim macula quævis in Attalica aut alia pretiosa veste multò foedior censetur, quàm in crassa & rudi materia; ita peccatum quoque tantò foedius, graviusque reputatur, quò dignior est persona, quæ illud admisit. Secundò ratione *officij*; cum enim ratione muneris sacerdotalis ad majorem sanctitatem, quam alij homines sectari solent, procurandam obligetur, ut dicere possit cum Christo: *Quis arguet me de peccato?* aliòsque tantò liberius, efficaciusque corrigere possit; hoc ipso tantò gravior erit peccati ab eo commissi malitia, quàmto major erat obligatio ad eandem devitandam. Tertiò ratione *Beneficij*; cum enim, quò majora & plura quis ab offenso beneficia accepit, tantò major censetur offensa, quàm tantum Benefactorem lædere non horruit, meritò Sacerdotis peccata tantò graviora, foedioraque æstimari debent, quàmto majus est beneficium vocationis ad altissimum Sacerdotij statum. Quartò ratione *advertentia* majoris, cum enim Sacerdos ob scientiam Theologicam magis penetrare, & æstimare peccati malitiam didicerit, hoc ipso tantò culpabilior est, si illam committat, quàmto perfectiorem de ea cognitionem hausit. Unde meritò Deus ad Sacerdotem peccatorem illa Psalmistæ ps. 54. verba usurpare potest: *Si inimicus meus mihi maledixisset, sustinuissem utique. Tu vero homo unanimes, Dux meus,* (id est, meo loco, ut alios duceres, constitutus) *notus meus* (ob majorem familiaritatem) *qui dulces mecum capiebas cibos* (per quotidianam cibi Eucharistici sumptionem) quòd tantopere me offenderis, meritò mihi summopere displicet.

Terminanda demum erit hæc meditatio per colloquium, extollendo infinitam Dei misericordiam, gratias pro viribus agendo, quòd vitam ad hunc usque diem prorogaverit: unde proposita in futurum mei emendatione recitabo semel *Pater noster.*

Materia Lectionis.

Ex libello de imitatione Christi legi potest lib. 4. c. 7.

Ex libro Ascetico, & historico aliquot capita.

Ex libello exercitiorum legi possunt priores Regulae animi motus, quos diversi excitant spiritus, discernendos, boni solum admittantur, & pellantur mali; quæ pro tanto consideratiùs legendæ sunt, quanto majorem in Sacerdos notitiam hauriet, non ad se duntaxat, sed aliorum tiam dirigendos, ut ambo observare studeant Apostolicum monitum Joan. 1. c. 4. *Nolite omni spiritui credere, sed probate spiritus, si ex Deo sint.* Unde pro meliori intellectui harum regularum supponendum est ex communi Asceticarum doctrina, duo esse principia, à quibus animi motus oriuntur, *internum* scilicet, quod est ipsa cujusque hominis natura, cujus motus pulchrè & fusè Thomas Kempensis l. 3. c. 14. explicat; & *externum*, quod iterum in *bonum*, quale est Deus vel Angelus, & in *malum*, quale est diabolus, subdividitur; ad quæ proinde discernenda sequentes regulæ in compendium brevitatis causâ redactæ à S. Ignatio in libello Exercitiorum sunt præscriptæ.

Regula I.

Quod spiritus malus per illecebras carnis objectas, contra qui facile peccant mortaliter, ad nova peccata allicere; bonus verò spiritus conscientiam pungeret, & à peccato abstergeret solet.

Regula II.

Quod homines perfectionis studiosos malus spiritus per scrupulos, tristitias, aliàsque perturbationes à profectu impedire nitatur; bonus verò spiritus per consolationes, meritisque illustrationes roborare, & ad progressum incitare conetur.

Regula III.

Quod consolatio spiritualis sit lætitia quædam animæ et amore Creatoris sui exorta, vel certè ad eundem impellens; quæ proinde, si etiam in corpus redundet, sensibilis vocatur, si minùs, rationalis appellatur. Et si verò ejusmodi consolationes per se bonæ sint, & meritò appetendæ, eò quòd, ut P. Petrus Faber dicere solebat, non obscurum sint gratiæ præsentis indicium, efficiantque, ut anima hoc pabulo roborata

borata impensius se divino servitio mancipet; rectè tamen monent Ascetæ, non esse iisdem nimium innitendum, eò quòd veniant, & vadant. Unde *Serius amator Christi*, ait Thomas Kemp. l. 2. c. 9. *Et studiosus sectator virtutum non currit super consolationes, nec quarritales sensibiles dulcedines, sed magis fortes exercitationes, Et pro Christo duras sustinere labores.*

Regula IV.

Quòd desolatio sit tristitia quædam animi, & obtenebratio torporem in amore & servitio Dei inducens, & ad res terrenas amplectendas instigans. Unde utiles plerumque ejusmodi desolationes esse, unanimiter docent Ascetæ, easque theatrum & arenam virtutis vocant, in quo præclara occasio majoris meriti, victoriæ sui, & amoris erga Deum demonstrandi offertur. Id quod egregiè more suo Thomas Kempensis l. 2. c. 9. indicavit, dum dixit: *Non est grave, humanum contemnere solatium, cum adest divinum; magnum est, Et valde magnum tam humano, quàm divino posse care-re solatio, Et pro honore Dei libenter exilium cordis velle sustinere.*

Regula V.

Quòd tempore desolationis nihil, aut innovandum sit circa propositum animi, aut vitæ statum (intellige, si bonus sit hic status; si enim malus sit, utique ad emendationem impelli debet animus, ut cum Deo in gratiam redeat) Ratio autem hujus Regulæ rectè à S. Ignatio hæc assignatur, quòd tali tempore homo à spiritu malo agitetur, cujus instigatione nunquam rectè aliquid agitur.

Regula VI.

Quòd tempore desolationis adhibenda sint media, quæ contra desolationis impulsus tendunt, qualia sunt oratio, humilitas, patientia, discussio sui, ut si per culpam quandam tortè causam dederit tali desolationi, sublatà causâ ipse etiam effectus tollatur. Sic Christus in horto orans docuit; sic Joannes Berckmannus Societatis nostræ Scholasticus, qui, cum desolatus erat, animum non demittebat, nec orationes, aliâque pietatis exercitia negligebat, sed ferventer Deum inter-

interpellans, redde mihi, clamabat, lætitiā salutis tuæ
emittere lucem & veritatem tuam. Quod si quis putet, se opor-
re non posse, suadent Ascetæ, ut saltem imitetur Mendicem
ulceribus plenum, qui se in terram abjicit coram Medico, &
misericordi homine, & licet verbum nullum dicat, oculis
vultu, & ipsis ulceribus perorat.

Regula VII.

Quod, quamdiu desolatio præfens est, cogitandum est
nos probationis causā nobis ipsis relinqui, ut per naturalem
quoque vires insultibus inimici nostri obstitamus. Quod vo-
men Riccius p. 3. tr. 3. c. 8. raro contingere putat, eo quod
non solet Deus imbecillibus humeris tam grave onus im-
ponere. Sed & illud firmiter persuadendum est, non solum
naturalibus viribus in tali casu hominem relinqui, sed verum
etiam gratiam & auxilium divinum adesse, licet ob de-
fectum fervoris & consolationis non ita sentiat.

Regula VIII.

Quod ad desolationes, ut par est, sustinendas, singulariter
profit patientiæ studium, & spes securæ brevi iterum con-
solationis; uti jam olim etiam pius Asceta suavit l. 2. c. 4.
dicens: *Cum ablata fuerit consolatio; non statim desistere
sed cum humilitate & patientia expectare caelestem visitationem,*
quoniam potens est Deus amplius tibi redonare consolationem.
Illud non est novum, nec alienum viam Dei con-
spertis, quia in magnis Sanctis: & in antiquis Prophetis sa-
pe talis alternationis modus. Hinc Riccius l. c. monuit
ejusmodi desolatum, esse speret redituram consolationem
seper tamen paratum esse debere ad novas desolationes, ut
persuadere sibi debere, plures fore desolationes, quam con-
solationes, eo quod ejusmodi desolationes sint singularia
signa divinæ providentiæ, & maximi erga nos amoris indicia
nostræ humilitatis fomenta, virtutis experimenta, seges me-
ritorum, & præcipuum adjumentum ad perfectionem.

Regula IX.

Quod tres sint præcipuæ causæ desolationis, nempe
castigetur tepiditas in spiritualibus Exercitijs: ut probetur
homo

homo, num gratis velit servire Deo : & ut agnoscat consolationes, & fervorem devotionis gratuita esse dona Dei, non nostris meritis debita. Unde sæpe citatus pius Asceta l. 2. c. 9. ait: *Cum igitur spiritualis a Deo consolatio datur, cum gratiarum actione accipe eam, sed Dei munus intellige esse, non tuum meritum. Noli extolli, noli nimium gaudere, nec inaniter præsumere, sed esto magis humilior ex dono, cautior quoque & timorator in cunctis actibus tuis: quoniam transibit hora illa, & sequetur tentatio.* Ex his tamen tribus causis posteriores duæ plerumque in ijs duntaxat, qui virtuti impensius student, locum habent. prima verò potissimam causam desolationibus præbet, maximè si ad teporem, uti communiter fieri solet, etiam inordinatus amor ad res aliquas creatas accedat; uti iterum bene advertit Thomas Kempensis, l. 1. c. 21. dum ait: *Quod divinas (consolationes) non habemus, aut rarius sentimus, nos in culpa sumus, quia compunctionem cordis non quarimus, nec sanas & externas omnino abjicimus.*

Regula X.

Quod is, qui consolatione fruitur, prospicere debeat, quomodo gerere se velit, si desolatio succedat, ut ad illam debito modo supportandam præparare se possit; quod consilium jam olim etiam pius Asceta l. 3. c. 7. approbavit dicens: *Consilium bonum est, ut fervoris spiritu concepto, mediteris, quid futurum sit abscedente lumine.*

Regula XI.

Quod affluente consolatione meminisse debeat, quàm ignavus sit & pusillanimis desolatione ingruente, ne complacentiam, quæ consolationes plerumque sequitur, admittat, sique collatum gratuitò donum amittere mereatur; qui enim pacis tempore nimis securus esse voluerit, sæpe tempore belli nimis dejectus & formidolosus reperietur. Ait iterum Thomas Kempensis loco cit. Hinc mox in Persona Dei addit: *Si scires semper humilis & modicus in te permanere, nec non spiritum tuum bene moderari & regere, non incideres tam citò in periculum & offensam.* Sicut autem tempore consolationis animum deprimere, ita, ubi desolatio

tio ingruit, eundem per spem adfuturæ gratiæ divinæ erigere debet, memor, quod non patiatur tentari Deus hominem supra id, quod potest, sed faciat etiam cum tentatione proventum.

Regula XII.

Quod dæmon consuetudinem imbellis mulieris imitetur, quæ mox abjicit animum, si maritum erecto animo, vultuque advertit obistere; secus, si timidum esse cognoscat. Hinc nempe & dæmon, est leo, si cedas; si stas, ut musca recedas. Hinc S. Jacobus c. 4. hortatur: *Resistite Diabolo, & superet vobis.*

Regula XIII.

Quod idem dæmon vehementer laboret, ne fraudulenter suæ suggestiones Viris spiritualibus detegantur, perinde ut impuri amatores virginem seducere volentes summo periculo procurant, ne sua consilia parentibus innotescant, quia utique hoc pacto de conatibus suis actum putat. Hinc alijs pudorem ac verecundiam, seu præposteram reverentiam eorum, quibus secreta essent aperienda, alijs suspicionem, diffidentiam & timerem objicit: nonnullos abalienat ab illis, quos deberent consulere, alios vanâ sui fiduciâ fallit, ut constiment hujusmodi detectionem sibi non adeo esse necessariam.

Regula XIV.

Quod idem dæmon iterum imitetur belli ducem, qui necem quampiam oppugnaturus, explorat, quænam pars omnium præ cæteris sit maximè debilis, & ex eo loco arcem oppugnat, ut proin circa illa vitia, in quibus vincendis maxime se adhuc debilem esse advertit, præcipuè vigilandum, fortiterque contra insultus Adversarij pugnandum sit.

Materia Scriptionis.

Cum totus hic dies in indagandis proprijs peccatis, eorumque radicibus consumendus sit, atque adeo ad confessionem etiam generalem ab ultima saltem simili confessione etiam præparatio suadeatur, utiliter quoque hodie pro materia scriptionis hæc ipsa peccatorum annotatio cum remediis

ex meditatione haustis, assumetur, ut vel ex ipsa scriptione peccatorum suorum cumulum clarius cognoscat, atque adeo ad maiorem pudorem & dolorem excitetur.

SECUNDA DIES.

Scopus hujus diei est, salutaria media contra peccatum præparare; quia verò inter hæc media non postremum jure merito censetur novissimorum consideratio, uti Deus ipse per Siracidem c. 7. indicavit dicentem: *In omnibus operibus tuis memorare novissima, & in æternum non peccabis.* Et iterum Deut. 32. c. *Vtinam saperent, & intelligerent, & novissima providerent.* hinc post peccatorum considerationem communiter meditationes de prioribus saltem tribus novissimis, utpote quæ magis ad compunctionem & horrorem peccatorum ingenerandum conducere videntur, morte videlicet, judicio, & inferno instituuntur. Etsi verò S. Ignatius nec de morte, nec de judicio ullam meditationem libello exercitiorum inseruerit, expressè tamen post quintum exercitium monet, si visum fuerit expedire ad profectum eorum, qui exercentur, posse alias meditationes de morte, & judicio adjici.

Thesera.

Esote parati, quia horâ quâ non putatis, Filius hominis veniet. Luc. 12.

MEDITATIO I.

DE MORTE SACERDOTIS

Prælium I. est, proponere sibi ob oculos, hominem in lecto jacentem, & morti vicinum, atque ex una parte quidem Angelum Custodem, ex altera verò cacodæmones adstantes, & animæ egressum sollicitè expectantes.

Prælium II. Est petere à Deo gratiam, quâ & mortis acerbitatem ritè cognoscere, & quænam ad eam sanctè obviandam præparatio adhibenda sit, ritè cognoscere queas.

Punctum I.

Considera I. tres primarias conditiones mortis, videli-

K 2

cet

cet quod I. sit certissima quoad substantiam; cum statuta sit omnibus hominibus semel mori, teste Apostolo c. 9. Hebr. & sicut in Adam omnes peccavimus, ita per peccatum quoque illius mors in omnes transierit. II. Quod certissima sit quoad circumstantiam temporis, loci, & modi unde recte Thomas Kempensis l. 1. c. 23. ait: *Abstinere quid cogitas, te diu viturum, cum nullum diem habeas securum? quam multi decepti sunt, & insperate de corpore extracti. Quoties audisti a dicentibus, quia ille gladio cecidit, ille submersus est, ille ab alto ruens cervicem fregit, ille manducando obrigit, ille ludendo finem fecit. Alii igne, alius ferro, alius peste, alius latrocinio interijt, & omnium finis mors est, & vita hominum tanquam umbra subito pertransit.* III. Acerbissima quoad presentiam quia corpus morbis & doloribus, anima per conscientiam præteritorum, & metu futurorum usque adeo angustiatum ut merito cum S. Davide ps. 17. exclamare possit moribundus: *Circumdederunt me dolores mortis, & torrentes iniquitatis conturbaverunt me; præoccupaverunt me laquei mortis; nec immerito aliqui cum Aristotele, mortem omnium terribilium terribilissimum dicant, maxime si cuprius opibus, voluptatibus, honoribus, aut caris hominibus inordinato amore adhæserit, & hæc omnia tunc dereliquenda esse cognoverit, tunc enim verè implebitur, quod Siracides c. 41. dixit: O mors, quam amara est memoria tui, homini pacem habenti in substantia sua.*

Considera II. Quam merito proinde Christus Luc. 12. mortem semper præ oculis habendam, & dignam præparationem suscipiendam hortatus sit dicens: *Estote parati, quia hora, quam non putatis, Filius hominis veniet;* cum plane morte pendeat felix aut infelix æternitas; nullaque sit magna satis securitas, ubi periclitatur æternitas.

Considera III. An & quomodo tu mortem ob oculos habueris, & deinceps habere velis, saluberrimum S. Bernardi consilium med. c. 3. sequens: *Quoniam igitur mors te ubique expectat, tu quoque, si sapiens fueris, ubique eam expectabis:* Sic enim mors ipsa, cum venerit, vincetur, prius, quam venerit, semper timeatur, ut sapienter S. Gregorius

gorius hom. 33. in Evang. advertit. Colloquium ad SS. Patrones.

Punctum II.

Confidera I. Qualem præparationem ad mortem Christus suaserit, nimirum ut sint lumbi nostri præcincti, & lucernæ ardentes in manibus nostris, id est, ut & ab omni rerum terrenarum inordinato usu, atque adeo ab ipso etiam peccato abstineamus, & magno fervore, caritatis opera tam erga Deum, quam erga proximum exerceamus; hoc enim est lumbos præcinctos habere, & lucernas ardentes in manibus tenere.

Confidera II. Quam solida & apta sit hæc præparatio ad beatam mortem obtinendam, cum mors sit Echo ipsius vitæ, ideoque non possit, teste S. Augustino de doctr. Christ. *male mori, qui bene vixerit*; unde merito Thomas Kempensis l. 1. c. 23. ait: *Quam felix & prudens, qui talis nunc nititur esse in vita, qualis optat inveniri in morte*. Quis enim in morte non optaret optime, sanctissimèque vixisse?

Confidera III. Quam felix ex hoc capite sit Sacerdotum status, ut qui ob dignitatem talis status tam præclaram offerat occasionem, & obligationem tam ad charitatem erga Deum, quam ad charitatem erga proximum exercendam, quàmque adeo sollicitè vocationi suæ satisfacere, nec se tantum prædicto modo ad beatam mortem præparare, sed etiam alios ad eundem finem juvare, sicque moribundis promptè & constanter assistere debeat, ut Deus illi pari mensura remuneretur, beatamque mortem perinde concedat, ac alijs ipse procuravit. Colloquium ad B. Virginem rogando, ut, sicut Mater Machabæorum olim septem Filios ad mortem fortiter obeundam animavit, ita ipsa quoque in terribili mortis agone fideliter assistere, atque ad extremam luctam fortiter peragendam animare, & juvare dignetur.

Punctum III.

Confidera I. Quam pretiosa in conspectu Domini futura sit mors, quam talis præparatio præcessit; pretiosa planè, inquit D. Bernardus in Epist. *Quia finis laborum, victoria consummatio, vite janua, & perfecta securitatis ingressus*. Unde etiam Apocalypsis 14. dicitur: *Beati mortui, qui in*

Dominus moriuntur. Amodo jam dicit spiritus, ut requiescant à laboribus suis; opera enim illorum sequuntur illi. Et verò etiam ipse Christus in Parabola Luc. 12. de servo vigilante proposita indicavit, dum dixit: Beatus ille servus quem, cum venerit Dominus, invenerit vigilantem. Amen dico vobis super omnia bona constituet eum.

Confidera II. Si tantò jucundior est quies, quantò graviores labores præcesserunt: si tantò gloriosior & jucundior victoria, quantò difficilius certamen præcessit: si tantò denique merces amplior, quantò præstantiora obsequia sunt exhibita; quam beata, quam jucunda, quam gloriosa vita Sacerdotis esse debeat, quam tam laboriosa vita inter præstantissima geminæ caritatis exercitia feliciter exacta, quam tam multiplex ac difficile certamen tam ante, quam in morte præcessit. An non cum insigni lætitia in illa S. Pauli Tim. 4. verba erumpet: *Bonum certamen certavi, fidem servavi, cursum consummavi; de reliquo reposta est mihi corona justitiæ &c.*

Confidera III. An non hæc ipsa causa sufficiens tibi possit, ut totis viribus deinceps vocationi tuæ satisfacere, omnia boni Sacerdotis officia singulari studio implere coneris, illud Balaami num. 23. usurpans: *Moriatur anima mea morte iustorum, (& zelosorum Sacerdotum) &c. novissima mea horum similia.*

Colloquium instituetur ad Christum, rogando illum per beatissimam mortem suam, ut & tibi prius gratiam reddere vellet, & postea etiam bene moriendi concedere dignetur.

MEDITATIO II. DE EXTREMO JUDICIO.

Punctum I.

Confidera I. Quòd quatuor præcipuè capita judicium in liquod metuendum faciant, severitas scilicet Judicis, ac tantum vehementia, adstantium multitudo & auctoritas sententiæ pronuntiatio; quòdque hæc omnia speciali quadam ratione in extremo judicio concurrant. Nam I. Judex erit severissimus triplici ex capite, nempe quia de omni

verbo & cogitatione, ac opere rationem reddet, & ipsas etiam iustitias iudicabit; deinde quia severissimam poenam exigit, de omni delicto: & tandem quia inflexibilis est, &, ut S. Augustinus l. 3. de symb. loquitur, nec gratia praevenitur, nec misericordia flebitur, nec pecuniâ corrumpitur, nec poenitentia mitigatur. II. Accusantes erunt non tantum demones, qui tantò ferocius insultabunt, quantò majori in hominem quemvis odio, invidiaque flagrant; sed etiam SS. Angeli Custodes, imò ipsa propria conscientia, quorum salutaria monita ac stimulos tam imprudenter negleximus, ut verè adeò de his dici nunc queat: *Inimici hominis domestici ejus.* III. Adstantes erunt omnes Sancti sed & omnes reliqui homines ad infernum damnati, qui non modò propria sua, sed tua etiam opera, quæ occultissima olim putabas, cognoscent, iustissimumque Dei iudicium approbabit. IV. tandem sententia vel ex eo capite singulariter metuenda erit, quod per eam quisque ad aeternitatem vel felicissimam, vel miserissimam sit damnandus, nec ulla ab ea appellatio, vel mutatio unquam sit speranda, sed, ut Ecclesiastes c. 11. prædixit, *si ceciderit lignum ad Austrum vel Aquilonem, in quocunque loco ceciderit, ibi erit* per totam aeternitatem, ut adeò verè de hoc die dixerit Propheta Joel c. 2. *magnus dies Domini, & terribilis valde, & quis sustinebit eum?*

Confidera II. Si dies hic tam metuendus sit futurus etiam ijs, qui de se ipsis tantum rationem reddere debebunt, quantopere eum timere debeant Sacerdotes curam animarum gerentes, atque adeò de omnibus istis animabus rationem reddituri? cum unius animæ salus tanti facienda sit, teste S. Chrysostomo hom. 3. in c. 1. act. ut nulla ratio possit eximare.

Confidera III. quàm æquum sit, ut deinceps tibi illam Servatoris admonitionem Luc. 21. applies: *Vigilate itaque omni tempore orantes, ut digni habeamini fugere omnia ista, quæ futura sunt.* Vide ergo, quomodo te ad hoc Iudicium præparare debeas, & velis. Colloquium ad SS. Patrones,

Punctum II.

Confidera I. Quæ potissimum media conducant ad leniendum iudicem & favorabilem sententiam obtinendam,

nimirum si bonam causam, bonos Advocatos, & amicum Judicem habeat.

Considera II. quæ sit bona causa respectu supremi Iudicij, si videlicet aut nulla culpa commissa sit, aut certe per debitam poenitentiam deleta; cum Deus judicare non solet illos, qui seipsos in hac vita per poenitentiam dijudicare solent, uti S. Paulus 1. Cor. 11. dixit. Quinam item optimi Advocati, nempe B. Virgo, aliique Cœlites, quos pio & constanti cultu, aliisque obsequijs demereri nobis studuimus. Quæ denique amicitia Judicem lenire maximè soleat, si videlicet nostrum erga ipsum amorem tum per varias tribulationes pro & cum ipso toleratas, tum per varia opera charitatis & misericordiæ proximo exhibita ostenderit; sic enim quoad primum amicitiae indicium testatus est Thomas Kemp. l. 2. c. 12. dum dixit: *Hoc signum crucis erit in celo, cum Dominus ad judicandum venerit. Tunc omnes servi crucis, qui se crucifixo conformaverunt in vita, accedent ad Christum Iudicem cum magna fiducia.* Quoad alterum verò indicium id satis clarè Christus ipse confirmavit, dum Matt. 24. dixit, se idè electos ad beatitudinis regnum vocaturum, eò quòd misericordiæ opera erga alios exercuerint, ipse autem, quod Uni ex minimis suis præstitum fuit, sibi factum reputet.

Considera III. Quàm vel ex hoc etiam capite Sacerdotum status felicissimus sit judicandus, quòd tam præclarum habeat occasionem & sanctiùs vivendi, & cœlites, quorum laudes & honorem varijs modis celebrare & promovere letet, sibi demerendi, & opera misericordiæ non solum corporalia, sed etiam spiritualia utpote longè præstantiora excendi. Vide proin, quomodo hæc media hætenus usurpamus & usurpare deinceps velis. Colloquium ad B. Virginem.

Punctum III.

Considera I. Quanta gloria & honor Sanctis sit obtenturus ex eo, quòd tota eorum vita inter tam præclaras victorias, aliæque præstantia facinora transacta omnibus hominibus & Angelis manifestabitur: quando stabunt magna constantia adversus eos, qui se angustiaverunt, qui abstulerunt labores eorum. Et hi ipsi videntes tam

bitam mutationem turbabuntur timore horribili in subita-
tione insperata salutis, dicentes intra se, pœnitentiam (sed
seram, & infructuosam) agentes, & prae angustia Spiritus
gementes: Hi sunt, quos aliquando habuimus in derisum, &
in similitudinem improprij, nos insensati vitam illorum æ-
stimabamus insaniam, & finem illorum sine honore, ecce
quomodo computari sunt inter Filios DEI, & inter Sanctos
sors illorum est. Sap. 5.

Considera II. Si Homines tanta agunt, & patiuntur in hoc
Mundo, ut gloriam falsam, vanam, & brevem apud paucos
homines, ad quos fama facti perventura est, sibi comparent,
quid te facere oporteat, ut gloriam veram & immortalem,
apud DEVM & Angelos, ac Homines omnes obtinendam
promeraris.

Considera III. Cùm Sacerdotalis Status sicut dignitate &
officio longè Statibus alijs præcellit, ita opera quoque longè
præstantiora exerceendi occasionem multò crebriorem offe-
rat, quantopere tu iterum ob vocationem ad hunc Statum
gaudere, DEO gratias agere, atque ut Sacerdotum optimo-
rum gloriosum exitum considerans, vestigiis eorundem ac-
riter insistas, in illa Iosephi & Azariæ Machabæorum l. 1. c. 5.
verba erumpere debeas: *Faciamus & nos nobis nomen, &
eamus pugnare adversus Gentes, quæ in circuitu nostro sunt,*
gloriamque DEI, & nostram, aliorumque salutem impedire
moliuntur.

Colloquium ad Christum illa Ecclesiæ verba cum affectu
singulari usurpando: *Iuste Iudex ultionis, donum fac remis-
sionis ante diem rationis. Ingemisco tanquam reus, culpâ
robor cultus meus, Supplici parce DEVS. Recordare
IESU pie, quod sum causa tua & cæ, ne me perdas illa die.
Quærens me sedisti lassus, redemisti crucem passus, tantus
labor non sit cassus.*

Consideratio.

De Linguae Custodia.

In hac consideratione, quæ ideo hîc præscribitur, quod
experientiâ constat, nullo ferè membro frequentius & gra-
vius delinquere Sacerdotes quàm lingua, cùm tamen ut in-
fîa mox dicetur, illi præ alijs in lingua custodia seu arte lo-
quendi

K 5

quendi excellere deberent, tria præcipuè perpendenda sunt.

Primò in quibus præcipuè capitibus linguæ custodia consistat, videlicet in sequentibus tribus. 1. Ut *consideratè* loquaris; quem in finem aliqui suadent, ut os perinde ut loculos pecuniâ plenos aperiamus, atque adeò, sicut antè, quæ pecuniam ex loculis promamus, priùs, an necessitas, utilitas aut charitas id exigant, perpendimus, ita id ipsum antè, quæ os referemus, consideremus; unde sicut Religiosus quidam ne temerè è cella exiret, ostio cellæ hæc tria verba: *Necessitas, Utilitas, Charitas*: inscripsit, ut hac ratione semper meminisset, quæ causa ad cellam deferendam impellere deberet. ita Sacerdos quoque eadem tria verba ori suo quasi inscripta imaginari, per eaque ad consideratè loquendum impelli se debet. 2. Eadem ars loquendi requirit, ut *graviter* loquaris, id est, ut ab omni verbo vano, levi, minus honesto & ædificatorio studiosè abstineas; nam, ut sapienter advertebat Hugo l. 2. de anima, *Vanus sermo Vana conscientia est in ore, mores hominis lingua pandit; qualis sermo ostendit talis animus approbatur, quoniam ex abundantia cordis loquitur*. Nimirum sicut, si dolium vini percussum, aliter sonet, signum est, parùm aut nihil vini in eo contineri, ita Sacerdos in levia & vana verba prorumpere solitus clarum indicium præbet, parùm se de virtute ac perfectione possidere, atque adeò auctoritatem suam, famamque non modicè imminuit. 3. Ut *charitativè* loquaris, atque adeò, sicut alios tecum & de te loqui optares, ita & tu cum & de aliis nimirum mansuetè, & honorificè, sermonem misceas, quæ in finem cavendum erit, ut neque divinum Numen blasphemijs aut juramentis illicitis, neque Proximum convitijs, detractionibus, murmurationibus, mordacibusve, aut asperis verbis lædas, memor semper sapientissimi moniti à Tobie Seniore Filio dati c. 4. *Quod ab alio oderis fieri, vide, ne quando alteri facias*.

Secundò perpendendum est, quare Sacerdos specialiter linguam diligenter custodire, artémque loquendi studiose addiscere debeat, nempe quia hoc ipso, quòd Sacerdotij Ordinem & curam pastorem suscepit, etiam obligationem offerendi Sacrificij, Officij divini recitandi, Verbi divini prædicandi, & Sacramenta administrandi suscepit, quæ

omnia munera cum per linguam velut primarium membrum
peragantur, an non merito dici potest, illius linguam spe-
cialiter DEO consecratam, atque adeo indecens esse, ut ad
profana & mala verba adhibeatur. Id quod bene S. Bernar-
dus agnovit, dum sequentem notatu sane dignissimam sen-
tentiam pronuntiavit: *Inter saculares nuga, nuga sunt: in-
ter Sacerdotes blasphemia. Consecrasti os tuum Evangelio,
talibus jam aperire illicitum, assuescere sacrilegum.* Sa-
cerdotibus ergo præ omnibus alijs illud Eph. 4. observan-
dum est: *Omnis sermo malus ex ore vestro non procedat, sed
siquis bonum ad adificationem, ut det gratiam audientibus.*
Atque adeo vera manet S. Jacobi c. 1. sententia: *Si quis pu-
tat se Religiosum (& Sacerdotem) esse, non refranans lin-
guam suam, huius vana est religio.*

Tertio tandem perpendendum erit, quodnam sit Medium
ad artem hanc addiscendam. Unum vel alterum suggero.
Primum est, Spiritum sanctum in Magistrum eligere, ejus-
que gratiam frequenter, sed tum maximè, cum loquendum
est, per breve suspirium invocare. Quàm bene namque, &
quàm celeriter hanc artem doceat, S. Lucas Act. 2. indicavit
dicens: *Repleti sunt omnes Spiritu sancto, & cœperunt lo-
qui.* Quàm necessarium verò sit hoc medium, ipse jam olim
Salomon Prov. 16. ostendit dicens: *Hominis est animam
preparare, & Domini gubernare linguam,* utpote quam, te-
ste S. Jacobo c. 3. nullus hominum domare potest; atque ad-
eò ad DEVM confugiendum est, qui domet illam, ut rectè
S. Augustinus concludit. Secundum est *Silentij accurata
observatio;* hinc enim duo habentur commoda, nempe ut,
dum alios libentiùs audimus, artem rectè loquendi ab ipsis
addiscamus; & dum veloces ad loquendum non sumus, spa-
tium considerandi verba habeamus, sicque tam facile non
delinquamus. Hoc remedium jam olim piissimus Asceta l. 1. c. 1.
c. 2. docuit dicens: *Nemo secure loquitur, nisi qui libenter
tacet; in multiloquio namque non deerit peccatum,* teste
Salomone Prov. 10. Tertium esse potest *servoris in divi-
no servitio augmentum;* cum enim causa potissima, cur tam
libenter loquamur, teste eodem Asceta l. 1. c. 10. sit ista,
quòd, cum per amorem DEO minùs perfectè adhæreamus,
per mutuas locutiones invicem consolari quæramus, & cor
diver-

diversis cogitationibus fatigatum relevare optemus, eam
hæc seu radix per fervorem talem penitus tollitur; tunc enim
sicut cor DEO, & divinis rebus plenum erit, atque in ijs soli-
lis consolationem suam quærit, & quiescit, ita quoque
abundantia hac cordis non nisi divina loqui discet. Unde
Et cit. Author dixit: *Malus usus & negligentia cordis no-
stri multum facit ad incustodiam oris nostri.*

MEDITATIO III.

IN INFERNO.

Textus S. Ignatii.

*Præludium primum hic habet compositionem loci, sub-
tâ oculis imaginationis, inferni longitudine, latitudine,
& profunditate.*

*Præludium secundum consistit in poscenda intima pæ-
rum, quas damnati luunt, apprehensione, ut, si quando me-
ceperit amoris divini oblivio, saltem a peccatis supplicij
mor coërceat.*

*Punctum I. Est spectare per imaginationem casta infer-
rorum incendia, & animas igneis quibusdam corporibus
velut ergastulis inclusas.*

*Punctum II. Audire imaginariè planctus, ejulatus, ho-
miferationes, atque blasphemias in Christum, & Sanctum
ejus, illinc erumpentes.*

*Punctum III. Imaginario etiam olfactu sumum, sulphur,
& sentina cujusdam seu facis atque putredinis grave-
lentiam persentire.*

*Punctum IV. Gustare similiter res amarissimas, ut lacry-
mas, rancorem, conscientiaq; vermem.*

*Punctum V. Tangere quodammodo ignes illos, quorum
tactu anima ipsa amburuntur.*

*Colloquendo interim cum Christo, in memoriam adducen-
da erunt illorum anima, qui ad inferni pænas damnati
sunt, & quia credere noluerunt adventum Christi; & licet
eet crederent, non tamen conformem præceptis ejus vitam
exegerunt, idq; & ante adventum Christi, & eodem tem-
pore, quo & vixit Christus in hoc Mundo, & post illud deinceps.
Gratia postremò agenda sunt eidem Christo quàm maxima.*

quod in tale quodpiam exitium non permiserit me corruiere, sed potius ad hunc usque diem summa pietate ac misericordia me persecutus sit. Finis imponetur dicto Pater noster.

Circa hanc Meditationem duo obiter sunt notanda. Primum est, quod S. Ignatius infernum hic proposuerit secundum illam constitutionem, quam post diem iudicii fortiter procedit enim per pœnas sensuum corporeorum, ex quibus in pœnas animæ commodius descendere licebit.

Alterum est, eundem S. Patrem in hoc Exercitio specialem quandam modum meditandi, qui *applicatio sensuum* vocatur, adhibuisse, qui modus in eo consistit, ut propositâ certâ quâpiam materia, imaginemur nos oculis videre Personas, de quibus agitur, & notatis, quæ circa eas occurrunt, circumstantijs utilitatem aliquam elicere: deinde audire, quid loquantur, aut loqui eas deceat: postea interiore quodam gustu & olfactu sentire, quæ sit suavitas vel fœtor illarum Personarum: & tandem per internum tactum attingere, & vel venerari, vel detestari loca, vestigia, aliâque ad tales Personas spectantia, omnia in usum nostrum & utilitatem trahendo, ut ipse S. Pater in alia materia, nempe in quinta Contemplatione secundæ hebdomadæ ostendit.

Et si verò hæc Meditatio copiosam suggereret meditandi materiam, quia tamen unam duntaxat pœnam, sensus videlicet, continet, ideo ut Sacerdos totam Inferni constitutionem clarius cognoscat, sibi que applicare sciat, poterit sequentia tria puncta considerare.

Punctum I.

Confidera 1. Quid propriè sit Infernus, videlicet locus, in quo damnati debitas scelerum suorum pœnas luunt, & in quo est *amnis mali presentia, omnis boni absentia, omnis pœna indefinita*, quibus tribus versiculis breviter simul, & sufficienter tota Inferni constitutio explicatur, ut consideranti patebit.

Confidera 2. Quàm gravia sint mala, quæ in Inferno damnati patiuntur, videlicet talia, quibus omnia tormenta & dolores, quos omnes homines collectivè accepti passi sunt, aut patientur in hoc Mundo comparati, merissima refrige-

frigeria censei debeant; de quibus jure dici possit, quod ne oculus ea viderit, nec auris audiverit, nec in cor hominis accenderint, unde merito Hugo l. 4. de anima dixit, Infernum esse lacum sine mensura profundum sine fundo, plenum ardore incomparabili, plenum fœtore intolerabili, plenum dolore innumerabili, ubi miseria, tenebræ, ordo nullus, horror æternus, nulla spes boni, nulla mali desperatio. Et verò ob hoc sit intolerabilis gehenna, tamen si mille, inquit S. Chrysostomus, gehennæ fingantur, nihil erunt in comparatione pœnæ, quæ omnis boni absentiam affert, & damnatos à visione beatificæ Deitatis arcet; si enim Anna Tebia Vxor absentiam Filij irremediabilibus lacrymis deplorabat dicens: *Heu, heu me, Fili mi, ut quid te misimus peregrinari, lumen oculorum nostrorum, baculum senectutis nostræ, solatium Vita nostræ, spem posteritatis nostræ. Omnes simul in te uno habentes, te non debuimus dimittere à nobis.* Quanto magis damnati irremediabilibus lacrymis absentiam perpetuam summi boni deplorabunt. Verùm & hæc pœna, licet maxima, tolerabilis adhuc foret, si non tertium scilicet indefinita & æternitas accederet; cum enim omnium malorum levamen sit spes finis secuturi, hæc proleto sublatâ tantò magis aggravari necesse est malum, quanto certius est, nunquam desitutum, uti in pœnis damnatorum certissimum est; nam ut rectè S. Gregorius in moral. dicitur *ad districti Iudicis justitiam pertinet, ut nunquam careat supplicio, quorum mens in hac Vita nunquam soluit careat peccato; Et ut nullus detur iniquo terminus ultionis, quia quoadmodum saluit, habere noluit terminum criminis.*

Confidera 3. Quàm graves tibi jure merito hæc consideratio stimulos addere debeat, ut non ipse modò has pœnas studiosè devites, sed etiam, ne animæ tuæ curæ committas, aliæque in easdem pœnas veniant, sedulo cooperandi; si enim dives Epulo tam sollicitus fuit, ne Fratres sui carnales sui in hunc locum venirent, quanto magis tu sollicitus esse debebis, ut Fratres tui spirituales, quorum cognatio longè præstantior est, in pœnas has intolerabiles inant. Colloquium ad SS. Patronos.

Punctum II.

Confidera 1. Quàm magnum beneficium tibi à DEO collatum sit, dum, postquam toties hæctenus Infernum meritus fuisses, non modò ad Inferos non detruxit, sed tempus adhuc pœnitentiæ tam benignè concessit. Ut verò hujus beneficii magnitudinem melius agnoscas, singe hominem quempiam ob gravissima scelera morti crudelissimæ adjudicatum, quovis momento destinatum supplicium expectare; ad hunc verò subito famulum à Rege mitti, qui nuntiet, Regem illius misericordiâ tactum, paratum esse omnem pœnam ei remittere, si veniam delicti pœnitens petat, & loco acerbissimæ mortis unicum colaphum patienter sustineat; quin imò si hoc fecerit, omnia ei bona ablata restituenda, aliâque plura conferenda, ac denique in Filium adoptivum & Hæredem Regni assumptum iri; quo gaudio putas hunc Nuntium à captivo tali acceptum iri? quantâ alacritate colaphum excepturum? quàm grato animo beneficium hoc agniturum? quanto amore in Regem talem exarsurum? quàm sedulò cauturum, ne tantum Benefactorem unquam ampliùs offenderet?

Confidera 2. An non eadem tibi gratia modo tantò perfectiori à DEO facta sit, quantò gravius erat supplicium ad quod ob peccatum mortale fueras destinatus; & quantò præstantiora sunt bona, quæ tibi sunt restituta, vel de novo collata; & quantò nobilior est regnum, cujus possessio tibi promissa est: & quantò sæpius denique post repetitos lapsus iterum in gratiam susceptus es.

Confidera 3. Quàm æquum proinde sit, ut & tu beneficium tale animo gratissimo agnoscas, in Benefactorem singulari amore exardescas, nunquam deinceps ampliùs offendas; & omnes adversitates, in quas æternam pœnam commutavit, magna cum patientia, gaudiòque sustineas. Colloquimur ad B. Virginem.

Punctum III.

Confidera 1. Quæ remedia adhibere debeas ad Inferni pœnas devitandas. An non sequentia tria placebunt. 1. *Voluntatis propria abnegatio*; hoc enim medium velut optimum S. Bernardus ser. 3. de Re(urr. suavit. dicens: *Cesset voluntas*

*luntas propria, & infernus non erit. In quem enim delin-
viet ignis ille, nisi in propriam voluntatem? 2. Recordatio
crebra gehennæ: sic enim, ut Psalmista Psal. 76. ait, de-
scendes in Infernum vivens, ne mortuus descendere cogas.
non enim finit in gehennam incidere gehenna recordatio, &
S. Joanne Chrysostomo. 3. Zelus animarum: cuius
enim hoc opus sit præstantissimum genus Misericordiæ
Eleemosynæ, de illa meritò verificatur, quod Tobias c.
pronuntiavit: *Eleemosyna à peccato, & à morte liberat,
non patietur animam ire in tenebras.* Cum enim per
hunc tot animas à gehenna liberare studeas, & alius
Christus, quod uni ex minimis factum est, sibi factum esse
ter, æquum sanè est, ut, quod beneficium sibi toties exhibi-
tum censet Christus, hoc etiam vicissim exhibeat, ut, quod
mensurâ mensi fuerimus, eadem remetiatur iterum, ut
olim Luc. 6. promissit. Hinc S. Jacobus c. 5. dixit: *Qui
veriti fecerit peccatorem ab errore suo, salvabit animam
à morte, & operiet multitudinem peccatorum.**

Confidera 2. Quàm apta & efficacia sint hæc media
optatum finem liberationis à gehenna obtinendum, quæ
que adeò vel hoc titulo iterum in animarum salutem incum-
bere studiosè debeas, maxime cum ipse Christus S. Catharini
Senensi Dial. c. 29. dixerit: *Ego vos affectuosè deprecor,
assidue me rogetis pro salute peccatorum, quorum a Sobrietate
go sudores atque lacrymas orationes, ut eis impendam,
opto, misericordiam gratiosam.*

Confidera 3. Quomodo hæc media hætenus adhibueris
& adhibere deinceps velis. Colloquium ad Christum,
suprà.

Materia Lectionis.

Ex libello de Imitatione Christi l. 1. c. 21.

Ex libro ordinario, quantum tempus, & occupationes
aliæ patiuntur.

Ex libello Exercitiorum ea, quæ S. Ignatius de utroque
Examine Conscientiæ, generali scilicet & partiali scrip-
t reliquit, & statim Fundamento subjunxit, ut indicaret,
qui exercetur, maturè circa hæc bina Examina instruendus
atque ut ea velut præcipua media ad purgationem animæ
studium

mediosè usurpet, seriò admonendum esse. Ut autem ea, quæ ibi dicuntur, meliùs intelligantur, hæc, quæ subijcio breviter notanda sunt.

Primo per Conscientiam hoc loco nihil aliud intelligi, quam dictamen & iudicium intellectus, quo aliquid bene vel malè factum esse iudicamus. Hinc cum hoc dictamen nos malè fecisse dicat, Conscientia nos reprehendere dicitur: cum imperatum quid esse dicat, ligare: cum scrupulum commissi peccati ingerit, remordere: cum denique nihil nos peccasse iudicat, absolvere censetur.

Secundo notandum, hanc Conscientiam tunc examinari censerem, quando per intellectum & memoriam super actiones à nobis perpetratas, itémque super verba & cogitationes nostras non nudè duntaxat nos reflectimus, sed insuper etiam errores, quos à nobis commissos fuisse deprehendimus, detestamur, propositumque firmum concipimus deinceps sedulo eodém devitandi, & corrigendi. Unde meritò Examen hoc iudicio simile dicitur, in quo nos ipsos coram DEO diiudicamus, ut in altera vita ab eodém ampliùs non iudicemur, quoad culpam intellige. Hinc rectè S. Augustinus in l. de utilit. agenda pœnit. monet: *In tribunal mentis tuæ ascende, & reum te constitue ante te. Noli te ponere post te, ne DEVS ponat te ante te.*

Tertiò notandum duplex ejusmodi Examen à S. Ignatio hic præscribi, *generale* scilicet, quod ad omnium delictorum purgationem adhibetur; & *particulare*, quod ad singularis alicujus delicti emendationem instituitur; quæ utraque, quanti æstimanda, & quomodo facienda sint, suprà in primæ partis primo capite fusiùs ostensum est, quæ proinde hodie utiliter legi possunt.

Materia Scriptionis.

Materiam Scriptioni hoc die accepta à divina bonitate beneficia dabunt, quæ quidem ut sedulo annotentur, & suo tempore relegantur, sequentes quatuor rationes persuadere possunt. 1. Quòd talis annotatio ad negotiationem spirituales vel maxime pertineat; ut enim Mercatores, ut faciliùs lucrum vel damnum suæ negotiationis faciliùs cognoscant, non tantum expensum, sed etiam acceptum diligenter

Instr. VIII.

I

ter

ter annotant, ita eandem industriam à Negotiatore quoque spirituali adhiberi convenit. 2. Quòd eadem annotationes gratias DEO pro tot beneficiis frequentet & ferventer agendas vehementer impellat, & hoc ipso ad plura beneficia impetranda disponat; cum, ut Cassiodorus epist. 4. rectè advertit, *invitet ad magna, qui gratanter suscipit modica, & spem de futuris recipiat, qui transacta beneficia recognoscit*. Ideò certè non possunt in nobis dona gratiæ fluere, quia ingrati sumus Authori, nec totum refundimus fontali origini. semper enim debetur gratia dignè gratias agentis, teste Thomas Kemp. 1. 2. c. 10. 3. Quia Charitas etiam erga Deum non modicè inflammatur per ejusmodi memoriam, cum nihil æquè alliciat ad amorem, quàm amor, amor autem multo magis judicio, quàm operibus & beneficiis demonstratur. Hinc exclamare cum S. Bernardo cogitur, qui tam multiplicia, imò innumera beneficia se accepisse agnoscit. *Amor charitas, amat immensitas, & nos rependimus cum modica gratia?* 4. Quòd fiducia quoque non postremum animæ Deo servire volentis bonum per ejusmodi beneficia sæpius in memoriam vocata tanquam vivos carbones mirum quantum accenditur, cum per talia beneficia DEVS agro fertili, similis esse cognoscatur, cui tantò libentiùs semina nostra committimus, quantò liberaliùs eadem nobis cum senore oblo restitui advertimus. Proderit ergo, Catalogum brevem ejusmodi beneficiorum, specialium maximè, conficere, eum sæpius per annum relegere, ut suprà indicati quatuor effectus obtineantur. In quo tamen Catalogo non tantum prospera, sed etiam adversa notanda sunt, cum & hæc modè inter beneficia numerentur, ut bene S. Chrysostomus tract. 1. Symb. advertit dicens: *Admoneo vos, ut Dominum semper benedicatis. Si generint mala, benedicite, & dissolvantur mala. Si prospera generint, benedicite, & perseverabunt bona*. Poterit autem talis Catalogus hoc vel simili modo confici.

Catalogus Beneficiorum specialium à DEO
acceptorum.

Hoc anno, mense, die (singula distinctè explicari con-
nit) ex singulari bonitate & providentia DEI, à Parente

Christianis natus, in hunc Mundum cum integris membris
& corpore prodij, & salutari sacri baptismatis undâ feliciter
obtus, S. Angelum Vitæ meæ Custodem, & hos Sanctos
(vocandum nomen, quod geris) Patronos accepi; multis
item à DEO tam supernaturalibus gratiæ & virtutum, quàm
naturalibus ingenij & aliorum talentorum donis sum dona-
tus. Ob quæ proinde benedicam Dominum omni tempore,
semper laus ejus in ore meo.

Hoc die, mense, anno, Sacrosancti Chrismatis Sacramen-
to initiatus, militiæque Christianæ adscriptus sum. Hinc
exclamabo cum Davide Psal. 22. *Dominus protector vitæ*
(& fidei) *mea, à quo trepidabo. Si consistant adversum me*
castra, non timebit cor meum.

Hoc anno ad literas, & artes liberales addiscendas, bene-
ficio innumeris non concessio applicatus, fundamenta pro Sa-
cerdotali Statu jacere coepi. Quare iterum exclamo cum Da-
vide Psal. 70. *DEVS docuisti me à juventute mea: Et usque*
nunc pronuntiabo mirabilia tua.

Hoc anno, mense, die in Congregationem B. Virginis
Annunciatæ susceptus, non modicum ad virtutem plantan-
dam adjumentum, & stimulos accepi. O utinam, Christe,
sicut tradidisti tu Matrem tuam mihi dicens: *Ecce Mater*
tua: ita ego eandem revererer, & colerem, ut jure de me
quoque dici posset: Et accepit eam ex illa hora in suam.

Hoc anno primos ad Sacerdotalem Statum stimulos sen-
tens, eisdem acrius quotidie stimulantibus, cum Confessa-
rio de Vocatione agere coepi, & post seriam deliberationem,
tandem cum consilio dicti Confessarij amplecti statui. O
Domine, quid est homo, quod memor es ejus? aut Filius ho-
minum, quia innotuisti ei?

Hoc anno post multas difficultates ad ipsam Presbyteria-
tus dignitatem promotus sum: *Propterea, o Domine, solun-*
tate sacrificabo tibi, Et confitebor nomini tuo, quoniam bo-
num est.

Hoc anno ad Beneficium Ecclesiæ N. assumptus, curam
Animarum suscepi. O utinam tecum, O Christe, dicere pos-
sim: *Pater Sancte, quos dedisti mihi, custodivi, Et nemo ex*
eis periit.

Hoc anno sat gravi morbo benignissimè à DEO visita-
tus,

tus, post sex vel septem hebdomades feliciter iterum eodem liberatus sum. Ideo omnia membra mea confitemini meo Domino, quoniam bonus, quoniam in seculum misericors ejus.

Hoc anno grave per grandinem damnum in frugibus passus sum; sed si bona à Domino recipimus, mala quatenus pari patientia sustineamus; Sicut Domino placuit, ita etiam est. Sit nomen Domini benedictum.

Hoc anno graves ab Inimicis meis persecutiones sustinui, graviterque ab iisdem, licet falsò accusatus sum. Sed mea mea, DEI providentiæ, & suæ innocentiae confisa, non passer erepta est de laqueo venantium, laqueus contritus est, & nos liberati sumus. Simili ergo modo vel breviori quoque beneficia annotari poterunt.

EXERCITIA SECUNDÆ HEBDOMADÆ

Proœmium.

POSTquam in priori hebdomade cognovit Exercitans, finis illi à DEO præfixus sit, & quàm longè ab illo araverit, ideòque in viam, quæ ducit ad vitam, redire statim ante omnia de perito Duce prospiciendum est; nam, ut S. Franciscus Xaverius dicere solebat, nulla est certior, & tiorque ratio, rectà ac sine errore ad perfectionis apicem perveniendi, quàm peritum itineris sequi Ducem; quem aut aptiorem Ducem eligere poterit, quàm illum, quem ipse iter æternus assignavit Matth. 17. dicens: *Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui, ipsum audite.* Qui seipso Joan. 8. dixit: *Ego sum lux Mundi, qui me sequens non ambulat in tenebris.* Et iterum Joan. 14. *Ego sum Veritas, & Vita, nemo venit ad Patrem, nisi per me.* Scilicet quæ verba eleganter S. Augustinus in Psal. 109. Parum à DEO, inquit, ut *Filium suum daret demonstratorem viam* ipsum viam fecit, ut per illum ires, regentem te, *ambulantem per te.*

Finis ergo & Scopus hujus & posterioris hebdomadæ Imitatio Christi secundum Apostoli ad Rom. 13. *conformari*

dicentis: *Sicut in die honeste ambulemus, non in comessationibus, & ebrietatibus; non in cubilibus & impudiciis; non in contentione & emulatione, sed induimini IESVM Christum.* Quid autem sit Christum induere, pulchrè explicat S. Chrysostomus super cap. 13. epist. 1. ad Corinth. dum ait: *Induere Christum est undique in nobis per sanctimoniam & mansuetudinem Christum in nobis conspicuum esse; homo enim indutus id esse videtur, quod indutus est: appareat itaque in nobis Christus.*

Quid autem in specie imitari præcipuè debeamus in Christo, ipsemet velut in brevi quodam compendio Luc. 9. declaravit dicens: *Si quis vult venire post me, abneget semetipsum, tollat crucem suam, & sequatur me.* Quibus verbis tria officia vel capita, in quibus eum imitari debeamus, complexus est, scilicet *abstinere* per verbum *abneget*, *sustinere* per verba *tollat crucem suam*, & *agere* per verba *sequatur me* indicatum; in his namque totam perfectionem Christiani hominis consistere, ex ipsa natura perfectionis facillè colligitur, cum enim hæc in amore DEI consistat, ut alibi dictum est, amor autem hic per perfectam unionem voluntatum demonstrari debeat, ut scilicet faciat amans semper, quod amato placere novit, hoc ipso primum Christiani hominis officium, *agere* videlicet, & facere voluntatem DEI exurgit; nam, ut ipse Christus Matt. 7. dixit: *Non omnis, qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum celorum; sed qui facit voluntatem Patris mei, qui in celis est, ipse intrabit in regnum celorum.* Quia verò peccata omnia, æque adeo etiam transgressionem voluntatis divinæ, teste S. Augustino in Psal. 38. *facit aut male ardens cupiditas, aut male jaceens timiditas*, hinc reliqua duo officia exurgunt, scilicet *abstinere* seu moderari concupiscentiam rerum illicitarum, & *sustinere* seu moderari timorem adversitatum occurrentium, de quibus duobus officiis eleganter iterum S. Augustinus in serm. de S. Vincentio sic discurret: *Duplicem aciem producit Mundus contra Milites Christi; blanditur enim, ut decipiat: terret, ut frangat. Non nos teneat Goliath propria; non nos terreat crudelitas aliena, & victus est Mundus. Ad utrosque aditus occurrit Christus, & non vincitur Christianus.*

Porro quia Christus hæc tria officia per totam vitam quamdem docuit, sed *abstinentia* tempore vitæ suæ privatae, *ad-*
nis ultimo triennio, & *sustinentia* denique in Passione pro-
clariora exempla & specimina dedit, ideo S. Ignatius quocumque
in hac hebdomade Christum, prout abstinere & agere de-
civit, proposuit; in sequenti verò eundem, prout sustinere
exempla reliquit, aspiciendum dedit. Finis ergo hujus
cundæ hebdomadæ est, Christum in abstinendo & agendo
imitari, prout ex Meditationibus mox subijciendis clari-
patebit.

TERTIA DIES.

SCopus hujus diei est, perfectam imitationem Christi in
sta privata rectè instituenda procurare; nam, ut S. Basilii
serm. de renunc. dixit, *propter hoc Naturam nostram susce-*
pit, ut in se velut tabula quadam Veram nobis Veritatem
Virtutem depingeret, eamque nobis omnibus tanquam Archet-
ypum imitandum proponeret. Hinc ad hanc similitudinem
alludens S. Gregorius Ep. 1. de perf. Christi. *Quisque, autem,*
ta sua est Pictor, & Artifex huius operis est Voluntas, con-
res autem sunt Virtutes, Exemplar Christus esse debet, ut
ipse de se Joan. 13. dixit: *Exemplum dedi vobis, ut, quod*
admodum ego feci, ita & vos faciatis.

Tessera:

Gloria magna est sequi Dominum. Eccl. 13.

MEDITATIO I.

DE REGNO JESU CHRISTI.

Hæc Meditatio, ut Ludovicus de Palma in proem. ad
continet partim finem totum Incarnationis, vitæ, & doctri-
næ Christi, partim summam totius perfectionis Christianæ
quæ est Christi imitatio; hinc, ut S. Bernardus ser. 4. de
dixit, *omnis nostra Virtus tam longè est à Vera Virtute*
quàm longè est ab ea forma, quam Verbo & exemplo con-
mendavit Christus præsens in carne. Ut enim origo fontium
& fluminum mare est, ita scientiarum & virtutum Dominus
JESVS Christus, inquit idem ser. 13. in Cant. *Quis enim Do-*
minus

minius virtutum, nisi Rex gloriae & incassum ergo laborat in acquisitione virtutum, qui eas alibi, quam in Christo quaerit; id quod ipse Christus S. Birgittae suavitatis dicens l. 6. c. 27. *Quidam delectat audire opera Mundanorum, & bella Procelarum, & cur tali auditu inani occuparis, cum ego sim omnium Dominus, nullaque delectatio sine me in pretio habenda sit. Si cupis audire facta magni Domini, si considerare opera magnalia, debes utique audire & considerare facta mea, quae intellectu incomprehensibilia sunt, cogitatione stupenda, & auditu admiranda.*

Ut autem titulus hujus Meditationis recte intelligatur, dicendum prius, quid sit regnum DEI, nempe illud nihil aliud esse, quam voluntariam & liberam subjectionem creaturae rationalis ad Creatorem suum; ita enim piissimus Author l. 3. c. 53. indicavit, dum in Persona Christi dixit: *Perfecta victoria est, de semetipso triumphare; qui enim semetipsum subiectum tenet, ut sensualitas rationi, & ratio in cunctis obediat mihi, hic verè victor est sui, & Dominus Mundi.* Et hoc videlicet est regnum, de quo Christus Luc. 17. locutus est dicens: *Regnum DEI intra vos est.*

Textus S. Ignatii.

Preludium primum ad constructionem loci nunc erit, ut spectare nos imaginemur Synagogas, Villas, & oppida, quae praedicant Christus pertransibat, & sic de locis aliis.

Secundum ad gratiam poscendam pertinens, in hac parte erit, petere à DEO, ne obsurdescamus vocante nos Christo, sed ad sequendum, ac obtemperandum prompti simus.

Punctum I.

Punctum primum esto; proponere mihi ob oculos humanum Regem divinitus electum, cui Principes & Populi omnes Christiani reverentiam & obsequium praestare debeant.

Punctum II.

Secundum est, imaginari, quod audiam illum Regem loquentem ad omnes Subditos: In animo mihi est regiones infidelium universas ditioni meae subicere. Quicumque igitur comitari me velit, paratus sit oportet non alio uti vestitu, vestitu, rebusque aliis, quam me utentem conspexerit. In eisdem quoque laboribus, Vigiliis, & casibus ceteris mecum per-

persistendum erit, ut particeps fiat victoria & felicitati-
nusquisque, prout laborum ac molestiarum socius exi-
terit.

Punctum III.

Tertium erit, considerare, quidnam respondere debeat
Regi amantissimo & liberalissimo fideles Subditi, & quam
promptè ad omnem ejus voluntatem offerre se accinctos. Cu-
tra vero si quis non obaudiret, quanto apud homines univer-
sos vituperio dignus esset, atque quam ignavus miles ap-
parenderet.

Pars secunda hujus Exercitij consistit in collatione simili-
tudinis inter dictum Regem & Dominum IESVM Christum
circa triplex punctum.

Primo sic applicabimus Exemplum: Si terrenus ille Rex
cum bellica evocatione sua dignus est, cui attentio & obse-
quium praestetur, quanto magis Christus Rex aeternus, Mei-
dōq; toti conspicuus: qui singulos ad se invitat his verbis:
Mea hac est iustissima voluntas, totius Mundi Dominus
mibi vendicare, inimicos meos debellare omnes, ac ita de meo
in Patris mei gloriam intrare; proinde quisquis eo mecum
venire cupit, laboret mecum necesse est; labori enim premium
respondebit.

Secundo ratiocinabimur, neminem fore sana mentis, qui
non cupidissime servitio Christi se totum offerat & addicat.

Tertio judicandum erit, quod ij, qui se obsequiū illi
prorsus duxerint mancipandos, non se ipsos tantum ad labo-
rum tolerantiam, verum etiam majora & praelatiora qua-
dam munera oblaturi sint, expugnatā carnis, sensuum, &
morisque proprii & mundani rebellionē. Vnde respondet
quisq; in hunc fere modum: En, o Rex Supreme, ac Domini
universorum, tuā ego, licet indignissimus, fretus tamen gra-
tiā & ope, me tibi penitus offero, meāq; omnia tua subditi
voluntati, attestans coram infinita bonitate tua, nec non in
conspetu gloriosa Virginis Matris tuae, totiusq; curiae cele-
stis hunc esse animum meum, hoc desiderium, hoc certissimum
decretum, ut (dummodo in maiorem laudis tuae, & obsequii
mei proventum cedat) quam possim proximè te sequar, &
amiter in ferendis injuriis & adversis omnibus, cum Ge-
niti-
tuo

tum spiritus, tum etiam rerum paupertate, si, inquam, sanctissima Majestati tua placeat ad tale me vita institutum eligere, atque recipere.

Hæc meditatio, ut patet, eò præcipuè tendit, ut in genere servamus Christum sequi, & imitari; ad quem finem et si textus S. Ignatii hæcenus propositus sufficiens videatur, ut tamen eundem facilius sibi applicare possit Sacerdos, poterit supradicto textui hæc, quæ sequuntur, adungere.

Punctum I.

Considera I. Ad quid invitet Christus, nempe ad Regnum Dei dilatarandum, & conservandum, id est, majorem gloriam Dei in omnibus nostris actionibus quærendam, ita ut ipsum non solum perfectè cognoscamus & æstimemus, sed etiam perfectè serviamus, semper faciendo, quod ipse sanctissimo beneplacito magis conforme esse cognoverimus; sic enim Deus verè in nobis regnare, & dominari dicitur. Hunc autem finem Christo propositum fuisse, ipse Jo. 8. indicavit dicens: *Ego non quaero gloriam meam, sed ejus qui misit me Patris.*

Considera II. Quàm altus, & verè appetendus sit hic finis; cum cognosces, si infinitam dignitatem, potentiam, sapientiam, bonitatem, immensitatem, & æternitatem Dei accuratius ponderaveris; ex harum enim perfectionum consideratione intelliges, quemadmodum nihil excellentius repetiri, imò nec excogitari potest, quàm Deus, ita nec finem excellentiorem appeti posse, quàm gloriam & beneplacitum illius. Hinc præclare S. Chrysostomus l. 2. de compunct. cord. ait: *Si omnino dignus fueris agere aliquid, quod Deo placeat, aliam adhuc præter hoc ipsum, quod placere merueris, mercedem requiris? verè ignoras, quàm bonum sit placere Deo: si enim scires, nunquam aliquid mercedis aut muneris extrinsecus appeteres.*

Considera III. Si Aulici hujus mundi tanta cum fidelitate & alacritate Regibus & Principibus mundanis serviunt, eorumque beneplacitum quærunt, quid te facere par sit, qui Domini infinitis dignioris servitio te mancipasti. An non te ipsum eisdem, quibus olim duo Aulici, teste S. Augustino l. 8. Confess. c. 6. se alloquebantur, verbis ad Deo perfectius

deinceps serviendum excitabis: *Dic, quaso te omnibus istis laboribus nostris quò ambimus pervenire? quid quarimus? cuius rei causa militamus? majorne esse poterit spes nostra in palatio, quam ut amici Imperatoris simus? Et ibi, quod non fragile, pleniusque periculis? Et per quod pericula pervenitur ad grandius periculum? Et quamdiu istud erit amicus autem Dei, si voluero, ecce nunc fio. Colloquimur ad SS. Patronos.*

Punctum II.

Confidera I. Quòd aliud adhuc efficacissimum medium tibi Christus offerat ad supra dictum finem obtinendum gloriamque ac regnum Dei querendum, scilicet Exemplum suum, quo tibi ostendit, quomodo & in quibus potissimum gloriam Patris sui querere debeas, nam, ut S. Augustinus vera Relig. rectè advertit, *tota vita Christi in terris per hominem, quem gessit, disciplina morum fuit; omnia enim bona mundi Christus contempsit, quæ contemnenda docuit. Et omnia mala sustinuit, quæ sustinenda precepit, ut nec illis quæreretur felicitas, nec in istis infelicitas timeretur.*

Confidera II. Si S. Augustinus l. 1. Conf. c. 2. de seipso fatetur: *Exempla servorum tuorum, quos de nigri lucida & de mortuis viros feceras, congesta in sinum cogitationum urebant, & absumebant gravem torporem, ne in ima vergeremus, & accendebant nos valde. Quare maiorem efficaciam apud te habere debeat exemplum Christi, qui omnes illos servos sanèitate & fervore infinities superat, & præterea per imitationem suam ad tantam sublimem dignitatem promoveri te cupit. An non memineris ad illius imitationem te S. Gregorij Naz. orat. 40. in Pascha præclarâ sententiâ excitabis: *Simus ut Christus, quoniam Christus quoque sicut nos: efficiamur Dñi propter ipsum, quoniam ipsam ipse quoque propter nos homo factus est.**

Confidera III. Quomodo hætenus exemplum hoc imitari studueris, & imitari deinceps velis. Exclama proinde Ethai Gethæo 2. Reg. 15. *Visit Dominus, & visit Dominus meus Rex, quoniam in quocunque loco fueris, Dominus meus Rex, sive in morte, sive in vita, ibi erit servus tuus.* Colloquimur ad B. Virg.

Punctum III.

Confidera I. Cum plerique homines ad serviendum domini temporalibus spe lucri incitentur, quomodo nec hoc motivum tibi deesse patiatur Christus, sed liberalissimè promittat, te quemadmodum laborum & tolerantiae socius fueris, ita praeium quoque, gaudiūque secum participaturum; id quod S. Paulus quoque Corinthijs 2. c. 1. in memoriam revocavit dicens: *Sicut socij Passionum estis, ita & consolationis eritis.*

Confidera II. Si famuli terrenorum dominorum pro tam vili mercede tam graves labores suscipiunt, aliāque difficillima opera tam alacriter perficiunt, quantò majori alacritate ac constantia tu jugum suave Domini & onus leve Domini Dei tui, qui est ipse merces tua magna nimis suscipere, & portare debeas; ne illam pij Authoris in persona Christi factam increpationem audire debeas: *Vile pretium quaritur, pro vanare, & parva promissione, diu noctūque fatigari non timeatur. Sed pro pudor! pro bono incommutabili, pro praemio inestimabili, pro summo honore & gloria interminabili vel ad modicum fatigari pigritatur. Erubescere ergo serve piger & querulose, quòd illi paratiores inveniantur ad perditionem, quàm tu ad vitam. Equidem sua spe nonnunquam frustrantur, sed mea promissio neminem fallit, nec confidentem mihi dimittit inanem.* l. 3. c. 3.

Confidera III. Si tria motiva hactenus proposita quavis meritò movere possunt ad Christum sequendum, quantò magis te movere debeant, ut qui inter primarios Famulos, quibus officium omnium divinorum diviniissimum commissum est, scilicet cooperari Deo in salute animarum ex speciali gratia & beneficio assumptus es. Vide proin, quā ratione vocationi & beneficio tanto respondere velis, te quo iterum Deo per colloquium à S. Ignatio suprà in textum formatum in perpetuum servum consecra.

MEDITATIO II.

DE NATIVITATE CHRISTI.

In priori Meditatione factum quidem fuit propositum
imi-

imitandi Christum, sed in genere duntaxat; quare cum magis efficacia sint decreta, quæ ad particulares actiones se extendunt, in hac & sequentibus meditationibus paulò apertius demonstrandum est, quibus in rebus Christum præcipue imitari debeamus, & quomodo tria officia hominis Christiani, scilicet *abstinere, sustinere, & agere* docuerit. Quia autem primum officium, *abstinere* videlicet, in Nativitate, quæ prima illius in mundum ingressi doctrina fuit, potissimum docuit, idè omisâ, brevitas causa, meditatione de Incarnatione, quam S. Ignatius meditationi de regno Dei subjecerat, de Nativitate duntaxat velut solenni Christi principio meditatio instituitur.

Textus S. Ignatij.

Prælude primum ex historia dependet, quæ recensenda est ab egressu B. Virginis ex oppido Nazareth. quo scilicet modo jam nono mense gravida, & insidens asina (ut potest meditari licet) Jac Ioseph comes cum ancillula & bove profecti sunt Bethlehem, tributum à Cesare exactum pro se solaturi.

Secundum verò deducendum erit ex consideratione itineris, asinam à ejus longitudine, obliquitate, lenitate, & asperitate passim occurrente. Deinceps etiam Nativitatis locum mirabimur, spelunca similem, latum & angustum planum & erectum, commodè & incommodè paratum.

Tertium continet gratia postulationem, ut intimè cognoscam, quo pacto Filius Dei, meâ causâ, sit homo factus, & ardentius ipsum amem, & abhinc sequar studiosius.

Punctum I.

Punctum primum est, aspectus personarum, ut Virgo Dispara & Conjugis Ioseph cum Famula & Christi Domini, ut Infantis nunc primum nati: inter quos me adesse fingam tanquam pauperculum, eorum utcunque necessitatibus cum reverentia maxima famulantem, ac inde, quid ad mercedem emolumenti è tali spectaculo possit, dispiciam.

Punctum II.

Secundum conficitur ex Verborum, quæ ibidem sunt, & rehexione fructuosa.

Punctum III.

Tertium ex negotiorum, quæ illic geruntur, inspectione, præstiteris, laborum & causarum, ob quas summus omnium Dominus in summa natus sit egestate, laturus quoque in hac vita cum perpetua paupertate labores, famem, sitim, æstum, frigus, opprobria, verbera, & crucem tandem subiturus, idæque mei causa, unde per singulas studebo proventum aliquem spirituales colligere. Hac demum concludenda erunt in isto colloquio, & finito cum Pater noster.

Hactenus textus S. Ignatii, ex quo ut fructus Sacerdoti proprius hauriri queat, poterunt sequentia puncta adjungi.

Punctum I.

Considera I. Cur Christus præcipue in hunc mundum venerit, & cum talibus circumstantiis nasci voluerit, videlicet ut, quia ipse est æterna Patris sapientia, homines quoque celestem sapientiam tam paucis cognitam, & quasi nihili ælimatam doceret. Hinc Luc. 2. Sapientia & ætate crevisse, id est, magis quotidie ostendisse dicitur.

Considera II. Qualem sapientiam docuerit Christus, illam videlicet, de qua pius Alcibiades l. 1. c. 1. dixit: *Ista est summa Sapientia, per contemptum mundi tendere ad regna celestia*; nam, ut l. 3. c. 32. ait, *Valde viliis & parva, & pene oblivioni tradita videtur vera celestis sapientia, non sapiens alta de se, nec magnificari quærens in terra, quam multi ore tenus prædicant, sed vitæ longè dissentiunt, ipsa tamen est pretiosa margarita à multis abscondita.*

Considera III. Si, ut S. Ambrosius in S. de B. Virg. dixit, *primus discendi ardor est nobilitas Magistri*; quanta cum auctoritate tu sapientissimum hunc Magistrum audire debeas, qui ultrò te & alios homines ad scholam suam illis sapientiarum verbis prov. 8. invitat: *Nunc ergo filij audite me, Beati, qui custodiunt vias meas. Audite disciplinam, & esote sapientes, & nolite abjicere eam. Beatus homo, qui audit me, & qui vigilat ad fores meas quotidie (considerando vitam & doctrinas meas) & observat ad postes ostij mei. Qui me invenerit, inveniet vitam, & hauriet salutem à Domina.* Colloq. ad SS. Patrones.

Pun-

Punctum II.

Confidera I. Quàm præclarè contemptum mundi Christus in Nativitate sua docuerit, dum scilicet omnia, quæ mundus tantoperè suspexit, quærit, & amplectitur, repudiavit, & paupertatem pro divitijs, tribulationes & labores pro voluptatibus, vilipensionem pro honoribus elegit, uti omnes Nativitatis circumstantiæ testantur.

Confidera II. Quas ob causas hæc omnia præ mundi delictijs elegerit, scilicet quia per infinitam sapientiam suam clarissimè cognoverat vanitatem rerum mundanarum, et altera verò parte pari claritate intellexerat, quàm longè aptiora media ad gloriam divinam, propriamque ac aliorum salutem procurandam forent, paupertas, afflictio, contemptus, & similia, ut quæ hoc ipso, quòd hominem à terrenis rebus abstrahant, ad cœlestia bona desideranda, querenda, & amplectenda inclinant, ut adeò meritò cum Salomone sap. 7. dicere queat: *Venerunt autem mihi omnia bona pariter cum illa, & innumerabilis honestas per manus illius.*

Confidera III. An non hæc causæ sufficientes meritò tribuamari debeant ad te quoque permovendum, ut cum S. Pauli ad Philip. c. 3. omnia, quæ tibi mundus hæcenus obtulit, aut etiamnum offert, detrimentum facias, & arbitreris stercorea ut Christum ac ejus similitudinem lucrifacias, nam ut rectè S. Augustinus S. 1. de convers. S. Pauli pronuntiavit, *quisquis in Christum credidit, ipsum intueri debet, cetera creatura vilescat, ut Creator in corde dulcescat.* Colloquium ad B. Virginem.

Punctum III.

Confidera I. Cur Christus primo loco Nativitatem suam Pastoribus manifestare, eosque ad præsepe evocare voluerit, videlicet ut hoc facto indicaret sapientiam, quàm ipse, & dictum, in Nativitate sua docuerat, Pastoribus spiritualibus specialiter necessariam, atque adeò ab his ante alios addiscendam esse, ut qui olim post suum ex hoc orbe discessum veram sapientiam homines docturi sint, atque adeò præcandem bene didicisse debeant.

Confidera II. Si illi discipuli, qui meliora ad artem aliam quam

quam addiscendam talenta sunt nacti, ideoque à Magistris
pluribus estimantur, & amantur, atque in successores deputan-
tur, merito non leves stimulos habere creduntur, ad ma-
jorem ea arte addiscenda diligentiam adhibendam; quan-
to cum fervore tu à Christo sapientiam hanc cœlestem, &
scientiam Sanctorum addiscere debeas, ut qui ex tot milli-
bus electus es ab illo, ut ei in officio Magistri succederes, &
tam præclara eum in finem talenta & media accepisti.

Confidera III. Quomodo te hactenus in hac schola gesse-
ris, & quantum profeceris; & si quidem negligentem te
fuisse deprehenderis veniam supplex pete, & emendationem
seriam firmiter promitte, per colloquium ad Christum.

CONSIDERATIO

DE CURA SUI IPSIUS.

Confidera I. Quid requirat hæc cura, scilicet in ge-
nere, ut tuæ animæ salutem ante omnia cures; in specie ve-
ro sequentia diligenter observes. Et primò quidem purita-
tem conscientie maximam procures, atque adeò ab omni
non mortali duntaxat, sed veniali etiam peccato pro viri-
bus abstineas. II. Ut virtutes statui tuo convenientes scias,
& studiosè exerceas, quales respectu Sacerdotis sunt chari-
tas Dei, Zelus animarum, Devotio, Castitas, Temperantia,
Humilitas, Constantia. III. Ut Exercitia spiritualia, puta
Missæ sacrificium, Oratio vocalis, lectio spiritualis, Exa-
men Conscientie, Preces matutinæ & vespertinæ cum omni
diligentia, id est, integrè, devotè, & reverenter peragantur.
IV. Ut quotidianæ à te actiones cum purissima intentione
fiant, ne serò nimis cum Apostolis queri debeas: *Præceptor,*
etiam nos laborantes nihil cepimus. V. Ut suo tempore di-
ligenter recollectiones instituas, retiâque reficias, audiens
Christi imperium Marc. 6. *Venite seorsum in desertum lo-*
cum, & requiescite pusillum. Examina proinde, quomodo
hæc quinque capita observaveris, & observare deinceps
velis.

Confidera II. Cur istam tui ipsius curam strenuè suscipere,
& gerere constanter debeas, videlicet I. Quia sic Deus re-
quirit, mandans, ut proximum tuum, sicut te ipsum diligas,
quod

quod minime profectò præstares, si illius salutem, tuâ negligentiâ, procurares. II. Quia sic Christus docuit Matt. 16. dicens: *Quid prodest homini, si mundum universum lucretur, animâ verò suâ detrimentum faciat?* III. Quia ad ipsam graviter SS. Patres hortantur. Inter quos præclare S. Bernardus lib. 1. confid. c. 5. ad Eugenium Papam scribens sic loquitur: *Si totus vis esse omnium, instar illius, qui omnia factus est, laudo humanitatem, sed si plena est, quomodo autem plena te excluso? Et tu homo es, ergo ut integritas sit & plena humanitas, colligat & te intra se sinus, qui omnes recipit, alioquin quid prodest tibi iuxta Verbum Domini, si universos lucretis, te unum perdens? quid solus fructus davis munere tui? memento proinde; non dico semper, dico sæpe, sed vel interdum reddere te ipsum tibi.* Quod ipsum alibi similitudine conchæ eleganter declarans, lib. 18. in Cant. sic loquitur: *Quamobrem si sapias, concham exhibebis, & non canalem; hic siquidem penè simul, & recipit, & refundit; illa verò, donec impleatur, expectat, sic, quod superabundat, sine damno communicat.* In eodem sensum Eucherius in epist. Paræn. loquitur, dicens: *Primus apud nos curas, quæ prima habetur, obtineat, & omnesque sibi sollicitudinis partes salus, quæ summa est, & dicitur. Hac nos occupet in presidium ac tutelam sui, jam non planè prima, sed sola. Omnia vincat eo studio, quo præcæ omnia.* IV. Quia & salus aliena hanc propriam curam suadet; cum enim, qui sibi nequam est, nemini bonus esse possit, ut commune proverbium habet, quomodo alteri salutem procurabit efficaciter, qui suam negligit? an non audiet ab illis, quibuscum agit: *Medice, cura te ipsum?* V. Quia & ipsa ratio eam exigit, dictans, charitatem à se incipere. Unde præclare iterum S. Bernardus lib. 18. in Cant. Ego, inquit, nullum ad salutem pietatis gradum gradui anteponendum censeo, quem sapiens Eccl. 30. præcipit dicens: *Miserere animæ tuæ placens Deo.* Propterea inquit Apostolus ad Hebr. 13. abundantius observare oportet nos ea, quæ audivimus, ne fortè peresfluamus. Benignam prorsus & charitas assuere consuevit, non effluere. Vnde etiam Filij sæculi eandem doctrinam passim exemplo suo doceant, ut qui, recte quotidianâ experientiâ, proprium lucrum

& commodum vel omnium actionum suarum cynosuram spectant, unde merito potest Sacerdos timere, ne, si sui ipsius curam negligat, iterum Christum audiat objicientem sibi, filios seculi prudentiores esse lucis filijs. VII. Denique natura ipsa in omnibus plantis & alijs viventibus id confirmat, ut quæ non ante, generare, aut semen communicare incipiunt, quam ipsa perfectionem suam intrinsecam acceperint. Merito ergo Sacerdos salubre Siracidis c. 29. consilium sequitur: *Recupera proximum secundum virtutem, & attende, ne incidas, in errorem scilicet eorum, qui præpostero Zelo sic alienæ salutis curam suscipiunt, ut suæ vel nullam, vel exiguam gerant.*

Confidera III. Quænam hæc impedienda te impediverint, quò minus accuratam tui ipsius curam gereres. Tria præcipue reperies. Primum est, *defectus luminis*, quo perfecte cognoscas, & bene ponderes, ac apprehendas, in quo ordinata charitas consistat; unde motiva in priori puncto proposita diligenter consideranda sunt, & alias etiam in meditationibus cum Deo frequenter de hac materia agendum erit, ut experiaris in te, quod sponsa Cant. 1. de se ipsa loquitur dicens: *Introduxit me Rex in cellam sinariam, & ordinavit in me charitatem.* Secundum est, *Inordinatus zelus*, quo scilicet multa opera suscipimus, non ut proximo proficimus, sed ut laudem & famam nobis conciliemus; hinc enim fit, ut totos nos ejusmodi operibus impendamus, aliæque opera ad propriam salutem pertinentia vel omnino negligamus, vel certe decurtemus, aut obiter duntaxat, & sine fructu peragamus. Quod impedimentum proinde per rectificationem intentionis removendum est; si enim nihil aliud in omnibus actionibus nostris, quam Dei beneplacitum queramus, hoc ipso etiam non alio modo, quam qui ipsi placet, proximi salutem procurare desiderabimus, qualis modus autem utique non est, ut proximo cum detrimento nostræ salutis serviamus. Unde verus Operarius prudentes Virgines Mat. 25. imitatur, quæ cum fatuæ oleum peterent, quod ipsæ sine dispendio suo se dare non posse advertebant, audacter id negarunt dicentes: *Ne forte non sufficiat nobis & vobis, ite potius ad vendentes, & emite vobis.* Tertium est, quod multa nimis negotia simul suscipiantur, hinc enim

M

fit,

fit, ut, quemadmodum S. Gregorius l. Past. c. 4. advertit
*impar inveniat ad singula, qui confusa mente dividit
 ad multa.* Quare pro hoc impedimento removendo bene
 advertenda, & observanda est doctrina Ludovici de Pon-
 tom. 3. tr. 4. c. 9. asserentis, fervorem non tam in eo pos-
 tum esse, ut multa quis complectatur, quam ut officium ex-
 acte fiat. Hinc cum Moyses in hoc genere excedere videretur,
 à socero suo Jetro Exod. 10. audire debuit: *Non bene
 rem facis, stulto labore consumeris.* E contrario verò De-
 ipse, licet mundum unico momento creare potuisset, ma-
 gis per sex dierum intervallum absolvere, ut vel hoc suo ex-
 plo doceret, quantopere cupiat ab ijs, qui minorem mu-
 dum, id est, hominem creare, seu in primævum suum statu
 reducere desideret, nihil præproperum & inordinatum, sed
 omnia in mensura & ordine fieri, ne locū aliqui habeat
 lud Salomonis effatum: *Totum spiritum suum profertur
 tus, sapiens differt, & reservat in posterum.* Certè hæc
 ter primas fraudes dæmonis, quibus fructum & salutem no-
 stram impedire conatur merito numeranda est; quam ju-
 olim Exod. c. 5. Pharaoni quoque inspiravit, dum eidem sug-
 gessit, ut Israëlitas multitudine laborum opprimeret, ut
 Deo sacrificarent. Ne ergo in hanc fraudem incidat Sacer-
 dos, dicat cum S. Davide ps. 21. *Erue à frumina Deus
 manum meam, & de manu canis (infernalis) unicum meum.*
 itaque deinceps sui ipsius curam gerat, ut verè dicere
 eodem Psalmista ps. 119. possit: *Anima mea in manibus
 meis semper:* quia, ut bene notat S. Bernardus l. 3. de reg.
 Nat. sicut, quod in manibus tenemus, non obliviscimur fac-
 tæ, sic nunquam oblivisci debemus negotium animarum no-
 strarum, & illa cura principaliter in cordibus nostris
 debet.

MEDITATIO III.

DE VITA PRIVATA CHRISTI.

Et si S. Ignatius pro ijs, qui Exercitia longiori tempore
 acturi sunt, plures meditationes de vita Christi, puta de
 sentatione illius in templo, de fuga in Ægyptum &c. pro-
 scripserit, quia tamen hæc divisio pro octo diebus
 paratur.

tant est facta, ideò, cum omnes meditationes hujusmodi tam actò tempore absolvi non queant, in compendio quodam omnes illar meditationes sub titulo privatæ vitæ tradi possunt. Unde sicut in priori meditatione perpensum est, quomodo Christus primum Christiani hominis officium docuerit, scilicet *abstinere*, ita in hac considerandum est, quomodo etiam alterum officium, *agere* videlicet, monstraverit. Quia verò duplex Christi actio fuit, privata scilicet, & publica, priorem in hac meditatione, posteriorem sequenti die considerabimus.

Præludium I. erit, Christum nunc circumcisum, nunc in templo oblatum, nunc in Ægyptum fugientem, nunc in templum Jerosolymitanum ascendentem, nunc in Nazareth cum Patre laborantem intueri.

Præludium II. Petere gratiam, ut vitam Christi occultam rite cognoscere, ac æstimare, & pro viribus imitari queas.

Punctum I.

Confidera I. Quid Christus à primo instanti Nativitatis usque ad trigessimum annum egerit, id nempe, quod S. Lucas c. 2. tribus verbis istis: *Et erat subditus illis*: indicavit; verè enim, si totam hanc illius vitam (quam, quia cum proximo adhuc publicè conversari non cœperat, occultam voco) nihil magis, quàm obedientiam æterno Patri, & Parentibus terrenis exhibere studebat, uti ex circumcissione, oblatione in templo, fuga in Ægyptum, ascensione ad templum Jerosolymitanum, commoratione tam diuturna in Nazareth patet.

Confidera II. Quibus in rebus potissimum hanc obedientiam exerceverit, nempe ut faceret semper, *quæ* Patri cœlesti & parentibus terrenis placere cognoverat, & *quomodo* placebat, & *quia* illis placebant, & ideò meritò Encomium illud: *Bene omnia fecit*: Marc. 7. postea audivit.

Confidera III. Quàm præclarum sit hoc elogium, & quàm à te quoque & omnibus hominibus apperendum, utpote in quo summa perfectio continetur, cum, sicut arbor bona ex fructibus bonis cognoscitur, ita perfectus quoque Christianus ex quotidianis actionibus rite peractis dignoscatur, ut adeò meritò illuminatus quidam Asceta dixerit,

summam Christiani hominis perfectionem in hoc consistere, ut quotidianas actiones bene perficiat. Unde ad hanc perfectionem ipse quoque Christus Matt. 12. invitavit dicens: *Estote perfecti, sicut & Pater Vester celestis perfectus est*: per quæ verba utique non voluit nos in substantia perfectione similes esse, sed ut sicut ille cuncta, quæ creata viderat esse valde bona. G. c. 1. ita & nos illum in hoc imitari studeremus. Vide proinde, quomodo hac in parte Christum imitari studueris, & deinceps velis. Colloquium SS. Patronos.

Punctum II.

Considera I. Quem fructum Christus ex hac sua vita culta tulerit, scilicet quod creverit ætate, sapientia & gratia apud Deum & homines, non quidem augmentum veritatis sapientia & gratia capiendo (cū à primo vitæ instanti in gradu hæc omnia possederit) sed eam pro nostra imitatione magis in dies manifestando.

Considera II. Quam verè hunc fructum sperare etiam possis, si omnia tua opera bene facere studueris; nam etiam iam cresces I. *Ætate* non materiali duntaxat, sed etiam spirituali, de qua S. Gregorius l. 4. mor. c. 12. dixit: *Vita Christiana dies sunt virtutes singula; menses autem multitudo facta virtutum*. Unde, ut idem l. 21. moral. c. 13. ait: *Electis, cū foris ætas corporis, intus, si ita dicere liceat, crescit ætas virtutis*. Senectus quippe generabilis est diuturna, teste Salomone sap. 4. *Neque annorum numerus computata; cani autem sunt sensus hominis, & ætas senectutis Vita immaculata*. II. Pariter cresces sapientia; hæc nihil aliud sit, quàm rerum cœlestium sapida scientia, id est, non in nuda cognitione earum consistens, sed in studio sectandi conjuncta; quis autem hanc sapientiam magis possidet, quàm qui opera quotidiana, quæ sola sequuntur nos post mortem, & præmium cœlestis sollicitant, bene imitari studet? Sed & III. *Gratiâ apud Deum & Cœlestes creaturas* cū perpetuam illis laudem per talia opera, gratissimum obsequium præster, ut bene S. Augustinus in ps. 150. ait: *Vis semper laudare Deum; benefacere omnibus, qui in te sunt; facis, & semper laudasti Deum*. Unde hi potissimum

judicio *Benedicti* vocabuntur, & ad regnum Patris possidendam à Christo citabuntur. IV. denique etiam *gratiâ* apud homines crescat; tum quia si talia opera pro ipsis & defunctis offerat, magna & multa illis beneficia à Deo impetretur, atque adeo hoc ipso etiam amorem & gratiam merebitur; tum quia, ut Thomas Kemp. l. 1. c. 25. bene advertit, jucundum valde & dulce est, videre fervidos & devotos Fratres, bene morigeratos & disciplinatos. Quos omnes fructus breviter & bene complexus est, qui dixit per talem occultam vitam summum Deo & Cœlitibus obsequium, summum ipsi operanti in hac & altera vita gaudium, summum defunctis & viventibus auxilium exhiberi, & procurari.

Considera III. Quàm rectè triplex hoc motivum triplici funiculo, qui difficilè rumpitur, comparetur, atque adeo & te, qui ratione vocationis ad majorem perfectionem teneris merito obligare debeat ad singulare studium bonis operibus ritè perficiendis impendendum. Colloquium ad B. Virginem.

Punctum III.

Considera I. Quæ media adhibere possis, & debeas ad vitam hanc occultam ritè addiscendam, nempe ut Christum in omnibus suis actionibus & vita *Spectatorem, Adjutorem, Instructorem seu Magistrum, Consolatorem, & Præmiatorem* adhibeas, dicāsque cum pio Poëta:

Tu Consolator, Merces, Spectator, JESU,

Tu meus Adjutor, tūque Magister eris.

Considera II. Quàm efficax sit hoc medium ad actiones tuas quotidianas summa cum perfectione obeundas: Si enim Spectatorem, & talium maximè, à quibus copiosum præmium sperari potest, præsentia & aspectus, tantopere excitat Actores aut Artifices, ad personam suam aptissimè representandam, operaque sua exactissimè faciendam, quanto magis tu opera tua perfectissimè absolvere conaberis, si memineris, te Christum, cujus solius præsentia & præmia, omnium hominum præsentiam & mercedem infinities superat, non Spectatorem & Præmiatorem solum, sed etiam Adjutorem, qui gratiâ suâ & cooperatione juvet; & Magistrum,

M 3

qui

qui exemplo suo præeat, & instruat: & Consolatorem, in difficultatibus occurrentibus præsentia suâ & consolatione roborer, & soletur, habere.

Confidera III. Cum opera Sacerdotis hoc ipso, quod vino Ministerio immediatè sit consecratus, ex se præstiora longè sint, quàm aliorum hominum, quàm æquum sit, quemadmodum etiam sæculares Artifices maiorem longè diligentiam in pretiosioribus operibus adhibent, in quoque omnem conatum in quotidianis tuis actionibus perfecte obeundis præstes, illud S. Davidis 1. Paralip. c. 29. modo usurpans: *Totis viribus preparavi impensum domini* (seu opera mea quotidiana perfeci) *non enim mihi preparatur habitatio* (& actio) *sed Deo.* Colloquere ad Christum, pro Spectatore, Adjutore, Magistro, Consolatore, & Præmiatore denuò ipsum eligendo.

Materia Lectionis.

Ex libro 2. de imitatione legi hoc die poterit cap. 1.

Ex libello Exercitiorum verò legi possunt Regulæ de actione; non quidem eo fine, ut status (si quidem iam electus sit) de novo eligatur, sed ut in alijs etiam occurrentibus negotijs adhibeantur; modò omnia semper eligens metus ex Dei honore, nullo habito respectu ad proprias communitates, maximè temporales, ut intentio semper in Deum acta sit, nec ob aliquid terrenum inflectatur.

Præcipuè autem S. Ignatius has regulas circa emendationem & ordinationem status observandas esse ait, ita, ut si quis qui matrimonio iunctus, vel officio dignitatis Ecclesiæ adstrictus est, regularum harum adminiculo, sedulo colligat, quàm amplam domum & familiam æquum sit habere: quibus eam modis, tractare & administrare conveniat, quibus instruere verbis & exemplis: quantum præterea possit facultatibus sumptum facere liceat in usus proprios vel domesticos: quid rursus pauperibus erogare, vel impendere pijs operibus deceat, nihil affectando aliud, præter quærendo, nisi quod honorem Dei, & salutem suam præstet. Hoc enim unusquisque sibi persuasum habeat, tantum le studijs spiritualibus promoturum esse, quantum ab animæ sui ipsius, & commodi proprii affectione sese abstraxerit.

Ceterum ipsas regulas, modumque eligendi, & alia ad electionem rite instituendam pertinentia partim in ipso libello Exercitiorum, partim in parte prima hujus instructionis suis legi possunt.

Materia Scriptionis.

Cum nihil æquè necessarium & decens videatur, quàm ut dignitatem statûs sacerdotalis, & vocationis suæ excellentiam rite cognoscat Sacerdos, ne alioqui de ipso dici queat, quod S. David de homine dignitatem suam non cognoscens ps. 43. dixit: *Homo (& Sacerdos) cum in honore esset, non intellexit, propterea comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis.* Merito consultum videtur, ut semper in memoria, aut certè ad manum habeat breviusculas quasdam sententias, quibus SS. Patres sacerdotalis dignitatis magnitudinem exprimere sunt conati, quare non inutilem laborem suscipiet, si hodie paucas ejusmodi sententias sibi conscribat, quales exempli gratiâ sequentes esse possunt.

I. Sacerdotium est summa bonorum omnium, quæ in hominibus consistunt. S. Iguatius ad Smyrn.

II. Qui bene præsumt, Presbyteri, duplici honore digni habentur, maxime qui laborant in verbo & doctrina: S. Paulus 1. Tim. c. 5.

III. Tantum interesse debet inter Sacerdotem & quemlibet virum probum, quantum inter calum & terram distimulæ est. S. Isidorus Pelus. l. 2. ep. 205.

IV. Quanto anima corpore præstantior est, tanto est sacerdotium Regno excellentius. S. Clemens l. 2. c. 34.

V. Aurum non tam pretiosius est plumbo, quàm regia potestate altior est dignitas sacerdotalis. S. Ambrosius l. 2. de dign. dist. 36.

VI. Verè veneranda Sacerdotum dignitas, in quorum manibus Dei Filius velut in utero matris incarnatur. S. Augustinus hom. 2. in ps.

VII. Omnium quidem bonorum magna est gratia, inter omnes autem maxima est sacerdotalis dignitas, si quis eam immaculatè custodiat. S. Chrysostomus hom. 15. in Matt.

VIII. Honorate Sacerdotes, ut Patres, ut Dominos, ut beneficos,

nesicos, & benedivendi Authores. S. Clemens l. 7. confitetur
Apost. l. 32.

IX. Sacerdotes merito non modo plus Revereri debemus
quam vel Principes & Reges; Sed etiam majore honore
quam parentes proprios honestare. S. Chrysostomus l. 3. de
Sacerdotio.

X. O Sacerdos Dei altissimi, si altitudinem cœli con-
pleris, altior es: si pulchritudinem solis & lunæ, pulchrior
es: si discretionem Angelorum, discretior es: si omnium
Dominorum sublimitatem, sublimior es: Solo Deo & Crea-
tore tuo inferior es: Cassand. in Cathal. gloriæ.

XI. Quod datum non est Angelis, concessum est Sacerdotibus;
hi enim ineffabile efficiunt sacrificij mysterium, &
Angeli conficientibus velut famuli assunt. S. Augustinus.

XII. Grandis dignitas Sacerdotum, sed grandis ruinæ
peccant: lætæmur ad ascensum, sed timeamus ad lapsum.
S. Hieronymus super Ezech. lib. 2.

DIES QUARTA.

SCopus hujus diei est Christum in vita publica, id est, in
conversazione cum proximo rectè instituenda imitari,
quæ est altera pars secundi officij ad Christianum, & Sacer-
dotem maxime pertinentis, & in agendo constitui; unde Sa-
cerdos operam dare debet, ut omnia hujus diei Exer-
citia magnâ cum diligentia peragat, scopumque illis præ-
cipuum obtinere conetur.

Tessera.

Non degeneremus ab excel sis cogitationibus Filij Dei,
inferamus crimen gloriæ nostræ. i. Mach. c. 9.

MEDITATIO I. DE DUOBUS VEXILLIS.

Hæc Meditatio cõ potissimum tendit, ut, sicut in medi-
tatione de Regno Dei Sacerdos statuit Christum in genere
qui, ita nunc armilustrium veniat, discatque, contra quos
hostes in specie, & quibus armis sub vexillo Christi pugna-
re debeat.

debeat, fortiterque se ad bellum accingat. Unde S. Ignatius hanc Meditationem maximi semper faciebat, utpote ex qua ideam totius perfectionis Religiosæ, ipsiusque Societatis IESU fundandæ concepit, ideoque ab alijs quoque eandem Meditationem magna cum contentione & fructu, & quidem, si fieri posset, mediâ nocte, ut tantò collectior mens maneres, institui optabat.

Textus S. Ignatij.

Prælium primum erit historica quadam consideratio Christi ex una parte, & ex altera Luciferi, quorum uterque omnes homines ad se vocat, sub vexillo suo congregandos.

Secundum est, ad constructionem loci, ut representetur nobis campus amplissimus circa Ierosolymam, in quo Dominus IESVS Christus tanquam bonorum omnium summus Dux assistat. Rursum alter campus in Babylonia, ubi se Lucifer malorum & adversariorum Ducem exhibeat.

Tertium ad gratiam petendam illud erit, ut poscamus exploratas habere fraudes mali ducis invocata simul divina opem ad eas devitandas; Vera autem, optimiq; Imperatoris Christi agnoscere mores ingenuos, ac per gratiam imitari posse.

Punctum I.

Punctum primum est, imaginari coram oculis meis, apud Campum Babylonicum Ducem impiorum in cathedra ignea & fumosa sedere horribilem figurâ, & cultuq; terribilem.

Punctum II.

Secundum est, advertere, quomodo convocatos Demones innumeros per totum orbem spargat ad nocendum, nullis ciuitatibus & locis, nullis Personarum generibus immunibus relictis.

Punctum III.

Tertium, attendere, cuiusmodi concionem habeat ad Ministros suos, quos instigat, ut correptis, injectisque laqueis & catenis homines primum trahant (quod ferè contingit) ad cupiditatem diuitiarum, unde postea facilius in mundani honoris ambitionem, ac demum in Superbia barathrum detrahantur queant.

M 5

Atque

Atque ita tres sunt precipui tentationum gradus in vitijs, honoribus, & Superbia fundati, ex quibus in aliorum generum omnia praecepta fit decursus.

Similiter ex opposito considerandus est summus, optimusque Dux noster, & Imperator Christus.

Primum Punctum erit, conspiciari Christum in campo juxta Ierosolymam, humili quidem constitutum, sed valde speciosum formam, & aspectu summè amabilem.

Secundum autem est, speculari, quo pacto ipse Dominus universi electos Apostolos, Discipulos, & Ministros alios per orbem mittat, qui omnium hominum generum, & tui, & conditioni doctrinam sacram, ac salutiferam impertiant.

Tertium, auscultare concionem Christi exhortationem ad servos & amicos suos omnes in opus tale destinatos, per quos eis precipit, ut juvare studeant, quemlibet, ac primo concidendum curent ad spiritualem affectum paupertatis, & super (si divini obsequij ratio, & electio celestis eos ferat) sectandam actu ipso veram paupertatem; deinde ut ad probrij, contemptusque desiderium alliciant, unde humilitas virtus enascitur. Et ita consurgunt tres perfectionis gradus, scilicet paupertas, abjectio sui, atque humilitas, quae ex diametro divitiis, honori, & superbia opponuntur, ac vitutes omnes statim introducunt.

Colloquium postea formandum erit ad Virginem beatissimam, implorandamque est per eam à Filio gratia, ut recipi possit, manere sub vexillo, idque primò per spiritualem tantum paupertatem, aut etiam in rerum exspoliatione sitam (si quidem ad eam me vocare atque admittere dignabitur) deinde per abjectionem quoque seu ignominiam, ut ipsum imitetur. Sicinius, deprecando tamen culpam aliorum, ne contemptum mei tam in alicujus detrimentum, quam in offensam cedat. Terminabitur primum hoc colloquium per *MARIA*.

Secundum Colloquium ad Christum dirigitur, ut matrem Patre impetret illud idem, subdeturque in fine Oratio ad Christum.

Tertiam ad Patrem, ut annuat petitioni, cum Patre noster.

Pro meliori intellectu hujus Meditationis duo obiter notanda sunt. Primum est, quod S. Pater Ignatius hac similitudine duorum vexillorum usus sit, eò quod illam præ aliis idoneam valde judicaverit, ad Spiritus contrarios detegendos, qui intra nos pugnant, primamque nobis lucem ingenerandam pro Spirituum discretionem necessariam, ut tantò melius inter bonum & malum distinguere, & huic quidem resistere, illud verò eligere, & sectari valeamus. Alterum est, quod idem Sanctus Pater in hac Meditatione nullam concupiscentiæ carnis, quæ tamen inter potissimos animæ hostes numeratur, mentionem fecerit, eò quod ea duntaxat (ut Suarez to. 4. de Relig. l. 9. c. 5. n. 29. putat) enumerare voluerit, quæ maximè perturbant rectam electionem, suntque divitiæ, honor, & superbia; non autem carnis concupiscentia, cum, quidquid in hoc genere vitiosum est, non cadat sub electionem, sed per se notum sit, eam compesci & frangi debere. Porro ut & hanc Meditationem facilius sibi applicare possit Sacerdos, poterit eam in tria puncta ad hunc fere modum dividere.

Punctum I.

Considera 1. Quales sint Duces, qui te ad suum vexillum attrahere conantur, videlicet ex una parte Christus Creator, Redemptor ac summus Benefactor tuus, Dux potentissimus, felicissimus, & amantissimus suorum Militum, honestissimum belli sui finem, majorem scilicet DEI gloriam, & tuam ac aliorum salutem habens, & amplissimum denique ac perpetuum præmium promittens. Ex altera verò parte Dæmon insensibilis DEI, & tuus, omniumque hominum Hostis, atque adeò pro fine horum omnium perditionem constituens, & præmij loco milites suos inexplicabilibus tormentis per totam æternitatem excrucians.

Considera 2. Si juxta S. Job testimonium, Militia est vita hominis super terram, atque adeò necessario sub alterutro Duce pugnandū est, an non æquius sit, ut sub Christo omnes optimi Ducis condiciones habente, ex fine tam glorioso, & pro tam magno præmio, quam sub Dæmone contraria omnia habente, & promittente, stipendia merearis.

Considera 3. Si ob allatas rationes quivis homo Christi vexil-

vexillum jure merito sequi debet, quanto potiori jure & caritate tu Christi castra sequi debeas, utpote quem non modo ad bellum vocare, sed etiam inter præcipuos suos Caraneos adlegere dignatus est. Vide proin, quomodo te ætenuis gesseris; & si quidem te Vexillum Christi delectum deprehenderis, vel nunc veniam supplex à Duce Christo te, atque, ut probrum ex imbecillitate & infidelitate committum fortissimis facinoribus, & generosis victorijs eluas, iusto te conaturum promitte. Colloquium etiam ad SS. Patronos institui potest.

Punctum II.

Considera 1. Contra quos præcipue hostes pugnandum sub vexillo Christi, videlicet contra triplicem Exercitium, quem inimicus Daemon contra te & omnes homines eorum divitiarum scilicet, voluptatum, & honorum inordinatum amorem & concupiscentiam; nam, ut rectè S. Jacobus advertit, *unusquisque tentatur à concupiscentia sua delin- dens & illecebrus.*

Considera 2. Quantopere timendus sit hic hostis, ob triplicem causam. 1. Quia tam multas jam victorias à fortissimis quibusque Heroibus reportavit. 2. Quia intus & domesticus hostis est, atque adeò declinari neque cum, teste S. Scriptura Gen. 8. *Sensus & cogitatio hominis cordis in malum prona sunt ab adolescentia sua.* 3. Quia perpetuum cum eo bellum gerendum est; nam, ut bene vertit pius Author I. 1. c. 13. *non est homo securus à temptatione, quamdiu vixerit, quia in nobis est, unde tentamur ex quo in concupiscentia nati sumus.*

Considera 3. Si generosi Milites tantò amplius gaudent de hostis potentia & fortitudine, quanto meliorem sibi occasionem oblatam advertunt, insignem Victoriâ, præcedente reportandi, quantopere tu quoque gratulari debeas de tam multiplici & gloriosa certandi & vincendi occasione oblatâ, quòd proinde teipsû ad certamen illis S. Chrysostomus de Mart. verbis animare debeas: *Vnde tu Christiane (Sacerdos) delicatus es Miles, si putas, te posse sine pugna & incertamine triumphare. Exce Sives, forte dimica, atrociter in praliis istis concerta. Considera patrum*

condicionem attende, militiam noſce: pactum, quod ſpon-
diſti: conditionem, qua acceſſiſti: militiam, cui nomen de-
diſti. Colloquium ad B. Virginem, rogando illam, ut, quo-
niam ipſa terribilis fuit, & etiamnum eſt, ſicut caſtrorum a-
cies ordinata, ita te quoque tuis hoſtibus terribilem, ſua in-
terceſſione facere dignetur.

Punctum III.

Conſidera 1. Quàm præclaro exemplo tibi præverit Dux
tuus Chriſtus in certamine contra triplicem hunc Hoſtem
ſuſcipiendo, dum ſcilicet poſt quadraginta dierum in deſer-
to commorationem, triplicem cum hoſte conſictum ſuſce-
pit, & in primo quidem concupiſcentiam carnis, in altero
concupiſcentiam honoris, in tertio concupiſcentiam divi-
tiarum generoſè ac feliciter ſuperavit, ita ut Dux ipſe Dia-
bolus cum triplici ſuo Exercitu eum derelinquere coactus ſit,
nequaquam ampliùs redire auſus.

Conſidera 2. Quibus armis potiſſimum uſus ſit ad hoſtes
hoſ ſuperandos, videlicet gladio ancipiti Spiritus, quod eſt
Verbum DEI, cum, quories Diabolus ipſum tentavit, eun-
dem ſententià aliquà ex S. Scriptura velut Verbo DEI petira
cluſerit, & fugarit.

Conſidera 3. Quàm aptus & efficax ſit hic gladius ad ſi-
mulem de iſſdem hoſtibus victoriam reportandam, cum di-
rectè jagulum petat triplicis concupiſcentiæ, & oblatiſ ſeu
oſtentis bonis melioribus falſam & apparentem divitiarum,
honoris, & voluptatum bonitatem viſcere & deſipere fa-
ciat. Quàm ſedulo proinde ac conſtanter à te maximè, velut
Sacerdote clavem ad Armamentarium Verbi divini ſeu S.
Scriptoræ habente uſurpari, aliſque tibi ſubjectis Militibus
distribui debeat. Maximè verò unam ex ſequentibus ſententi-
is uſurpando: *Quid mihi eſt in calo, & a te quid volui ſu-
per terram? DEVS cordis mei, & pars mea in æternum.* Pſ.
72. *Renovit conſolari anima mea, memor fui DEI, & dele-
ctatus ſum.* Pſal. 76. *Delectare, O anima mea, in Domino,*
& dabit tibi petitiones cordis tui. Pſal. 36. *Absit mihi glo-
riri (& delectari) niſi in cruce Domini noſtri IESV Chri-
ſti, per quem mihi Mundus crucifixus eſt, & ego mundo.*
Gal. 6. Excita proinde te ad prælium pulchrà illà pij Autho-
ris

ris l. 3. c. 56. sententiâ: *Eja Fratres, pergamus simul, IESVS erit nobiscum. Erit Adjutor noster, qui est Dux noster, praeceptor. En Rex noster ingreditur ante nos, qui pugnat pro nobis. Sequamur civiliter, nemo metuat terrores, parati mori fortiter in bello, nec inferamus crimen nostrum, ut fugiamus à Cruce. Colloquium ad Christum dicendo cum memorato Alceta: Domine IESV, sicut dixisti, & promissisti, sic fiat, & mihi promereri contingat. Dum suscepi de manu tua Crucem velut vexillum, & Verbum velut gladium ancipitem ac sanctum, in quo deijciam omnes Adversarios meos: portabo, & portabo eam usque ad mortem.*

MEDITATIO II.

DE TRIBVS CLASSIBVS.

Etiâ hæc Meditatio per commodè subjungitur Meditationi de duobus vexillis; cum enim Miles, postquam Hostis sui fraudes & Machinationes cognovit, & contra eundem fortiter pugnare decrevit, nihil magis necessarium sit, quam ut arma alacriter corripiat, & suum in ipsa acie Ordinem locum à Duce assignatum teneat, rectè S. Ignatius in hac Meditatione diversitatem eorum, qui Christum sequi volunt proponit, ut cognitâ priorum graduum insufficientia ad neminem optatum obtinendum; ad tertium & perfectissimum gradum pervenire contendamus, sicque S. Pauli consilium ad æmulanda charismata meliora adhortantis sequamur.

Textus S. Ignatij.

Preludium primum fiat, propositis historia tribus hominum classibus distinctis, quarum unaquaq; decem milia catorum alio, quam divini cultus & amoris studio stiperaverit, nunc autem placatum habere DEVM, & salutem exoptet, sublato utcunque noxio affectu rerum, utpote salutaris impedimento.

Secundum est, imaginaria constructio loci cuiusdam, quo videam, meipsum coram DEO, Sanctisq; omnibus stantem atque perseverantem, cum desiderio intelligam quoniam pacto ipsi DEO placere queam potissimum.

Tertium est, optata rei petitio, nimirum gratia, per quam id eligam, quod & DEO acceptissimum, & mihi saluberrimum futurum sit.

Prima igitur Classis optat quidem acquisita rei acquire-re affectum, ut conciliari DEO possit, sed media, debitaq; adminicula toto & ita tempore non admovent.

Secunda itidem affectum male ordinatum auferre cupit, sed rem interim mordicus tenere, ac DEVM potius irascere ad votum proprium, quam relicto impedimento, per conducibiliorum Statum ad illam tendere.

Tertia postremo affectum insincerum solens abijcere, rem ipsam vel tollere, vel tenere aequè parata est, prout ad divinum cultum commodius fore, vel ex divino instinctu, vel ex rationis dictamine animadverterit, ac interim omnia relinquens integra, illud tantum versut, & inquirat, nec aliam admittit relinquenda aut retinenda rei acquisita causam, præter rationem ac desiderium divine gloriae, ut quam maxima sit.

Colloquia tria subsequuntur, ut nuper facta sunt in Meditatione de duobus vexillis.

Hæc Meditatio, ut ex contextu apparet, eò potissimum collimar, ut cognoscat Exercitans, non posse se perfectam paupertatem spiritualem consequi, nisi etiam ad actualem sit dispositus, atque adeò paulatim ad Electionem Status faciliorem disponit. Quia tamen Sacerdos, qui hic præcipue instituitur, Statum sacerdotalem jam elegisse supponitur, ideo ut debitum fructum ex hac Meditatione ipse quoque referat, poterit eandem in sequentem modum peragere.

Punctum I.

Considera I. primam Classem Sacerdotum in eo consistere, quod Ordinem quidem Presbyteratus, curamque animarum susceperint, sed nulla ad geminum hunc finem obtinendum media adhibere volunt; hinc SS. Missæ Sacrificium, Officium divinum, & similia Exercitia spiritualia tepidè & sine fructu peragunt, Verbi divini prædicationem, & Sacramentorum administrationem obiter & sine legitimo Zelo obeunt, verbo, solo nomine Sacerdotis & Pastoris contenti sunt.

Con-

Confidera II. Quàm periculosum fit in hac Classe versari. Quis enim Dux toleraret Militem, nunquam ad vi-
lias, bellum, aliâque officia militaria prodire volentem
quis Dominus retineret Famulum, solo titulo Famuli con-
tentum, nunquam autem ad debita servitia præstandam
num applicantem? quantò minùs ergo DEVS tolerabit
cerdotem, si vitam & opera Vocationi suæ congrua non
gerit? an non jure ad Sacerdotem ejusmodi illa Apocalyp-
c. 3. verba repetet: *Scio opera tua, quia nomen habes, & non
vivis, & mortuus es. Esto vigilans, & confirma candelabrum
qua moritura erant.* Et iterum c. 2. *Memor esto, unde
cideris, & age penitentiam, & prima opera fac; si non
venio cito, & movebo candelabrum tuum de loco suo.*

Confidera III. An non & tu hac in Classe fueris; & si
dem in ea te fuisse deprehendas, emendationem serio pro-
pone, & sicut olim Alexander Militi nomen quidem Alexan-
dri gerenti, sed nulla egregia facinora præstanti dixit:
nomen Alexandri depone, aut Alexandro digna gere: ita
tu similibus verbis te adhortare: *aut Sacerdotis nomen
pone, aut Sacerdote digna age:* nihil enim prodest, quod
liquis Sacerdos vocetur in nomine, si hoc non ostendit
perire, ut rectè olim in simili casu S. Augustinus sen-
tentia Sanctis pronuntiavit. Colloquium ad SS. Patronos.

Punctum II.

Confidera I. Secundam Classem Sacerdotum in eo
esse, quòd media quidem ad suam, aliorumque salutem
curandam adhibere velint, non autem ea, quæ DEVS
periores, recta ratio præscribant, sed potiùs, quæ prop-
rius amor & voluntas dicat. Hinc in functionibus suis
consolationem & laudem ac formam propriam, quam
etiam quærunt.

Confidera II. Quàm parùm honorificum, imò non
etiam sit, in hac quoque Classe consistere. Quis enim
Militem retineret, suo magis, quàm Ducis arbitrio ac
electione pugnare volentem? an non defectu directionis
auxilij à Duce offerendi infelicitèr pugnabit? idem autem
cerdos timere debet, si media à se potiùs excogitata
à DEO & Superioribus præscripta adhibeat. Tunc enim

ritio de eo verificabitur, quod Christus Joan. 15. dixit: *Si quis in me non manserit, mittetur foras sicut palmes, & arefiet, & colligent eum, & in ignem mittent, & ardet.*

Confidera III. An non & tu in hac classe adhuc hæreas, acque adeo meritò illa Apoc. 3. verba applicare queas: non invenio opera tua plena coram DEO meo. *In mente ergo habere, qualiter acceperis (vocationem tuam) & audieris (media, quæ adhibere debeas) & serva, & penitentiam age.* Colloquium ad B. Virginem.

Punctum III.

Confidera I. Tertiam Classem Sacerdotum in eo consistere, ut tam suam, quàm Proximi salutem non tam juxta suum, quàm DEI & Superiorum arbitrium procurare, omniâque ab ijs præscripta media sollicitè usurpare velint, illud Christi præceptum Joan. 15. semper ob oculos habentes: *Ego sum vitis, & palmites: sicut palmes non potest ferre fructum à semetipso, sic nec vos, nisi in me manseritis.*

Confidera II. Quàm multa & efficacia motiva habeas, ut ad hanc Classem pervenire totis viribus contendas. Nam 1. Liberalitas DEI ad hunc Statum te vocantis id exigit, cui par est utique mutua liberalitate respondere. 2. Proprium tuum commodum id suadet; quò enim liberaliorem erga summam Majestatem te præstiteris, tantò eum in te liberaliorem etiam experieris, & in dies magis idoneus eris ad gratias & dona spiritualia uberius percipienda, ut S. Ignatius suæ p. 3. constit. c. 1. §. 22. hortatus est. 3. Ad salutem quoque Proximi promovendam mirè conducit hæc Classis, cum Christus aperte dixerit Joan. 15. *Qui manet in me, & ego in eo, hic fert fructum multum:* quis autem magis in eo manet, quàm qui ad exemplum illius non suam in omnibus suis actionibus, sed ejus qui misit illum, voluntatem ac gloriam querit. 4. Exemplum sæcularium quoque non modicè impellunt, quis enim non quotidie videt, quàm efficacia media ad finem sibi præfixum excogitent? quàm fortiter & constanter ea exequantur? potuerunt ergo illi & isti, & tu non poteris?

Confidera III. Quomodo hactenus conatus sis ad hanc classem pervenire, & conari deinceps velis, illam tibi S. Paulus Instruct. VIII.

N

li ad

li ad Eph. 4. sententiam ab Ecclesia dictam credens; Obsecro vos, ut digne ambuletis vocatione, quâ vocati estis, cum omni humilitate & mansuetudine, cum patientia & ceteris. Vocati estis in una spe vocationis & cetera. Colloquimur de Christo.

Consideratio

De Cura Animarum.

Considera I. In quo consistat Cura Animarum, nimirum in hoc, ut veri Pastoris officium impleas, atque adeo 1. Oves tibi commissas pascas SS. Evcharistia, & Verbo divinitus tam in Concionibus & Catechesi, quàm in privata conversatione. 2. Ut eas Oves tuas pro viribus custodias, committendo eas frequenter protectioni divinæ, repellendo luporum malarum occasionum, easque à fraudibus Furis infernalis seu Dæmonis defendendo, ut illicere aliquando possis cum Pastore Christi Joan. 17. Cum essem cum ovis, ego servavi eos in nomine tuo. Quos dedisti mihi, custodivi, & nemo ex eis perijt. 3. Ut ægrotas oves sanet per confessiones auditas, per opportunas correptiones, per salutaria media præscripta. Vide proin, quomodo hæc omnia habere observaveris, & observare deinceps velis.

Considera II. Quas ob causas hanc curam Pastoralem debenter suscipere, & sedulo administrare debeas, videlicet Quia DEVS easdem tibi commisit, severam olim rationem exacturus, & ut S. Joannes Apostolus olim Episcopo, cui adolescentem educandum commiserat, dixit, ad te dictum Redde depositum meum. 2. Quia tam caro sanguis vitæ Christi pretio sunt redemptæ, unde merito S. Cyprianus Borromæus l. 3. c. 2. act. Mediol. f. 837. Si, inquit, tam erga pecora diligentia impendunt Pastores illi (qui oves materiales custodiunt) quam, quæso, excusationem habebimus quibus rationales anima concredita sunt, quod profundi hunc somnum dormimus? 3. Quia amplissima mercedem promissa pro tali custodia; si enim magna mercedis est, ait Gregorius l. 19. mor. c. 16. à morte eripere carnem quamque morituram, quanti est meriti à morte animam liberare in celesti Patria sine fine & cetera. Pondera proin ha-

motiva, & per eadem Zelum tuum sub cinere amoris proprii
 spiritum exuscita.

Considera 3. Quibus medijs & industriis uti debeas ad
 curam hanc Pastoralem dignè & fructuosè gerendam, vide-
 licet iisdem, quibus Pastores ovium materialium uti con-
 suerunt. Et primò quidem Amorem specialem erga oves
 tuas concipiendo; si enim Dæmon elim, cùm à Christo in
 iudicio rogatus, cur dicere ausus sit, quòd majori impetu in
 perniciem animarum feratur, quàm torrens violentus per
 campos rapi consuevit, respondit: *quia tu illas tantopere
 amas*; quidni eundem amorem tu quoque considerans simili
 amore accendaris, atque adeò & simili impetu rapiaris ad eas
 diligentissimè custodiendas. Secundò Vigilantiam velut ca-
 nem secum semper habendo, sicque diligenter pericula, quæ
 ingruere possunt, sollicitè prævidendo, & fortiter removen-
 do. Tertiò Baculum fortitudinis & invictæ constantiæ in
 manibus semper tenendo, illud Christi Matth. 10. semper
 ob oculos habendo: *Nolite timere eos, qui occidunt corpus,*
animam autem non possunt occidere, nisi per vestram timi-
 ditatem & locordiam eis aditus ad illam permittatur. Vide
 proin, quàm efficacia sint hæc media, & quomodo tu ea hacten-
 us adhibueris, aut adhibere deinceps velis. Colloquium
 ad Christum.

MEDITATIO III.

DE VITA PUBLICA CHRISTI.

Per Vitam publicam Christi hoc loco nihil aliud intelli-
 gitur, quàm tres anni ultimi Vitæ Christi, quos in salute
 Proximi per publicas actiones, puta conciones, sanationes,
 conversationes &c. procuranda consumpsit, unde Scopus
 hujus Meditationis erit addiscere, quomodo Christus cum
 hominibus egerit, & quibus industriis eorum salutem pro-
 curaverit.

Præjudicium primum erit, Christum in tertis obambulan-
 tem, & prædicantem, aliâque beneficia tam corporalia, quàm
 spiritualia conferentem intueri.

Secundum erit, petere gratiam, ut hoc Exemplar bene
 aspicere, & quàm proximè imitari queam.

Punctum I.

Confidera I. Quomodo Christus se ad vitam hanc publicam præpararit, & quid ante curam animarum susceptam observarit, videlicet 1. Per baptismi Peccatoribus præcipue poenitentiam administrati susceptionem, perfectissimam hospitalitatem exercuit, ut, quo altius futurum erat prædicationis Evangelicæ ædificium, tantò profundius prius fundamentum jaceret. 2. Non antè, quàm à Patre cælesti mitteretur, illaque vox: *Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacui*; de cælo audiretur; ut adeò meritò illa Isaïæ c. 61. verba usurpare potuerit: *Spiritus Domini super me, eo quod unxerit Dominus me, evangelizare pauperibus misit me, prædicare captivis remissionem*. 3. Oratio & jejuniis per quadraginta dies vacavit, ut gratiam altissimi opus necessariam petere, & impetrare doceret. 4. Dæmonium ter tentantem fortiter repulit, & vicit, ut iterum exemplo suo doceret, neminem securè alios ad pugnam cum Dæmone & vitijs suscipiendam efficaciter hortari posse, non priùs ipse generosam de hoste victoriam reportasset.

Confidera II. Quàm aptæ sint hæc industriæ ad curam animarum fructuosè suscipiendam, eo quod per eandem Operarius Evangelicus cum DEO arctius jungatur, adeò optatum successum, & gratiam vocationis jure merito sperare queat.

Confidera III. Quomodo tu hæc industriæ ad curam animarum servaris, & observare deinceps velis. Colloquium ad S. Patronos.

Punctum II.

Confidera I. Quomodo Christus se gesserit, quando ad curam animarum suscepit; videlicet quod 1. hanc curam suscepit prudenter, præmittendo orationem; & bonam attentionem præmittendo omnibus actionibus, ut, dum irrigaret, & plantaret, DEVS incrementum daret. 2. Pariter, omnes æquali amore complectendo, ita ut jure ulciscere potuerit: *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos*. Matth. 11. 3. Efficaciter, beneficia tam corporalia, quàm spiritualia liberaliter confectando, ita ut hoc quasi exemplo perinde, ac S. Joannes Discipulus

lo ad imitationem hortatus sit; dicens: *Filioli mei, non diligamus verbo, aut lingua, sed opere & Veritate.* 1. Joan. 3.

4. Fortiter; nulli difficultati aut murmurationi, alterive ob-
staculo cedens, nulli labori aut molestiæ succumbens, ita ut
velut bonus Pastor animam suam dare non dubitaverit pro
ovibus suis, ut per hoc indicium magnitudinem charitatis
suz probaret.

Confidera II. Quàm bene & succinctè his quatuor pro-
prietatibus tota Pastoralis curæ obligatio & perfectio com-
prehendatur; quàm æquum proinde sit, ut ad hoc exemplar
oculos, mentemque assiduò reflectas, & quàm proximè æ-
mulari studeas.

Confidera 3. Quomodo id hæcenus egeris, & agere dein-
ceps velis. Colloquium ad B. Virginem.

Punctum III.

Confidera I. Quomodo Christus se post actiones in Pro-
ximi salutem susceptas gesserit, nimirum, quòd gratias Patri
suo devotè egerit; nihil sibi de fructu, sed omnia Patri ad-
scripserit, non quærens gloriam suam, sed ejus, qui miserat
ipsum, Patris: non tristatus sit, si optatus successus & fructus
non est secutus, sed placidè in divina ordinatione acquie-
verit.

Confidera II. Quàm æquum sit, ut tu quoque simili mo-
do te geras; & primò quidem gratias tantò ferventiùs per-
solvas, quantò majus tibi beneficium collatum esse agnoscis,
dum te velut tam vile & inutile instrumentum ad tam ex-
cellsum opus assumere dignatus est. Deinde verò de fructu
etià tantò tibi minùs adscribas, quantò clariùs cognoscis, te
plantasse & rigasse duntaxat, incrementum autem à DEO
datum esse, atque adeò meritò cum S. David. Ps. 113. exclam-
es: *Non nobis, Domine, non nobis, sed nomini tuo da glo-
riam.* Denique quoad fructum etiam divinæ dispositioni
plenissimè te conformes, sciens, quòd curam à te solùm exi-
gat DEVS. non curationem, & securus sit labor tuus, ut quem
nullus defectus evacuare valet, ut bene S. Bernardus l. 4. de
confid. c. 2. advertit.

Confidera III. Quomodo hæc tria capita hæcenus obser-
vatis, & observare deinceps velis. Colloquium ad Christum.

Ex lib. 3. de Imitatione legi potest c. 56.

Ex libello Exercitiorum verò legi possunt tres Gradus Humilitatis in hunc modum à S. Ignatio proposti.

Primus Humilitatis modus hic est ad salutem necessarius, ut me penitus subdam divina legi observanda, utque mundi quidem totius oblato mihi dominio, & extremo discrimine objecto, transgrediar ex deliberato Mandatum ullum divinum, aut humanum, quod quidem peccati mortalis Vinculo nos obliget.

Secundus majoris est perfectionis, ut fixo animo ad divitias, paupertatem, honorem, ignominiam, brevitatem vite ac longitudinem, aequè sim propensus, ubi equalis est draculus laudis & salutis mea occasio, utque nulla vel humana quocumque felicitatis, vel propria mortis conditione propensius adducar unquam, ut culpam, licet venialem tantum carnem admittere.

Tertius est modus humilitatis absolutissima, ut prout iam duos adeptus, etiamsi nullo superaddito laus DEI periret, ad majorem tamen imitationem Christi, eligam pariter cum eo paupere, spreto, & illuso, paupertatem, contemptum, & insipientie titulum complecti, quam opes, honores, & sapientia affirmationem.

Porro circa hos tres gradus rectius intelligendos, sequentia breviter annotasse proderit. Primò finem eorundem esse, ut omnium præteritarum Meditationum fructus in rospendium redigantur, & proposita in eis facta confirmemur, unde S. Ignatius eorum considerationem non pro speculativa Meditatione præscripsit, sed solummodo per vices, totius decursu, recolere eos iussit.

Secundò totam perfectionem Christianam in his tribus gradibus contineri, atque adeò primum viæ purgativæ, secundum illuminativæ, tertium unitivæ respondere.

Tertiò. Eosdem gradus appellari à S. Patre modos humilitatis, eò quod humilitas, licet immediatus ejus finis sit, effectum propriæ excellentiæ moderari, per hanc tamen considerationem conetur perfectè hominem subjicere DEO, & mandatorum perfectam observationem disponere. Alii

super rationem; cur hos gradus sic nominaverit; affert Lucio de Palma, quod scilicet hi gradus contemptum omnium divitiarum & honorum, & vires, bonamque dispositionem ad infamiam & vilipensionem subeundam exigant, quæ omnia sine profunda humilitate fieri non possunt.

Quartò hos gradus à S. Patre faciendæ electioni præpositos fuisse, eo quod hæc electio maximè pendeat ex abstractione à rebus temporalibus, animiq; subiectione ad Deum, quæ utraque dispositio per hos tres gradus obtinetur.

Materia Scriptionis.

Pro hac hodie materiam copiosam axiomata quædam spiritualia dabunt; hæc enim sunt quasi firmi lapides, ex quibus fundamentum Christianæ perfectionis construi debet, ad quos in memoriam & animum jaciendos sequentibus verbis hortatur Origenes hom. 26. in Lucam: *Antequam erigatur tempestas, antequam ventorum flatus consurgant, & intumescant flumina, omne studium ad adificiorum fundamentum vertamus: edificemus domum nostram firmis lapidibus, ut, cum durus turbo surrexerit, ostendamus nos habere adificium supra firmam petram Christum IESVM.* Ut autem ejusmodi axiomata in promptu habeas, sequentem in modum annotari possunt.

Axiomata Vitæ Spiritualis.

I. *Nemo bonus, nisi solus DEVS*, Luc. 18. intellige substantialiter, & à se. Hinc DEVS Moyli Exod. 33. *Veni, ego ostendam omne bonum tibi.*

II. *Fecisti nos, Domine, ad te*, & inquietum est cor nostrum, donec requiescat in te. S. Augustinus l. 1. Conf. hinc DEVS triangulare cor fecit, ut innueret, à solo DEO uno & trino, non autem à circulari Mundo impleri illud posse.

III. *Dulcius ex ipso fonte petuntur aqua*; quia ex illo purius, recentius, copiosius hauriuntur. Hinc DEVS Jerem. 2. queritur: *Me dereliquerunt fontem aqua viva.*

IV. *Gustato Spiritu desipit omnis caro*: hinc S. David hortatur Ps. 33. *Gustate, & videte, quoniam suavis est Dominus.*

V. *Nihil malum, nisi peccatum*: quia hoc solum separat à sum-

à summo bono, vel minuit possessionem illius. Hinc S. Petrus 1. c. 3. *quis est, inquit, qui noceat vobis, si boni amatores fueritis.*

VI. *Tantum proficies, quantum tibi vim intuleris.* Thomas Kemp. l. 1. c. 25. quia, cum seculus hominis ad malum proni sint, necesse est, ut, quanto violentius se à malo abstergerit, tanto propinquius ad summum bonum accedat. Hinc SS. Ignatius, & Franciscus Xaverius nihil magis, quam gloriam sui commendabant.

VII. *Si vis vitam, muta vitam.* S. Augustinus. quia mutando vitam tuam imperfectam, moreris tibi, quantum autem moreris tibi, tantum Deo vivis, qui est vita vera, jucunda, secunda, perfecta.

VIII. *Omnis gloria Filia Regis ab intus.* Pl. 44. quia omnis gloria hominis in possessione summi boni, quae per amorem obtinetur, consistit; amor autem intrinsecus est animae. Hinc merito DEVS per Prophetam Jer. c. 9. honoratur: *Non gloriatur Sapiens in Sapientia sua: & non gloriatur fortis in fortitudine sua: & non gloriatur dives in divitiis suis: sed in hoc gloriatur, qui gloriatur, scire, non esse me.*

IX. *Optima Vita optimus DEI cultus.* Seneca in poemate. quia optima vita est vita beneplacito & voluntati DEI conformis; nemo autem DEVM magis colit, quam qui ejus voluntatem perfecte implet; hinc S. Augustinus in Pl. 150. c. 1. *Vis semper laudare DEVM & benefacere omnia, quae faciunt, & semper laudasti DEVM.*

X. *Rectè novit vivere, qui rectè novit orare.* S. Augustinus ho. 40. quia duo media ad vitam rectè instituendam sunt necessaria, illustratio intellectus, & motio voluntatis, haec autem utrumque per orationem rectè institutam obrietur.

XI. *Tantum DEVS apponit ad adiutorium, quantum addimus ad studium.* Caesarius hom. 3. ad Monachos. Quia quando homo facit, quod in se est, tunc preparatio hominis ad gratiam habet necessitatem ad id, ad quod ordinatur a DEO, non quidem necessitatem coactionis, sed infallibilitatis, quia intentio deficere non potest, uti S. Thomas 1. 2. q. 112. a. 3. discurre.

XII. *Summa patientia, summa scientia;* quia haec scientia, scilicet nosse rectè pati, est summè necessaria, utilis, honesta.

Hinc S. Paulus aperte 2. Cor. 2. dixit: *Non ju-*
dicaui, me scire aliquid inter vos, nisi IESVM Christum, &
hunc crucifixum.

XIII. *Opinio, non tribulatio nos cruciat: quia tribula-*
tio mala in se non est, cum summam recte accipientibus uti-
litatem afferat; sed opinio de illa malam facit; cum igitur
turbamur ex earum adventu, non alios culpemus, sed nos
ipsos; id est, opiniones nostras, ait recte Epictetus. c. 10.
Enech.

XIV. *Prima Virtus Monachi est, hominum iudicia con-*
temnere. S. Hieronymus in epist. ad Pammach. quia cum
 humana iudicia plerumque valde distorta sint, id est, con-
 traria recte rationi, nihil unquam recte aget, qui talibus
 iudicijs velut regulæ suas actiones conformat. Hinc S. Pau-
 lus 1. Cor. 4. dixit: *Mihi autem pro minimo est, ut à vobis*
iudicer, aut ab humano die. Si enim hominibus placerem,
 Christi servus non essem.

XV. *Perfectio maxima in minimis.* Quia in his major
 difficultas superanda est, atque adeò amor Dei, in quo per-
 fectio consistit, magis exercetur; hinc S. Ignatius, teste Ni-
 colao Lyrzo l. 1. apoph. 5. ad quendam sic scripsit: *Libentis-*
sime audimus, te inter fratres infima querere, & ultima at-
que minima consectari; nam magnitudo humane mentis
non in consistit, ut magna ex suo sensu quis eligat, & am-
pliatur, sed ut ad minima se extendat. Perge igitur exer-
ceri in minimis, ut maxima aeterna vita premia promere a-
ru.

XVI. *Qui abstinent est, adjiciet vitam.* prov. 21. quia,
 dum sanitatem corporis conservat, vitam quoque corpora-
 lem adjiciet; & dum ad spirituales actiones ritè peragendas
 aptior per abstinentiam efficitur, spirituales quoque vitam
 gloriæ & gloriæ non mediocriter auget.

XVII. *Qui se humiliat, exaltabitur* Luc. 14. nam I. ex-
 altatur ad maiorem amicitiam Dei, ut S. Augustinus in ps.
 25. indicavit dicens: *Vis esse exaltatus? esto humilis, quia*
surgimus sancti, cum fuimus humiles. II. Exaltatur ad
 officia digniora: quia Deus infima mundi eligit, ut con-
 fundat fortia. III. Exaltatur ad famam maiorem, quia glo-
 ria sequitur fugientes.

N 5.

XVIII.

XVIII. *Omnia nostra aliena sunt, solum tempus nostrum est.* Seneca. quia temporis solius perfectum dominum habemus; hinc tam sollicitè inonet Apostolus ad Eph. 5. *Redete, Fratres, quomodo cautè ambuletis, non quasi iniqui, sed quasi sapientes, redimentes tempus.*

XIX. *Obediens loquetur Victorias.* Prov. 21. quia 1. vincet demonem; quia per solas voluntates nostras proprias nos impugnant, atque aded, dum hæc alijs perfectè per obedientiam subijcitur, arma demonis infringuntur. Hinc Gregorius in 4. Reg. c. 4. *ceteris virtutibus, inquit, deus impugnamus, obedientiâ vincimus.* II. Vincet carnem propriam; expedit enim inferius subijci superiori, inquit S. Augustinus, ut is, qui subijci vult id, quod inferius subijciat se superiori suo. Tu majori, tibi minor. Tu sibi caro. Hinc Thomas Kemp. l. 2. c. 13. monet: *Disce agitur celeriter superiori tuo te submittere, si carnem propriam optas subjugare.* III. Vincet inimicos; quia, cum placuerint Domino viæ ejus (id quod maximè per obedientiam fieri solet) etiam inimicos convertet ad pacem; certè, cum sit vir secundum cor Dei, brachium Dei confortabit eum. IV. Vincit difficultates in actionibus occurrentes; quia, cum faciat cum Ezechia mandata, quæ præcepit Dominus, cum ipso quoque Dominus erit, & in cunctis, quæ processerit, sapienter se geret. V. Vincet tribulationes; quia obedienti perinde ut diligenti omnia convertuntur in bonum.

XX. *In Christianis non exordia laudantur, sed finis.* Hieronymus l. 1. contra Jovin. nam incassum bonum agitur, si ante vitæ terminum deseratur; & frustra velociter currit, qui, priusquam ad metas venerit, deficit, ut S. Gregorius l. 1. mor. rectè pronuntiavit.

EXERCITIA TERTIÆ HEBDOMADÆ.

HAftenus in superiori hebdomada consideratum est, per rationem Christus Dux & Magister noster prima doctrina hominis Christiani, scilicet *abstinere, & agere*, docuit.

ri, superest, ut pariter nunc consideretur, quomodo tertium officium, videlicet *sustinere* docuerit, id quod in tertia hac hebdomada discitur. Unde facile patet, quis sit scopus huius hebdomadae, nempe *artem patiendi* à Christo velut peritissimo Magistro discere; quòd ut facilius obtineatur, sequentia de hac arte monita breviter notanda sunt.

Primum monitum est, artem hanc in tribus praecipue regulis consistere, scilicet ut *patienter*, id est, absque murmuratione & contradictione: *libenter*, id est, eo animo, ut, si optio daretur inter auream & spineam coronam, hanc cum S. Catharina Senensi eligeremus; *ardenter*, id est, cum gaudio (juxta S. Jacobi c. 1. monitum dicentis: *Omne gaudium existimate, Fratres, cum in variis tentationes incideritis*) tribulationes sustineantur. Quos tres gradus seu regulas S. Bernardus S. 1. de S. Andrea assignavit, dicens; *Triplem hic considerare licet gradum, incipientium, proficientium, & perfectorum. Qui initiatur à timore, Christi crucem sustinet patienter: qui proficit in spe, portat libenter: qui vero consumatur in charitate, amplectitur jam ardenter. Solum etenim iste est, qui dicere possit: Amator tuus semper fui, & desideravi amplecti te. Felix anima, quae ad hunc pervenerit gradum.*

Secundum monitum est, plurima quidem esse objecta, circa quae ars hae, patiendi versari solet, sed ea omnia ad tres classes revocari posse, videlicet ad indigentiam, dolores & contemptum, quas classes P. Balthasar Alvarez Societatis Jesu sacerdos tres Comites Christi appellare solebat, eò quòd per totam vitam copiosas earum patiendarum occasiones habuerit, maximè verò tempore passionis suae, uti ex meditationibus sequentis diei apparebit.

Tertium est, varia quidem media ad hanc artem additenda ab Ascetis & Patribus spiritualibus praescribi, sed primum meritò cenferi, ut fundamentum hujus artis bene apprehendat, quod est, certò sibi persuadere, imò firmissima fide credere, quòd nihil sine voluntate approbativâ, & permissiva Dei fiat; quidquid autem Deus fieri permittit, id ex singulari Providentia ac sapientia ipsius ad summam nostram utilitatem dirigi, vel ut castiget nos tanquam Pater: vel probeat nos, tanquam Dux & Magister: vel perficiat nos,

magis-

magisque uniat sibi tanquam sponsus, ex quibus finibus
semper unum præfigit Deus, & propterea ps. 28. *Filius*
cornu vocatur, eo quod non cæco impetu feriat, ut Tri-
habentes cornua supra oculos facere consueverunt, sed de
unicornis, quod cornu suum habet infra oculos, ut adeo
deat, quem & quâ ratione ferire velit; sed & cornu va-
salutari ferit, utpote quod aquas venenatas à veneno
rat, & purgat.

Quartum monitum est, hanc artem omnibus quidem
minibus necessariam esse (cùm omnes oporteat per tribu-
lationes introire in regnum Dei, act. 14. & ut S. Lau-
rentius Justin. c. 3. ligni vitæ advenit, *universum vitæ*
stra tempus sit quadam vigilia solemnitate aternæ; vigilia
autem utique non sit tempus deliciarum, sed fletus)
præcipuè tamen Sacerdotibus convenire, tum quia ipsi qui
que sunt vas à Deo electum, ut portent nomen Dei crea-
gentibus & Regibus, atque adeo ostendatur etiam
quanta oporteat eos pro Christi nomine pati; tum quia
sunt Capitanei Christi velut supremi Ducis, atque adeo
ritò etiam majori fortitudine præditi, atque ad adversa
ta perpetienda parati esse debent, cùm, ut S. Theresia, re-
Lancizio opusc. 9. n. 13. dicere solebat, semper observat
sit, eos, qui Christo viciniore extiterunt, plus alijs labori-
bus & adversis lancinatos & vexatos fuisse. Unde Sacerdos
curam animarum suscipiens imaginari debet sibi continge-
re, quod S. Henrico Susoni, teste Nicolao Lyrao in apoph.
S. Ignatij l. 1. apoph. 3. contigisse scribitur, dum scilicet
juvenis quidam à Deo missus ocreas, scutum, & hastam ob-
tulit dicens: *Noveris, te hætenus inter pedites meruisse;*
modo vero ad equestrem Ordinem vocari; prius enim,
lubuit, te castigasti, nunc flagello iniqua lingua caderis;
hætenus uberibus Christi lactatus, nunc felle potaberis;
hætenus hominibus gratus eras, licet tibi inimicus, nunc ho-
mines contra te calcaneum levabunt. Unde meritò, si talis
experiatur, dicere potest Sacerdos, quod Seneca lib. de pro-
vid. dixit: *Digni visi sumus Deo, in quibus experiretur*
quantum humana natura pati possit: Optimi milites
durissima mittuntur.

DIES QUINTA.

Scopus hujus diei est, discere à Christo, quomodo se ad
 Antem patiendi exercendam præparare debeat Sacerdos;
 ad hanc enim præparationem ipse Christus non semel disci-
 pulos suos hortatus est, maximè verò Jo. 15. dum dixit:
Mementote sermonis mei, quem ego dixi vobis. Non est ser-
uus major Domino suo. Si me persecuti sunt, & vos perse-
quentur. Exiterum c. 16. *Absque synagogis facient vos, sed*
venit hora, ut omnis, qui interficit vos, arbitretur, obsequi-
um se præstare Deo. Sed hac locutus sum vobis, ut, cum ve-
 nerit hora, eorum reminiscamini, quia ego dixi vobis. Hinc
 etiam S. Augustinus in pl. 40. monet: *Ad tribulationes, pres-*
suras, angustias, tormenta, dolores, abundantiam tentatio-
num paremus animos; ne imparati deficiamus; hac enim
nobis scriptura in hoc sæculo promittunt. Ne autem falli ti-
 meamus à scripturis, sic paulò ante locutus est. *Fratres mei;*
obserua vobis, attendite scripturas nostras, si aliquid se felle-
rant, & si aliquid dixerunt, & aliter accidit, quam dixe-
rant. Quia verò Christus triplicem præcipuè præparatio-
 nem adhibuit, scilicet lotionem pedum, Eucharistiæ insti-
 tutionem, & orationem in horto, idè quomodo eandem Sa-
 cerdos quoque imitari debeat, per triplicem hodiernæ diei
 meditationem ostendetur.

Tessera:

Ludam, & vilior fiam plùs, quàm factus sum, & humilis ero
 in oculis meis. 2. Reg. 6.

MEDITATIO I.

DE LOTIONE PEDUM, SUMMAQUE
 humilitate per eam à CHRISTO
 exercita.

Punctum I.

Præludia more consueto.

Considera I. Qua potissimùm de causa Christus se ad pe-
 des

des Apostolorum abiecerit, pedesque laverit, nempe ut humilitatis profundissima exemplum pulcherrimum relinqueret; hoc enim ipse Jo. 13. indicavit, dum dixit: *Exemplum dedi vobis, ut, quemadmodum ego feci, ita & vos faciat* quod utique non de lotione pedum, sed humilitate per exercitia intelligendum est, ut scilicet, quemadmodum Matt. 11. dixit, discerent ab ipso mites & humiles corde id est, non modo se minimos omnium per intellectum civium aestimarent, sed etiam revera ut tales ab alijs haberi & tractari per voluntatis affectum appeterent.

Considera II. Quam magnum & praeclarum fuerit exemplum; si enim magna prorsus, teste S. Bernardo *missus est*, & rara virtus est humilitas honorata, mirabile te apparere, & contemptibilem te reputare; quantam optet fuisse Christi humilitatem, qui cum in forma Dei non rapinam arbitratus est, esse se aequalem Deo, sed se ipsum exinanivit, formam servi, id est, hominis quoad conditionem status postremi & minimi, accipiens.

Considera III. An non S. Augustinus hoc exemplum considerans merito to. 2. Epist. 56. dixerit: *Obsecro, & precor, ut si quid vobis exhibuit, non patiamini sine causa tam pretiosum exemplar vobis exhibitum esse, sed conformamini illi, & renouemini spiritu mentis vestrae*. Vide proin, quomodo hoc exemplar haecenus secutus sis, & sequi deinceps velis, maxime cum tam praeclaram habeas occasionem, Parochianis tunc cum magna humilitate te subjiciendi & serviendi, si non materiali, spiritali certe pedum lotionem, id est, absolute sacramentali. Colloquium ad SS. Patronos.

Punctum II.

Considera I. Quas ob causas Sacerdos specialiter Christi exemplum imitari, profundissimaque humilitate studere debeat, videlicet I. *Ob summam suam dignitatem* quia omnes homines, etiam ipsos Reges, ut alibi ex SS. Patribus ostensum est, superat, unde merito sibi applicare debet salubre Siracidis c. 3. Eccl. monitum: *Quanto magis humiliare te in omnibus, & coram Deo invenies gratiam quoniam magna potentia Dei solius, & ab humilibus honoratur*. II. *Ob muneris sui qualitatem*: cum enim

hujus muneris sit Dei gloriam suamque & proximi salutem
pro viribus procurare, meritò humilitatem tanquam effica-
cissimum medium ad triplicem hunc finem obtinendum, ar-
ripere debet; cum Deus infirma & humilia mundi eligere
soleat, ut confundat fortia. Unde meritò Sacerdos S. Au-
gustini sapientissimum consilium sequi debet, in serm. de
verbis Domini dicentis: *Cogitas magnam fabricam con-
struere celsitudinis* (qualis utique est gloria Dei major, &
propria, proximique perfectio) *de fundamento prius cogita
humilitatis.* III. *Ob patientia necessitatem:* cum enim
ars patiendi Sacerdoti præ reliquis sit necessaria, æquissi-
mum est, ut humilitati quoque specialiter studeat, quia, ut
Deus ipse S. Catharinæ Senensis Dial. c. 154. dixit, humili-
tatis soror est patientia invicta, & hæc patientia est medulla
charitatis, ac signum evidens, ac apertè demonstrativum,
quod anima sit in gratia consistens in Deo. Unde de ipso
Christo S. Paulus ad Philipp. 2. dixit, quod prius humili-
avit seipsum, & postea primum factus sit obediens usque ad
mortem crucis.

Considera II. Quàm efficacia sint hæc motiva ad humili-
tatem persuadendam, quamque ascò verè S. Joannes Evang.
B. Mariæ Magdalene de Pazzis in raptu dixerit (ut vitæ i-
psius p. 4. c. 40. refertur) quod anima, quæ in se habet per-
fectionem humilitatis, facillimè possidebit amorem absque
eo, quod aliud exercitium adhibeat ad illum obtinendum;
& nunquam inveniatur cor plenum humilitate, quin sit ple-
num amore.

Considera III. Quomodo tu deinceps virtutem hanc se-
cūari velis, cumque in finem semper meminisse, quod S. Ber-
nardus in Epist. non verè minùs, quàm præclarè dixit: *Nul-
la splendidior gemma in omni præcipue ornatu summi Pon-
tificis* (& ob paritatem rationis, etiam cujusque sacerdotis)
*quam humilitas; nempe si amittitur, illa virtutum aggre-
gatio non nisi ruina est;* perit enim omne, quod agitur, si
non in humilitate custoditur, teste S. Gregorio l. 8. moral.
Colloquium ad B. V. rogando, ut, sicut ipsa placuit ex vir-
ginitate, sed ex humilitate concepit, ita quoque similem
humilitatem impetratè dignetur.

Pun-

Considera I. Quibus medijs uti debeas ad hanc tam necessariam humilitatis virtutem obtinendam, tribus videlicet. I. *Affiduâ consideratione humilitatis Christi*, ita enim S. Bernardus epist. 87. suavitè dicens: *Exinanivit semetipsum Christus, ut prius præstaret exemplo, quod datus erat verbo, & ut non apponat se ultrò magnificare super terram; intolerabilis enim est impudentia, ut, qui exinanivit majestatem, vermiculus infletur, & tumescat.* Sincera sui cognitio: ita namque S. Bernardus in petiti Dei loquens indicavit: *O homo, si te videres, mihi placeres, & tibi displiceret: sed quia te non vides, tibi placet, mihi displicet.* Hinc senex quidam interrogatus à fratre quomodo anima humilitatem adipisci posset? respondit: *Si sua tantummodo, & non alterius mala consideret.* Unde vitis PP. l. 3. n. 131. refertur. *Humiliatio crebra:* teste S. Bernardo in Epist. *Humiliatio est via ad humilitatem, sicut patientia ad pacem, sicut lectio ad scientiam, ergo virtutem appetis humilitatis, viam non refugias humiliationis, nam, si non poteris humiliari, non poteris humilitatem pervenire.*

Considera II. Quàm efficacia sint hæc media, ut patet quæ tot & tam sancti Viri ad summam humilitatem pervenerunt, ita ut merito de ijs usurpari possit verissima Joannis Climaci c. 2. & 3. grad. 15. sententia, quæ dixit: *Quæ aliquem vel audieris, vel videris, intra paucos annos altissimam tranquillitatem (scilicet perfectionem, quæ est maxima tranquillitatis) acquisivisse, noli hunc existimare, aliam quam hanc beatam, celeremque viam humilitatis præbuisse ambulasse.*

Considera III. Quomodo deinceps hæc media utaris velis, diceréque ad Christum per colloquium cum S. Bernardo S. 2. de ascens. Dom. Domine Iesu, beatus, qui nos te Ducem habet, non illum refugam spiritum, qui nos ascendere voluit, & tota divinitatis dextera percussus. Nos autem populus tuus & oves pascuæ tuæ, sequamur te, ad te, quia tu es via, Veritas, & vita: *Via in exemplo, veritas in promisso, vita in premio.*

MEDITATIO II.

DE SS. EUCHARISTIÆ INSTITUTIONE.

Prælia consueta.

Punctum I.

Considera I. Quæ fuerit causa primaria Eucharistiæ à Christo institutæ, scilicet, ut per eandem sacrificium perpetuum ipse per Sacerdotes velut Ministros æterno Patri suo offerret; ob hanc enim causam S. David ps. 109. dixit: *Tu es Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech.*

Considera II. Quam præstans, Deoque gratum sit hoc sacrificium; si enim sacrificia pecorum, aut thymiamatis olim in veteri testamento oblata tam suavem Deo odorem creabant, id est, tam grata Deo extiterunt, ut & placari se tam facile permetteret, & tam multiplicia dona offerentibus conferret; quanto magis gratum eidem Deo Patri oportet fuisse hoc sacrificium, quod sive offerentē, sive rem oblatam, sive intentionem offerentis spectes, omnia sacrificia alia etiam collectivè accepta infinities dignitate sua excedit, ita merito dicatur à Theologis, etiam si omnes omnium Sanctorum actus virtuosi in uno cumulo, Deo cum omni possibili devotione offerrentur, nunquam eos tam gratos eidem fuerat, quam sit unicum sacrificium Missæ à sceleratissimo etiam Sacerdote oblatum.

Considera III. Quam magnum beneficium tibi sit collatum, dum præ innumeris alijs hominibus electus es; ut Christi personam in sacrificio hoc offerendo sustinere, tamque gratum quotidie æterno Patri obsequium offerre, simulque ut Thomas Kemp. l. 4. c. 5. loquitur, Angelos lætificaret, Ecclesiam ædificare, vivos adjuvare, defunctis requiem præstare, & reipsum omnium bonorum participem efficere possis, ita ut meritò idem Author præ admiratione exclamet: *Grande mysterium, & magna dignitas Sacerdotum, quod datum est, quod Angelis non est concessum. Certe si haberet Angelicam puritatem, & S. Ioannis Baptista sanctitatem, non esses dignus hoc Sacramentum accipere & tractare.* Itaque attende tibi, & vide, cujus ministerium tibi trad-

O

traditum est per manus Episcopi; ecce Sacerdos factus
 Et ad celebrandum consecratus; Vide nunc, ut fideliter
 devote in suo tempore Deo sacrificium offeras, Et te ipsum
 irreprehensibilem exhibeas. Colloquium ad SS. Patronos

Punctum II.

Confidera I. Quæ sit altera causa hujus institutionis
 nempe ut esset memoriale Passionis suæ; ita enim ipse in-
 cavavit, dum statim institutioni subjunxit dicens: *Hac facite
 in meam commemorationem.* Hinc & ipsa panis & vini
 consecratio seorsim facta, & cæremoniæ, quæ adhibentur
 scripto Ecclesiæ, ad Passionem Christi in memoriam revo-
 candam conducunt; ideò namque Sacerdos, teste pio Aucto-
 re l. 4. c. 5. *habet ante se, Et retro Dominica crucis signum
 ad memorandam jugiter passionem. Ante se crucem in
 sula portat, ut Christi Vestigia diligenter inspiciat. Passio-
 nis cruce signatus est, ut adversa qualibet ab alijs illata clemen-
 ter pro Deo toleret.*

Confidera II. Quantas hinc vires accipere queas ad
 eam cum Christo fortiter & constanter portandam; si enim
 teste S. Gregorio, *Nihil est, quod non equanimiter toleret
 si Christi Passio ad memoriam revocetur;* quanto magis
 patientiam tu excitaberis, qui quotidie Christi passionem
 modo tam perfecto in hoc sacrificio recolis.

Confidera III. An hætenus hoc medio usus sis ad am-
 patiendi addiscendam, & uti deinceps velis. Colloquium
 ad B. V. orando, si placet, hymnum: *Stabat Mater.*

Punctum III.

Confidera I. Quæ sit tertia causa institutionis hujus
 scilicet ut Eucharistia esset cibus animæ, eandem ad omnes
 labores exantlandos, adversitatesque fortiter perferendas
 confortans; ita enim S. David ps. 22. indicavit dicens: *Pro-
 rastis in conspectu meo adversus omnes, qui tribulant me.*
 Eadem de causâ Christus hunc cibum paulò antè principium
 suæ Passionis instituit, sumpsitque ipsemet, & Discipulis
 suis distribuit, ut se quidem apparenter atque ad exemplum
 Discipulos verò reipsa roboraret, atque ad societatem Passio-

excitaret; si enim alias in fortitudine cibi, qui tantum figura erat Eucharistiae, ab Angelo oblatus quadraginta diebus & noctium molestissimum iter tam facile superavit, quanto majores vires ipsum figuratum, nempe Eucharistia, communicabit, ut non ad montem Horeb, ut Elias, sed ad montem Calvariae cum Christo ambulemus, eidemque compariamur, & commoriamur.

Confidera II. Quam vel ex hoc titulo iterum te felicem censere debeas, quod tam praeclarum medium tibi ad artem patientiae juxta exemplum Christi Magistri ac Ducis tui exercendam, oblatum sit, quamque adeo æquum sit, ut, quoniam sive supra, sive infra, sive intra, sive extra te converteris, ubique crucem inventurus es, quotidie hoc cibo cum magna aviditate fruaris, eumque in finem salubrem S. Augustini super c. 28. Matt., adhortationem tibi applies: *Accipe quotidie, quod quotidie tibi prodest: sic vive, ut quotidie merearis accipere*; ne alioqui de te dici queat, quod de Juda infelici S. Hieronymus super Luc. dixit, quod scilicet *biberit (& comederit) sed non saturatus sit; nec sitim extinxerit ignis aeterni, quia indigne sitivit mysteria Christi*.

Confidera III. Quomodo hactenus hunc cibum desideraris, & sumptis, & summere deinceps velis; nam, ut recte iterum pius Asceza l. 4. c. 3. notavit, *hac est una principalis fidelis anima consolatio, quamdiu peregrinatur in mortali corpore, ut sapiens memor Dei sui, dilectum suum devota suscipiat mente*. Colloquium ad Christum cum congruis affectibus.

MEDITATIO III.

DE AGONIA CHRISTI, ET ORATIONE
IN HORTO.

Preludia more solito.

Punctum I.

Confidera I. Cur Christus tam gravem agoniam & tristitiam in monte Oliveti sustinere voluerit, ita ut representatio sola sanguineum ipsi sudorem expresserit, nimirum ut solidam iterum preparationem ad securam passionem doceret

ceret, & sic levius aduersa tolerare faceret; minus enim eni-
eula feriunt, quae praeceduntur; & nos tolerabilius mala suscipimus, si contra hac per praescientia clypeum
nimur, ut rectè S. Gregorius ho. 35. in Evang. notavit.

Considera II. In quibus capitibus hæc præparatio
stiterit, nempe in sequentibus I. Quod firmi-
sibi persuaserit, se secundum puram naturam humanam
statum, ejusmodi aduersitates & tribulationes perpetui-
cebat, non posse, sed omnem suam sufficientiam ex Deo
II. Quod ad montem Oliveti, id est, misericordiam Dei
fugerit, ab eaque per rer repetitam ardentissimam om-
nem aut translationem calicis seu passionis, aut certe
riam & auxilium ad eundem exhaustiendum petierit.
Quod voluntatem suam Dei voluntati plenissime confor-
rit, atque ideo calicem, ubi transferre eum, Deum
cognovit, promptissima mente acceperit; hoc enim
cant verba illa Matt. 26. *Pater, si non potest transire
iste, nisi bibam illum, fiat voluntas tua.*

Considera III. Quam solida sit hæc præparatio, dig-
quam omnes artem patiendi discere volentes adhibeat
pote omnes eos actus, qui in simili casu à sapientissimo
que præscribi, aut requiri potest, continentem. Vide
quomodo tu eam hæcenus usurpaveris, & usurpare, ut
ceps velis. Colloquium ad SS. Patronos.

Punctum II.

Considera I. Cur Christus ad suam hanc agoniam
ctandam tres dilectissimos suos Discipulos, quibus ante
monte Thabor gloriam suam ostenderat, secum accepit
videlicet ut per hanc assumptionem significaret, se eos
magis diligit, magisque gloriæ suæ olim participes esse
pit, prius etiam tristitiæ & passionis Socios habere
Hiuc postea aliquando B. Baptista Veranæ, ut in Chron.
Franc. p. 4. tr. 2. l. 7. c. 24. refertur, dixit: *Recordare,
gus me tibi ostendisse signum amoris, dum te affixi,
dum tenerem arctissime in dulcissimis brachiis meis.*

Considera II. Cum tu, veluti Sacerdos pariter inter
scipulos, & intimos Dei amicos adlectus sis, an non tu
que deinceps tribulationes omnes pro speciali bene-

agnoscere, atque adeo per preparationem in priori puncto indicatam ad easdem disponere, liberaliterque offerre velis, memor & te ipse inter illos, quibus à S. Paulo ad Philipp. 1. dictum est: *Vobis donatum est pro Christo, non solum ut credatis, sed etiam ut pro illo pati amini.* Quod etiam S. Augustinus in lib. de patient. confirmans, *Virtus animi*, inquit, *qua patientia dicitur, tam magnum Dei donum est, ut etiam ipsius, qui nobis eam largitur, patientia pradicetur.*

Considera III. Ad quas præcipue tribulationes in specie te preparare & offerre debeas, videlicet ad eas, quas S. Gregorius lib. 7. sup. Ezech. sequentibus verbis indicavit: *Tribus modis Virtus patientie exerceri solet; alia namq; sunt, qua a Deo; alia, qua ab antiquo adversario; alia, qua a proximo sustinemus; ab antiquo Adversario tentamenta; a Deo autem flagella toleramus. Sed in his omnibus vigilanti animo semetipsam debet mens circumspicere, ne contra mala proximi pertrahatur ad retributionem mali: ne contra tentamenta Adversarii seducatur ad delectationem vel consensum delicti: ne contra flagella opificis prorumpat in excessum murmurationis.* Vide ergo, quomodo in his te hactenus gesseris, & genere deinceps velis. Colloquium ad B. Dei Matrem.

Punctum III.

Considera I. Quem fructum Christus ex hac sua preparatione reportavit, scilicet ut cælestis Pater per Angelum de celo missum, ipsum consolaretur, atque ad crucem fortiter sustinendam animaret, id quod verba illa: *Surgite, eamus;* indicant.

Considera II. Quomodo Angelus eundem confortavit, tempore non aliter, quam ostendendo, cælestem Patrem omnino velle, ut calicem Passionis exhauriat, eò quod talis passio maxime conducatur ad gloriam Dei, ad exaltationem Christi, & aliorum hominum salutem.

Considera III. Quam solida & efficax sit hæc confortatio, utpote quæ præcipuum motivum Christo obtulerit ad voluntatem suam cum Dei voluntate conformandam, crucemque cum gaudio amplectendam, scilicet aptitudinem & efficaciam ad triplicem finem, qui ipsi in Incarnatione præfixus

erat, obtinendum; hinc adeò exarsit hoc motivo in caritate
amore, ut quondam postea Religioso cuipiam ex famula
S. Birgittæ revelârit, se tanto patiendi ardore affici
æterni Patris sui gloriam & honorem, ut etiamnum ad de
teram Patris sui sedens animas quærat pias & benevolas
quæ sua ei corpora velut commodatò donent, ut ipse in
multa pati, & desiderium glorificandi Patrem suum
crucem amore plenam continuare possit. Vide proinde
modo & tu hac confortatione te roborare, Christòque
pus & animam tuam ad multa patienda pro simili fine com
modare velis. Colloquium ad Christum,

CONSIDERATIO

DE CHARITATE ERGA ALIOS HOMINES
Curæ Pastoralis tuæ non subiectos.

Considera I. Et examina, quid charitas ista à te require
rat, videlicet I. ut neminem unquam cogitatione (puta
speculationibus vanis, temerarijs judicijs, & fastuosis contem
plationibus) nec verbo (puta, murmuratione, detractio
ne daci aut contumelioso sermone) nec opere (puta petu
ne illicita, damno in opibus illato; aut honore, auxilio
negato) lædas; hoc enim est primum charitatis officium
quod Tobias senior filio suo juniore c. 4. commendavit
cens: *Quod ab alio oderis fieri tibi, vide, ne tu alteri fa
cias.* II. Ut proximum tuum pro viribus tuis diligas
cogitatione (puta honorificè & bene de ipso sentiendo;
ipsius excusando, & meliorem in partem interpretando;
ubi excusationem non patiuntur, cum patientia & com
condolentia sufferendo) verbo (puta, suaviter ipsum cor
rigendo; leniter, si opus est, corrigendo; honestè de
loquendo, & detractioes aliorum adversus illum factas
proptis remedijs avertendo) opere (puta, petita obsequia
benè concedendo; debitum honorem exhibendo; &
necessitatibus illius hilariter & promptè succurrendo)
proin, quomodo hæc omnia præstiteris, & præstare co
eeps velis.

Considera II. Cur tu velut Sacerdos specialiter ad laicos

charitate exercendam obligeris, videlicet ob sequentes tres
causas. 1. Quia, cum tu quoque ob officij similitudinem
Apostolum, & Discipulum Christi te profitearis, tibi quoque
proprie convenit illa Christi Joan. 13. adhortatio: *Manda-
tum novum* (non novitate temporis, cum pridem jam à Deo
datum, sed novitate specialis commendationis) *do vobis,*
ut diligatis invicem, sicut dilexi vos, ut & vos diligatis in-
vicem. In hoc cognoscent omnes, quia Discipuli mei estis, si
dilectionem habueritis ad invicem. 2. Quia, cum DEVM
ob innumera beneficia accepta, clariorémque illius cogni-
tionem magis quàm alij, diligere tepearis, hoc ipso etiam
proximum magis amare teneris, cum hoc habeamus manda-
tum à DEO, teste S. Joanne 1. c. 4. ut, *qui diligit DEVM, di-*
ligat & Fratrem suum; si enim non diligit Fratrem suum,
quem videt, DEVM, quem non videt, quomodo potest dilige-
re? unde meritò S. Gregorius l. 5. moral. dixit: *Tunc ple-*
nus in dilectione DEI proficimus, cum in ejusdem dilectio-
nis gremio prius proximi charitate lactamur. 3. Quia,
cum nihil in urbe aliqua, vel Regione magis necessarium sit,
quàm concordia & charitas (concordiâ namque res parvæ
crefcunt, discordiâ maximæ dilabuntur) atque adeò frequen-
ter & efficaciter alios ad hanc charitatem & concordiam ad-
hortari debeas, æquum est, ut exemplo magis, quàm verbo
eandem doceas; nam, ut S. Gregorius l. 10. moral. rectè ad-
vertit, *nullum consilium melius est, quàm si exemplo tuo*
Fratrem docere studeas, quæ oportet fieri, provocans eum ad
meliora, & consulens ei non solum verbo, aut lingua, sed
etiam opere & Veritate.

Confidera III. Quo medio porissimum uti velis ad hanc
virtutem acquirendam, videlicet, ut Proximum tuum velut
alterum Christum intuearis (cum Christus Matth. 25. aper-
te factus sit, quidquid uni ex minimis fecerimus, se non ali-
ter, ac si sibi factum esset, æstimaturum & compensaturum)
& eundem velut alterum te, aut certè ut membrum ejusdem
corporis Myſtici consideres; sic enim, cum nemo seipsum
odio habeat, sed potius totis viribus diligat, etiam ad Proxi-
mum simili modo diligendum excitaberis. Vide ergo, quo-
modo his medijs usus hæcenus fueris, & uti deinceps velis.

Ex libello de imitatione Christi legi potest medium
put 12. lib. 2.

Ex libro Ascetico vel Historico aliquot capita vel folia.

Ex libello Exercitiorum verò legi possunt Regulae priores de discretionem Spirituum, quas proin, sicut priores etiam in compendium breviter redactas huc ponam.

Regula I.

Proprium DEI, & Angeli boni est, veram lætitiā tualem infundere; nam Diabolus hanc lætitiā potius phisticis argumentis veri speciem præferentibus oppugnat, & expellere solet. Per quam regulam pulchrè licet distinguere veram & fictam consolationem, dum scilicet consolationis semper solida & secura media assumit, ficta fallacijs & fraudibus tantum divinarum prætextu vertitur.

Regula II.

Solius DEI est animam nulla præcedente causa (ideò nullo vel sensibus, vel potentijs internis objecto propolui) consolari, & in amorem suum trahere. Ex qua regula animæ præsens hauriunt remedium, quo admonentur, nimium suis viribus incumbant, atque in interioribus disponendis nimium se fatigent, sed potius per bonam fidei Spiritum contritum & humilem conatum se disponere ad varias consolationes studeant.

Regula III.

Quoties consolationis causa præcessit, tunc, cum Angeli tam malus, quàm bonus illius causa esse possit, ex facili cognoscendum est, à quo proveniat talis consolatio: nam bonus bonam, malus malam operationem intendit. Cuiusquam tamen regulam notandum est, non esse hic sermonem de interna intentione Angelica (hæc enim cognosci ab homine non potest) sed de ipsa executione externa infirmitatum, nam hujus executionis indicia prudenti conjectura assequi posse, sat clarè S. Paulus 2. Cor. 2. indicavit, & dixit: *Non ignoramus cogitationes ejus*, id est, fraudes & machinationes.

Regula IV.

Id moris est Spiritui maligno, ut ab initio simulet se fovit bonas cogitationes, mox tamen ad perversa desideria allicit. Hinc ex serpentina cauda, ejus fallacia deprehendi debet, ut verificetur illud Psalmistæ Ps. *In laqueo isto, quem absconderunt, comprehensus est pes eorum.*

Regula V.

Ut clarius cognoscatur, unde motiones internæ proveniant, ad principium, medium, & finem earum diligenter attendendum est; si enim ex horum aliquo deprehendatur, animam ad malum impelli, vel à bono avocari, vel pacem animæ turbare, clarum est, eas à maligno Spiritu provenire.

Regula VI.

Quando ex indicijis in priori regula indicatis colligitur mali Spiritus suggestio, expedit totum discursum revolvere, ut, dum ad veritatem, quâ ratione bonas cogitationes præterire, pacemque turbare conatus sit, facilius fraudes illius careantur.

Regula VII.

Uterque Spiritus eam habet consuetudinem, ut, si animam sibi contrariam inveniat, violenter eam, sicut imber decedens in petram, invadat; si autem consentientem reperiat, suaviter in eam, sicut Stilla in Spongiam, illabatur.

Regula VIII.

Eni, quando consolatio nullâ præcedente causâ oritur, ea à solo DEO oriri possit, diligenter tamen attendendum est, an non in progressu consolationis aliquid senserimus, vel de liberaverimus, quod à DEO non proveniat, atque adeo neque assensum mereatur.

Materia Scriptionis.

Hodie utiliter scribi possunt aliquæ SS. Patrum, vel aliorum Doctorum sententiæ, quæ ob Doctrinæ, quam continent, utilitatem præ reliquis notari, & velut regulæ universales assidue in memoria haberi debeant, quales exempli gratia sequentes esse possunt.

I. Fe-

I. Fecisti nos, Domine, ad te, & inquietum est cor nostrum, donec requiescat in te. S. Augustinus l. 1. Conf. c. 1.

II. Quid per multa vagaris, ô Homuncio, quærendo bona animæ tuæ, & corporis tui? ama unum bonum, in quo sunt omnia bona, & sufficit. S. Augustinus l. de Spir. & c. 64.

III. Si quæris, quære; sed non ubi quæris, quære in fovea, quia ibi omnia vivunt. S. Augustinus.

IV. Quales imperus habebas ad Mundum, tales habes ad Artificem Mundi. S. Augustinus in Ps. 31.

V. Infelix, Homo, qui scit illa omnia, te verò nescit; beatus verò, qui te scit, etiam si illa nesciat; qui autem te & illa novit, non propter illa, sed propter te solum beatus est. S. Augustinus in Confess.

VI. *Dilige, & fac, quod vis.* Radix sit intus dilectionis, non potest non de radice ista bonum procedere. S. Augustinus in c. 3. Ep. 1. Joann.

VII. Hoc quisque est, quod amat. Si terram diligis, terra es: Si DEVM diligis, quid vis, ut dicam? Deuses. S. Augustinus.

VIII. Si veram cupias addiscere Theologiam,
Sit tibi scire DEVS, sit tibi velle DEVS.

Si veram cupias addiscere Philosophiam,
Plurima sustineas, pluribus abstineas.

IX. Si vis tranquillam, Charissime, ducere vitam,
Sit tibi mors mundus, sit tibi vita Deus.

X. Non quàm multis placeas, sed qualibus, cura. *Wolde tranquill.*

XI. Quid sis interest, non quid habeas. Idem.

XII. Si vis beatus esse, hoc stude, æternorum intuitu contemnere, & contemni. Idem.

XIII. Oratorem te puta, si tibi ante omnes, quod oportet, persuaseris. Idem.

XIV. Facillimè bonus eris, si ea vitaveris, quæ vituperaveris. Idem.

XV. Tantum ad virtutem adijcies, quantum voluptatem detraxeris. Idem.

XVI. Tantum proficies, quantum tibi vim intuleris. Thomas Kemp. l. 1. c. 25.

XVII. Pr

XVII. Prima virtus Monachi (& cuiusvis Christiani) est, hominum iudicia contemnere. S. Hieronymus.

XVIII. Ars vitæ est, rectè sentire, sincerè velle, perfectè exequi.

XIX. Vince, quod delectat: fortiter aggredere, quod terret; fer leniter, quod dolet. Thomas Kemp.

XX. Ama, & cole S. Scripturam, quia in ea, quidquid docetur, est veritas; quidquid præcipitur, est bonitas; & quidquid promittitur, est felicitas.

DIES SEXTA.

Scopus hujus diei est, ostendere, quomodo Christus artem Siplam patiendi docuerit, & in præcipuis tribus objectis hujus Artis, scilicet indigentia, dolore, & contemptu se gesserit; ad hæc enim omnia, quæ passus est, revocari possunt.

Tessera.

Abstine mihi gloriari, nisi in cruce Domini mei JESU Christi, per quem mihi Mundus crucifixus est, & ego Mundo.

MEDITATIO I.

DE PRIMO CHRISTI COMITE, SEU INDIGENTIA SUMMA.

Præludium primum est, Christum in cruce pendentem, & omni auxilio, solatioque destitutum intueri.

Præludium secundum est, petere gratiam, ut hanc Christi indigentiam clarè cognoscere, & sedulo imitari queas.

Punctum I.

Confidera I. Quantam Christus omnium rerum indigentiam sustinuerit 1. *in cibo & potu*, dum nullum cibum refocillantem, qui tamen plerumque Reis ad mortem damnatis liberaliter offertur; & ingenti præterea siti cruciatus, ut ipse met per verbum *Sitis* confessus est, nec aquæ guttam, quæ tantam sitim exstingeret, habuit. 2. *In Vestibus*, dum nudus in cruce pendeat, & nec linteum, quo corporis occulta tegeret, habebat. 3. *In habitatione*; uti ipse Matth. 8. significavit dicens: *Vulpes foveas habent, & Volucres cæli nidos:*

nidos: Filius autem hominis non habet, ubi caput reclinet.
 4. *In Amicis:* sic enim ipsemet iterum per Davidem Ps. 141. indicavit: *Considerabam ad dexteram, & Videbam, & non erat, qui cognosceret me, & juvare, ac consolari posset, aut vellet.* 5. *In consolationibus:* hinc tristis erat anima eius usque ad mortem, ita ut exclamare cogereetur: *Domine Deus meus, ut quid dereliquisti me,* ita ut verè dicere posset cum Psalmista Ps. 69. *Ego vero egenus & pauper sum: Domine adjuva me.*

Considera II. Quanta cum patientia, alacritate, ac constantia hanc indigentiam tulerit Christus; id colligere poteris, si ex una parte perpendas, quàm facile ipsi fuisset, omnino supra dictorum abundantiam sibi procurare; ex altera rem pariter consideres, quòd non modò quidquam simile procurare, sed potius, ut gravitatem & molestiam talis indigentiae augeret, sitim suam aceto ac felle extinguere (ut S. David in Persona ipsius Ps. 68. indicavit dicens: *Dederunt escam meam fel, & in siti mea potaverunt me aceto*) hoc loco autem durissimum lignum accipere, & Amicorum loco inimicos capitalissimos tolerare voluerit, de quibus Ps. 109. ipse per Davidem dixit: *Longè fecisti notos meos à me, peremerunt me abominationem sibi.*

Considera III. Quantopere tu erubescere debeas, dum advertis, quàm parùm tu hactenus Duci tuo similis esse fueris in hac indigentia; si enim Urias 2. Reg. c. 11. dixit: *Ausculata est Dei, & Israël, & Iuda habitant in papilionibus, & dominus meus Ioab, & servi Domini mei super faciem terra manent, & ego ingrediar domum meam, ut comedam & bibam, & dormiam cum uxore mea? per salutem tuam, & per salutem animae tuae non faciam rem hanc,* quantò magis tu libenter parvam aliquam indigentiam libenter sufferere debes si recorderis, quàm magnam omnium rerum indigentiam Christus amore tui toleraverit. Vide ergo, quomodo deinceps gerere te velis. Colloquium ad SS. Patronos.

Punctum II.

Considera I. Quas ob causas Christus tam promptè hanc indigentiam sustinuerit, nimirum ob sequentes tres. 1. Quia sic voluntas DEI exigebat, quæ ipsi omnium rerum loco erat unde

unde, ut S. Leo Papa ser. 4. de quadr. loquitur, *non pavebat in isto Mundo indigentia laborare, cui donatum erat in omnium rerum Domino omnia possidere.* 2. Quia advertebat, per hanc indigentiam, se Cælesti suo Patri propiorem & familiorem fieri, utpote qui ab ipsa usque æternitate se solo contentissimus vivebat, nec ullam extra se creaturam habebat quod jam olim etiam Socrates Philosophus agnovisse creditur, ut qui, teste Laertio l. 2. dixisse fertur, eum esse Dijs simillimum, qui quàm paucissimis egeret, cum Dijs omnino nullius egeant rei. 3. Quia pariter cognoscebat, hanc indigentiam esse expeditissimam viam ad Tartareos hostes vincendos; hinc, ut S. Gregorius rectè ho. 32. advertit, *ad se venientibus nobis Dominus præcepit, ut renuntiemus nostris; quia, quicumque ad fidei agonem venimus, luctamen contra malignos Spiritus sumimus. Nihil autem maligni Spiritus in hoc Mundo possident proprium; nudi ergo cum nudis luctari debemus; nam si vestitus quisq; cum nudo luctatur, citius ad terram deicitur, quia habet, unde teneatur. Quid enim sunt terrena omnia, nisi quadam corporis indumenta?*

Confidera II. Quàm æquum sit, ut tu quoque præ alijs per hæc motiva ad similem indigentiam latissimo animo supportandam te excites, & quod pius Author de consolationibus dixit l. 3. c. 16. hoc alijs etiam materijs & occasionibus applies: *Hæc mihi sit consolatio, libenter Velle carere omni humano solatio. Et si tua defuerit? consolatio sit mihi tua Salutatio, & iusta probatio pro summo solatio.*

Confidera III. An & quomodo occasiones talis indigentiz hætenus arripueris, & arripere deinceps velis. Colloquium ad B. Virginem.

Punctum III.

Confidera I. Quos fructus Christus ex hac indigentia seu paupertate reportaverit, videlicet 1. Singularem in perfectione & virtutibus progressum; cum, sicut rerum facultates instrumenta sunt omnium Virtutum, sic rerum abnegatio generatrix, nutrixq; sit omnium Virtutum; & ut S. Augustinus super Psal. 76. dixit: *Omnis Philosophia* (atque adeo etiam cælestis) *Magistra sit inopia*; unde & Seneca ep. 17. dice-

dicebat, si vis vacare animo, aut pauper sis oportet, aut pauperi similis; non enim capit virtutis via magna onera portantes, ut Lactantius Firmianus agnovit. 2. Maxime anima tranquillitatem; nam, ut S. Climacus Grad. 17. testis dicit, Paupertas (& indigentia) est abdicatio sollicitudinum seculi, iter ad DEVM sine impedimento, expulso omni tristitia, fundamentum pacis, munditia vite, qua nos liberat curis omnibus vite transeuntis, & facit, ut DEVM data perfecte exequamur. Hinc Salomon c. 16. Prov. securam mentem jugi convivio similem esse dicit; quæ autem mens magis secunda est, quàm quæ concupiscentiam, unde teste S. Jacobo c. 4. omnes lites in nobis oriuntur, fustigat. 3. Centuplum præmium in hac & altera vita; nam, ut sapienter S. Bernardus ser. 2 1. super Cant. dicit, Nemo est qui omnia saltem affectu relinquentes, inopem vitam degere aestimet sola caelestia possidere, quia sola audiunt in promissione; possident enim & terrena, & quidem tanquam nihil habentes, & omnia possidentes, eo pro certo magis Domini, quam minus cupidi. Denique fidei homini totus Mundus dominus est. Totus plane, quia tam adversa, quam prospera ipsius aequè omnia serviunt ei, & cooperantur in bonum. Quem fructum considerans S. Hieronymus, O quantavilitudo, inquit, pro parvis magna recipere, aeterna pro brevibus pro morituris semper vivere, & habere DEVM delectatorem.

Considera 2. Quàm præclari sint hi fructus, dignique propter quos consequendos cum S. Pauli & ipsius Christi meritum & exemplum omnia terrena arbitreris ut stercora. Mundo utaris, quasi non utaris, contentus, si victum & amicum habeas; & S. Augustini ser. 28. de verbis Apost. Consilium semper in mente habens: Non tibi displiceat paupertas tua, nihil eâ potes ditius invenire.

Considera III. Quid proinde deinceps hac in re facere, & quomodo hunc primum Christi comitem & tu in posterum in tuam Societatem adsciscere velis illud Senecæ monitum Lucilio datum tibi applicans: Incipe cum paupertate (& indigentia) habere commercium. Aude, hospes, contemneris opes, & te quoque dignum finge DEO (& Christo) neminius est DEO dignus, quàm qui opes contempsit. Colloquitur ad Christum cum congruis affectibus.

MEDITATIO II.

DE SECUNDO CHRISTI COMITE,
SEU DOLORE SUMMO.

Preludium primum est, considerare Christum, nunc ad
varios Judices ductum, nunc flagellatum & coronatum, nunc
crucem portantem & Crucifixum.

Preludium secundum est, petere gratiam, quâ Christi do-
lores fructuose perpendere, atque ad similem patientiam de-
inceps exercendam te resolvere queant.

Punctum I.

Considera I. Quales dolores Christus toto Passionis suæ
tempore sustinuerit; eos haud difficulter cognosces, si varias
deductiones ad varios Judices & Sacerdotes cum multis ala-
pis & verberibus factas, item flagellationem, coronationem,
Crucis bajulationem, ipsamque Crucifixionem, velut quin-
que fontes, ex quibus copiosissima dolorum materia proflu-
xit, tibi imagineris.

Considera II. Quam magni hi dolores Christi fuerint,
sive 1. Personam ipsam patientem spectes, quæ quoad cor-
pus tenerissima, & per tot percussiones & tormenta viribus
penitus exhausta; quoad animam verò innocentissima & san-
ctissima fuerat. Sive 2. Personas cruciantes consideres,
quæ pessima ex intentione odij & vindictæ, ac invidiæ; cum
maximo furore ac conatu tales dolores inferebant. Sive 3.
Personas spectantes perpendas, quæ vel per creatam suâ præ-
sentia verecundiam, ut honestiores & Passionem non consen-
tientes Personæ: vel probrosissima insultatione, ut Judæi &
Lictores, aliique in necem conspirantes: vel dolorosa com-
passione, ut B. Virgo, S. Joannes, S. Magdalena, aliique,
non modicè dolores augebant. Sive 4. Circumstantias
talium dolorum attendas, nempe vel *numeri* extendentis se
ad omnia membra, ad omnia tormentorum genera, & propè
innumerabilem multitudinem verberum & vulnerum: vel
temporis ab ipsa nativitate usque ad obitum durantis; nam
ab horæ ortu mei usque ad exitum in Cruce non defuit mihi
tolerantia doloris, ait Thomas Kemp. 1. 3. c. 18. in Persona
Christi.

Con

Considera III. Si, quando quid patitur unum membrum compatiuntur omnia membra, teste Apostolo 1. Cor. 12. quanto magis tu videns Caput tuum corporis Mystici, id est Christum tot & tam graves dolores pati, eidem compati, non affectu duntaxat, sed effectū etiam, id est, similes dolores cum simili patientia sustinendo, debeas, atque adeo dicere cum S. Bernardo: *Nolo vivere sine vulnere (& dolore) quando video Dominum meum IESVM vulneratum, & tot doloribus cruciatum, ut verē de illo Isaias c. 1. dixerit: A planta pedis usque ad verticem non est in eo sanitas.* Colloquium ad SS. Patronos.

Punctum II.

Considera I. Quantā cum patientia tantos dolores Christus sustinuerit, eā nempe, quam idem Propheta c. 53. indicavit dicens: *Oblatus est, quia ipse voluit, & non aperos suum:* (atque adeo libenter & voluntariē passus est, quā secundus gradus patientiæ, ut suprā dictum est) sicut enim ad occisionem ducetur, & quasi agnus coram tondente, & occidente) *se obmutescet* (ideoque etiam primum gradum, qui est patienter sustinere, implevit) Quod verò etiam cum gaudio eisdem dolores sustinuerit, ipsemet Luc. 22. significavit dicens: *Baptismo habeo baptizari, & quoniam convictor, usque dum perficiatur;* quæ sanè verba ardentissimum patiendi desiderium indicant.

Considera II. Quā longē adhuc absis à patientia talis, qui modico dolore superveniente, mox in querelas, gemitus, ejulationes, suspiria erumpas, & undique media adhibeas & conquiras ad tales dolores arcendos.

Considera III. An non meritō verba illa memorati Authoris cit. cap. tibi applicare debeas: *Quid est, quid queris, Fili? Cessā, conquere, considerata mea & aliter passione. Oportet te aliorum graviora ad mentem reducere, ut levius feras tua minima. Et si tibi minima non videntur, vide, ne & hoc tua impatientia faciat. Sive tamen magna, sive parva fuerint, stude eundem patienter sufferre.* Colloquium ad Matrem dolorosam illa verba ex planctu, lius cum affectu recitando: *Eja Mater fons amoris, me sustine, & meum doloris, fac, ut tecum lugeam.*

Punctum III.

Confidera I. Quibus motivis Christus se ad tantam patientiam excitavit, nimirum illo, quod S. Paulus ad Hebr. 12. indicavit dicens: *Aspicientes in Authorem fidei, & Consummatorem IESVM, qui proposito sibi gaudio sustinuit Crucem.*

Confidera II. Quale hoc gaudium fuerit, quod Christus sibi proposuit, nimirum triplex, quorum primum æterno Patri ex patientia sua oriturum videbat; si enim Filius sapiens lætificat Patrem teste Salomone Prov. 10. quanto magis Filius tam generose & fortiter patiens Patrem suum cælestem lætificasse credendus est. Certe si unquam aliàs, hoc tempore Pater æternus de Christo dicere poterat: *Hic est Filius meus dilectus, in quo bene mihi complacui.* Secundum oriturum erat ipsi Christo per gloriam & voluptates cælestes olim securus; de qua gloria ipsemet Luc. 24. dixit: *Nunc hæc oportuit Christum pati, & ita intrare in gloriam suam.* Si ergo S. Paulus 2. Cor. 7. de seipso fassus est: *Repleti sum consolatione, superabundo gaudio in omni tribulatione nostra:* eo quod seiverit, non esse condignas passiones hujus temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis; quanto magis ejusmodi consolationem & gaudium interiùs ipsum Christum sensisse credendum est, ut qui perfectiùs longè gaudij & gloriæ securæ magnitudinem cognovit. Tertium verò gaudium erat, quod homines per ipsum redempti in æternum percipuri erant. si enim Christo nato Angelus Luc. 2. dixit Pastoribus: *Evangelizo vobis gaudium magnum, quod erit omni Populo, quia natus est vobis hodie Salvator.* Quanto magis simile gaudium evangelizari poterit, quando passus est Salvator, & pretium Redemptionis completum exhibuit.

Confidera III. Quàm efficacia sint hæc motiva, & quæ te specialiter tantò vehementiùs movere debeant, quanto positionibus citius obligaris, ad memoratum triplex gaudium totis viribus quærendum. Vide ergo, quomodo deinceps hunc quoque Christi Comitem tibi associare, & singulari affectu & amore complecti velis; Certe enim quanto melius ad patendum te disponis, tanto sapientiùs agis, & ampliùs promove-

Instr. VIII.

P

more.

mereris: feres quoque levius animo, & usu ad hoc non seg-
ter paratus. Ut rectè iterum Thomas Kempensis l. 1. c. 19.
dixit. Colloquium ad Christum, usurpando cit. Authori-
l. 3. c. 18. verba: Domine, quia tu patiens fuisti in
tua, in hoc maxime implendo preceptum Patris tui, dignus
est, ut ego misellus peccator, secundum voluntatem tuam pa-
tienter me sustineam, & donec ipse solueris, onus corrupti-
bilis & ita pro salute mea portem; nam etsi onerosa senten-
tia præsens & ita, facta est tamen jam per gratiam tuam
meritoria atque exemplo tuo & Sanctorum tuorum
gis, infirmis tolerabilior & clarior.

MEDITATIO III.

DE TERTIO COMITE CHRISTI, SEU
CONTEMPTU SUMMO.

Præludium primum est, Christum ab Herode illum, &
rabbæ postpositum, purpurea chlamyde indutum, & in
cem ignominiosam affixum intueri.

Præludium secundum est, petere gratiam, ut Christi in
rendis contemptibus generosam patientiam, ritè perpen-
re, & optatum ex tali Meditatione fructum reportare possi-

PUNCTUM I.

Confidera I. Qualem præcipuè Contemptum Chris-
sustinueris, omnes scilicet ejus species, nempe 1. *Falsam*
cusationes apud Summum Sacerdotem & Pilatum. 2. *Pro-*
brofam dispositionem, quâ sceleratissimo Latroni Barab-
postpositus est. 3. *Irrisionem*, quâ ab Herode Rege &
licis pro stulto habitus, & irrisus est. 4. *Contumelias*, qu-
bus pro vini potatore, seductore Populi, blasphematore
proclamatus est. 5. *Illusiones*, quas à Militibus coronam
spineam, & chlamydem coccineam obrudentibus passus est.
6. *Injuriam gravissimam*, quâ, ut S. Lucas c. 22. dixit, in
iniquos deputatus, contumeliosa morte affectus, & in pro-
brossimam Crucem actus est.

Confidera II. Quàm gravis fuerit hic sextuplex contem-
ptus; si enim tantò major est contemptus, quantò dignior
Persona contempta, & vilior Persona contemnens, an-
fun-

non seg-
l. i. c. 1.
Autho-
si in
i, digni-
t nam
corrupti-
a senten-
um
um

sumum oportet fuisse contemptum, qui Personæ infinitæ
dignitatis à sceleratissimis & ingratis, atque hoc ipso
eum vilissimis Judæis & Militibus Christo inferebatur?

SEU
lufum
, & in
risti in
perpen-
are possi-

Considera III. Quid tu hætenus in simili materia amore
Christi tuleris, & quomodo deinceps saltem cum eodem ejus-
modi contemptus pari velis. Colloquium ad SS. Patronos.

Punctum II.

Considera I. Quomodo Christus hos contemptus tulerit;
scilicet cum *maxima humilitate*, quâ ab omnibus homini-
bus, quantum in se erat, & si sine offensa DEI fieri poterat,
despici optabat: cum *maxima tranquillitate*, ita ut nihil in-
terea de interna pace amitteret: cum *maxima constantia*,
quâ inter tam multiplices contemptus ne semel quidem aut
verbo, aut ullo impatientiæ, displicentiæve signo de talibus
contemptibus conquestus est.

Considera II. Quibus motivis se Christus ad tam genero-
sam patientiam excitavit, nimirum consideratione duplicis
gloriæ: quæ tum æterno Patri (cujus honor & gloria tantò
magis augetur, quantò magis nostra gloria & honor minui-
tur, sicut quantitas discreta ex imminutione quantitatis con-
tinuè crescit) tum sibi obventura erat juxta propriam suam
predicationem, quâ Matt. 23. dixerat: *Qui se humiliat, ex-
altabitur.*

Considera III. Quàm efficacia sint hæc motiva, & quàm
merito etiam te movere debeant ad similem patientiam ex-
trecodam, maxime cum apud te tertium etiam motivum ac-
cedat, scilicet similitudo cum Christo, quam perfectiùs obti-
nere non potes, quam si multa cum ipso opprobria & inju-
riæ sustineas; cum ergo tanta sit dignitas hujus similitudi-
nis, ut merito erubescere debeas, si DEVS ad eandem te eve-
lue dignetur, an non vel hoc titulo vehementer gaudebis,
si dignus habearis pro nomine JESU contumeliam pati? an
non in omni contemptu dicēs cum Davide 2. Reg. 6. *Lu-
dam, & gloriosior sum plus, quam factus sum, & humilis ero in
oculis meis.* Colloquium ad Christum cum congruis affe-
ctibus.

CONSIDERATIO
DE MORTIFICATIONE INTERNA
ET EXTERNA.

Considera I. Quid sit vera mortificatio, scilicet ablatio vitæ sensualis; sicut enim vita hominis colligitur ex actionibus vitalibus; ita etiam qualis sit ejus vita spiritalis colligitur ex qualitate actionum; si ergo per sensus suos tantum internos, quàm externos solas sensibiles delectationes, vanam gloriam & honorem quærat, vitam sensualem tantum torum more vivere censetur; si autem omnes actiones DEVM velut ultimum finem dirigantur, tunc vitam spirituales vivere dicitur, potestque cum S. Paulo ad Galatas dicere: *Vivo autem jam non ego, & vivit vero in me Christus*. Unde colligitur duplex esse mortificationis genus, interna scilicet, & externa. Interna consistit in eo, ut tam externas quàm internas sensus animæ ab illicito usu creaturarum contineamus; externa consistit in corporis afflictationibus, sponte susceptis, vel à DEO, hominibusve immisissis; id quod S. Bernardus in Epist. ad FF. de monte DEI pulchrè indicandum ait: *Docendus est homo, sic latere corpus suum, sicut agrotum, cui etiam multum volenti inutilia sunt negotia* (quod sit per interiorem mortificationem) *utilia vero etiam nolenti ingerenda*, quod per exteriorem mortificationem contingit.

Itaque examina te 1. Quomodo oculos tuos ab illicito spectu: aures ab illicito auditu: nares ab odoratu delicato: gustum ab immodico usu cibi & potus: tactum denique sensuali quocunque, & illicito usu contineas.

Examina 2. Quomodo memoriam ab illicita recordatione; intellectum ab illicito assensu vel dissensu: voluntatem ab illicita volitione aut nolitione contineas.

Examina 3. Quomodo te in mortificatione spontanea per cibi & potus moderationem & subtractionem: vel corporis per flagella, cilicia, aliâque similia instrumenta castigatione hætenus te habueris?

Examina 4. Quomodo afflictationes corporis à DEO proximo, sive per aëris intemperiem, puta frigus & aestus: sive per necessarij alimentij subtractionem, puta sitim & in-

nam: five per sanitatis læsionem, ut morbos, percussiones, vulnera &c. susceperis.

Considera II. Quæ motiva excitare te debeant ad hanc Mortificationem singulari studio exercendam. Videlicet 1. Quia sic Status Sacerdotalis exigit; si enim, *qui Christi sunt*, carnem suam crucifixerunt cum concupiscentiis suis, teste S. Paulo ad Gal. c. 5. & Christus ipse Luc. 9. dixit: *Qui vult sequi post me, abneget semetipsum* (per internam mortificationem) *& tollat Crucem suam* (per mortificationem externam) *& sequatur me*; an non Sacerdos, qui propter munus suum peculiariter ad imitandum & sequendum Christum obligatur, peculiari quoque studio ad Mortificationis virtutem incumbere debet? 2. Quia specialiter ad profectum in perfectione & charitate conducit, uti breviter indicavit pius Author libelli de imit. Christi l. 1. c. 25. dicens: *Tantum proficies, quantum tibi vim intuleris*. Fusiùs verò Calteanus l. 4. Instit. c. 43. significavit, dum dixit: *Mortificatione voluntatum extirpantur, & marcescunt vitia universa; expulsiōe vitiorum virtutes fructificant, atque succrescunt; pululatione virtutum puritas cordis acquiritur; puritate cordis Apostolica charitatis perfectio possidetur*. 3. Quia, ut Christus ipse quondam S. Catharinæ Senensi dixit, *quantum moreris tibi, tantum vivis DEO*; quæ sola vita est vera, quia fini, propter quem creatus est homo, conformis: *Vita jucunda*; quid enim jucundius possessione finis vultis? *Vita perennis*, quia & in hac vita sine voluntate tua auferri non potest, & certam tibi vitæ æternæ, etiam absque Purgatorio possidendæ, spem facit; si enim Martyrium talis vitæ promissionem habet, quantum magis mortificatio carnis & propriæ voluntatis, quæ, teste S. Bernardo ser. 30. in Cant. *genus martyrij est, illo, quo membra caduntur ferro, horrore quidem mitius, sed diuturnitate molestius, eandem promeretur*.

Considera III. Quæ media adhibere possis, & velis ad hanc virtutem obtinendam, nimirum sequentia tria 1. Ut necessitatem hujus Mortificationis bene ponderes; quam quidem pulchrè ob oculos posuit S. Bernardus ser. 58. super Cantica dicens: *Credite mihi, & putata repullulant, & effusa redeunt, & reaccenduntur extincta, sopita denuo*

excitantur. Parum ergo est semel putasse, saepe putandum est; imò si fieri potest, semper, quia semper, quod putari oportet, si non dissimulas, invenies; nam, ut bene S. Ephrem exhort. ad piet. dixit, bellum militum breve, sed Monachorum (& potiori jure Sacerdotis) pugna, quoadusque migraverit Dominum. 2. Ut non ad difficultatem mortificationis ternam, sed unctionem & consolationem, quæ, plerumque mortificationem comitatur juxta illud Apoc. 2. *Vincet dabo manna absconditum*: oculos mentis reflectas; nam S. Bernardus ser. 1. de dedic. sapienter advertit, hinc est, quod multi abominantur, & fugiunt penitentiam, crucem, & mortem videntes, sed non etiam unctionem. Vos, qui expetitis, ecce scitis, quia verè crux nostra inuncta est, & non dicam, amaritudo nostra dulcissima. 3. Ut continuus mortificationis Exercitio facilitatem tibi hujus virtutis curare studeas; ut enim, qui crucifiguntur, non uno tantum aut altero ictu Cruci affiguntur, sed pluribus opus est, qui cum Christo crucifigi cupit, sapius sibi vim inferat, necesse est. Unde rectè Thomas Kemp, l. 1. c. 3. ait: *Hoc deberet esse negotium nostrum, sincere videlicet seipsum quotidie seipso fortiores fieri, atque in melius aliquid perficere.* Quidni ergo exardescis in teipsum, & exclamans cum S. Bernardo: *Exurgat DEVS, cadat armatus iste, & conteratur inimicus homo, Contemptor DEI, amicus sui, amicus Mundi, servus Diaboli; quid tibi videtur, si rectè sentis, mecum dices: Reus est mortis, crucifigatur.*

Materia Lectionis.

Ex libello de imitatione legi potest residuum ex l. 1. c. 1. vel si jam totum priori die lectum est, l. 3. c. 19.

Ex libello Ascetico, vel Historico, quantum tempus permittit.

Ex libello Exercitiorum legi possunt hodie Regule de actu temperando, quæ supra p. 1. c. 3. §. 3. med. 2. n. 7. habentur; circa quas tamen duo obiter notanda sunt. Primum est, eas à S. P. Ignatio non ideo in hac Septimana positas esse, quòd huic Septimanæ propriæ sint, sed quòd aliis diebus alia documenta magis necessaria tradenda, atque adhibenda.

putanda qui exercetur, multitudine legendæ materiæ non obruendus
 sicut Directorium c. 35. n. 13. suspicatur.

Secundum est, quod S. Ignatius has Regulas ideo assignâ-
 tis, eò quod necessitatem specialem vitij Gulæ extirpandi
 agnovit, non ignarus videlicet sententiæ à S. Gregorio
 hom. 30. mor. prolata, dum ait: *Non ad conflictum spiri-*
tuali agonis assurgitur, si non prius intra nosmetipsos hostis
positus, gula videlicet appetitus edomatur, quia, si non ea,
qua nobis viciniora sunt, prosterimus, inaniter ad ea, qua
longius sunt, impugnanda transimus; incassum namq; con-
tra exteriores inimicos in campo bellum geritur, si intra ur-
bis munia cruvis insidians habetur. Unde rectè pius Author
 l. 1. c. 19. hortatur: *Accinge te sicut Vir contra Diabolicas*
neguitias: frena gulam, & omnem carnis inclinationem
facilius frenabis; nam apud eos, qui in Mundo sunt, radix
 malorum omnium est avaritia, apud Monachos verò (& Sa-
 cerdotes) gulæ concupiscentia, teste S. Climaco grad. 26.
 Prudenter tamen legendæ, multoque cautiùs usurpandæ
 sunt, ne noceant potius, quàm profint. Unde monet cit. Di-
 rectorium, non semper scripto dandas esse, sed verbo potiùs
 explicandas, eò quod non omnibus eodem modo conveni-
 ant, atque adeo Directoris prudentis ad vires & complexio-
 nem corporis, animique attendentis, directione egeant.

Materia Scriptionis.

Cum ad Sacerdotem tria præcipuè capita pertineant, ma-
 gna (id est, sufficiens) scientia, major prudentia, maxima
 sanctitas; ideo ut hanc quoque Prudentiæ virtutem faciliùs
 comparare, & solidiùs exercere queat, juvabit, hodie dicta-
 mina quardam Prudentiæ conscribere, juxta quæ sese dirige-
 re deinceps queat, qualia quidem exempli causa sequentia
 esse possunt.

Dictamina observanda circa seipsum.

- I. Quid prodest homini, si universum Mundum lucretur,
 animæ verò suæ detrimentum patiatur.
- II. Talis ac tantus est, qualis & quantus es apud DEVM.
- III. Lauder te alienus, & non os tuum; extraneus, & non
 labia tua.

IV. Melius est parum cum timore Domini, quam thesauri magni & insatiabiles.

V. In multis esto inscius, & audi tacens simul & querens.

VI. Ne transgrediaris terminos antiquos, quos posuerunt Patres tui.

VII. Nullum conscium peccatorum tuorum magis timeas, quam teipsum; alium enim effugere potes, te minusquam.

VIII. Absque consilio nihil facias, & post factum non po-
nitebis; salus namque, ubi multa consilia.

IX. In omnibus operibus tuis memorare novissima (id est, quem exitum actio tua probabiliter sit sortitura) & in aeternum non peccabis.

X. Magnarum rerum, etsi successus non fuerit, honoratus est ipse conatus.

XI. Habe fiduciam in Domino ex toto corde tuo, & ne inipitaris prudentiae tuae.

Circa alios.

XII. Causam tuam tracta cum Amico tuo, & Secretum extraneo ne reveles.

XIII. Pacem cum hominibus habebis, cum vitijs bellum.

XIV. Alteri semper ignoscito, tibi nunquam.

XV. Multi sunt obligandi, pauci offendendi; nam memoria beneficiorum facilis est, injuriarum tenax.

XVI. Quoties aliquid vel scripturus, vel dicturus es, scribe, morum tuorum chirographum te exhibere.

XVII. Non quam multis placeas, sed qualibus stude.

XVIII. Quod tacitum esse velis, nemini dixeris; si tibi non imperasti, quomodo ab alio silentium impetrabis?

XIX. Audisti verbum adversus proximum tuum? commoriatur in te, fidens, quoniam non te disrumpet.

XX. Quod persuaseris, erit diuturnum; quod coegeris, in occasione.

XXI. Cum placuerint Domino viae hominis, inimicus quoque ejus converteret ad pacem.

XXII. Quod de alienis tractas, ex tuis judica.

XXIII. Melius est parvum bonum cum parvo bono, quam magnum bonum cum magno bono.

XXIV. Qui cum Sapientibus graditur, Sapiens erit; A-
micius Stultorum similis efficietur.

XXV. Qui corripit hominem, gratiam postea apud eum
peruenit magis, quam ille, qui per blandimenta linguæ de-
cipit.

XXVI. Quidquid dicturus es, antequam aliis, dixeris
tibi.

XXVII. Prudentem & Sapiens informat, & Stultus; ille,
quid vitandum sit, docet; iste, quid vitandum.

XXVIII. Curam à te, non curationem exigit DEVS.

XXIX. Coronat DEVS voluntatem, ubi non invenit fa-
cultatem.

XXX. Homines amare debemus, sicut DEVS, nempe vel
quia sunt in illo, ut boni; vel ut sint in illo, sicut mali.

EXERCITIA

QUARTÆ HEBDOMADÆ.

Hæc Hebdomada propriè ad viam unitivam spectat, sic
vocatam, quia Scopus illius est, perfectam cum DEO
unionem procurare, ut dicere tandem possit anima nostra:
Adhuc autem adhære DEO bonum est. Ps. 72. Sicut autem
in altera vita, ubi unio ista perfectissimè obrenta est, ea sit
mediantibus tribus potentijs animæ, ita ut memoria per con-
tinuam præsentiam, intellectus per claram visionem, volun-
tas deique per firmum amorem DEO adhæreat, sicque tota
in eum transformetur (juxta testimonium S. Joannis 1. c. 3.
dicentis: *Scimus, quoniam cum apparuerit, clarè scilicet
per beatificam visionem, similes ei erimus*) ita simili modo
in hac vita laborandum est, ut per easdem tres potentias u-
nionem, quanta obtineri per gratiam DEI potest, perfectis-
simam procuremus; ad hunc enim terminum iter nostrum
spirituale dirigitur. Ut autem Scopus hic clariùs intelliga-
tur, sequentia breviter notanda sunt.

Primo quòd licet talis unio & charitas respectu hujus vitæ
sic & verè dici queat terminus, in quo sistendum, & quiescen-
dum est; respectu tamen futuræ vitæ non terminus, sed via
adhuc dici debeat, cum anima adhuc à tali charitate excide-
re, & in ipso portu naufragium pati queat; & ideo scilicet

P 5

hanc

hanc unionem terminum *Via unitiva*, id est, itineris ad beatificum amorem in altera vita obtinendum tendentis appellamus.

Secundò notandum est, etsi huic viæ affectus gaudij, gratulationis, amoris & similes potissimum convenient, tamen tamen inconueniens videri, ut alij etiam affectus anteriores hebdomades pertinentes eliciantur; imò si inter eos, qui Meditationes pro hac hebdomada præscribitur accuratius consideretur, non obscure apparebit, illos eorum potissimum per Christi, Sanctorumque gloriam considerandam propositam collimare, ut cognita, & quasi eminus confecti eorum felicitate, tantò velocius per viam virtutum & bonorum operum ad eundem terminum properemus, & à peccato velut termino, à quo recessimus, longissime absumus.

DIES SEPTIMA.

Cùm duo potissimum affectus, ut bene Ludovicus de Noema in proemio octavæ diei advertit, quærantur nempe participatio & prægustus gaudij, quo Christus & Beati in cœlo fruuntur; & perfectior cognitio bonitatis & amoris DEI, erga nos cum desiderio mutuas amoris vices rependendi, utroque hoc sine Meditationes hoc & sequenti die præcedendæ sunt; & hujus quidem diei Meditationes ad priorum potissimum affectum procurandum tendunt, ita tamen addum ex consideratione gloriæ Christi, B. Virginis, & aliorum Sanctorum ad eandem gloriam desiderandam & querendam impelli nos senserimus, eam non tam propriis nobis commodi gratia, sed ut DEO major inde gloria exurgat, appetamus.

Tessera.

Si surrexistis cum Christo, quæ sursum sunt, quærite. Coloss. 3.

MEDITATIO I. DE GLORIOSA RESURRECTIONE CHRISTI.

Præludium primum est, Christum ex sepulchro gloriosè resurgentem, & vexillum in manibus portantem sibi imaginari.

Prælium II. est, petere gratiam, ut tantum mysterium
dignè æstimare, & optatum ex eo fructum reportare queas.

Punctum I.

Confidera I. Quàm gloriosa fuerit hæc resurrectio, &
quantum gaudium attulerit inprimis æterno Patri; si enim
alii Patres in hoc mundo tantopere lætantur, si filios post in-
signem de hoste reportatam victoriam redeuntes vident;
quantò majus gaudium percepisse credibile est æternum Pa-
trem, quando Filium suum tam obedientem & dilectum, à
morte ipsa, & quidem post tot, tamque generosa facinora
patrata, revertentem excepit. Quantum item gaudium crea-
verit ipsi Christo, qui tot, tamque potentes hostes, videlicet
carnem, mundum, & diabolum, tam gloriosè à se devictos:
tantam gloriam corpori & animæ comparatam, ac tam pre-
tiosa spolia hostibus erepta intuebatur. Quantum denique
attulerit Patribus in limbo ex tam diuturna & molesta capti-
vitate ereptis, totique generi humano è potestate Diaboli
tam feliciter extracto; si enim post victoriam aliquam uni-
versalem de hostibus valde metuendis reportatam tanta in
omnibus ijs, ad quos victoriæ talis fructus pertinet, lætitia
exurgit; quantò magis & patres antiqui, & totum genus hu-
manum lætari debeat, ob hostes tam noxios & capitales de-
victos.

Confidera II. Quantopere tu inprimis Christo, velut Du-
ci tuo amantissimo propter victoriam talem gratulari, si-
milique excitari debeas ad multos, magnosque labores pro
Dei gloria & animarum salute suscipiendos, utpote quos
vides tam glorioso exitu coronari.

Confidera III. Quomodo hactenus utrumque hunc fru-
ctum obtinere studueris, & deinceps saltem, ut obtineas,
laborare pro viribus velis. Colloquium ad SS. Patronos.

Punctum II.

Confidera I. Quas ob causas Christus à mortuis resurge-
re voluerit, nempe ob tres præcipuè. 1. Quia sic merita i-
psum exigebant; si enim id, quod in præsentia est, momenta-
neum & leve tribulationis nostræ, æternæ gloriæ pondus o-
peratur in nobis, teste S. Paulo 2. Cor. 4. quantam gloriam
exegis-

exegisse credenda est tam diuturna, tam acerba, tam multiplex Christi passio?

II. Ut resurrectionis articulum sua resurrectione confirmaret; ideo enim tam diu adhuc in terris post resurrectionem suam mansit, & varijs apparuit, ut, sicut ipsum resurrexerat, & animæ unito corpore resurrexisse cognoverunt, ita quoque simili modo resurrecturos crederent, ideoque dicerent cum Job c. 19. *Scio enim, quod Redemptor meus vivit, & in novissimo die de terra surrecturus sum, & rursum circumdabor pelle mea, & in carne mea videbo Deum Salvatorem meum, quem visurus sum ego ipse, & oculi mei conspiciunt, & non alius: reposita est hac spes mea in sinu meo.* III. Ut sua resurrectione ad spiritualem Resurrectionem incitaret; sic enim in primis S. Paulus ad Rom. 6. indicavit dicens: *Quomodo Christus surrexit à mortui per gloriam Patris, ita & nos in novitate vite ambulemus.* Deinde verò etiam S. Bernardus S. 1. de resurr. confirmavit dicens: *Christus, quia transit in novitatem vite, nos quoque invitat ad transitum. Transitus sit resurrectionis signum nobis, non sit reditus, transitus ad vitam novitatem, non reditus ad peccati & vetustatem.*

Confidera II. Quàm magnam iterum hæc causæ alacritatem in te excitare debeant, ad omnes tribulationes fortiter perferendas, cum, ut S. Chrysostomus in S. ad pop. super advertit, *quantum tribulationes intenduntur, tantum & retributiones ampliuntur, imò & multo plus; non enim sunt condigna passiones presentis temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis. Cum igitur bonum feceris, & contraria receperis, gaude, & latare: majoris enim tibi retributionis materia est.*

Confidera III. Quàm libenter etiam cum Christo spiritualiter resurgere, id est, novam cum Deo, qui est summum bonum, unionem, aut fervorem charitatis assumere debeas, & ita quidem, ut eam nunquam ampliùs dimittere statuas, dicique de te quear: *Surrexit Vere, non phantasticè, ut Samuel; nec velut iterum moriturus, ut Lazarus resurrexit; quàmque magnam tibi hæc resurrectio gloriam, omnino verò, quibus appariturus, seu convicturus es, gaudium partura sit, maxime Ecclesiæ, velut matri tuæ; Parochianis, re-*

in Discipulis tuis; Defunctis velut in carcere gravissimo
constituas. Colloquium ad B. Virginem.

Punctum III.

Considera I. Cur Christus in corpore suo glorioso cicatrices vulnerum retinere voluerit, nimirum tres etiam ob causas. I. Ut, quemadmodum S. Cyprianus l. 1. de bapt. Christi loquitur, *reservata in corpore plaga salutis humana pretium exigant, & obedientia donativum requirant*; cum sit vulneratus propter iniquitates nostras, teste Isaia. Hinc clamat clavus, inquit S. Bernardus S. 61. in Cant. *clamat vulnus, quod verè Deus sit in Christo mundum reconcilians sibi*. II. Servavit signa mortis, inquit ven. Beda c. 6. Luc. *ut sua morte redemptis, quam misericorditer sint adjuti, propius semper mortis ejus innoveret indicijs. Atque adeò ad pagem excites laudis & contrariarum memoriam*. III. Ut perpetuum in illis refugium haberemus; hinc ipsemet sponsam cant. 2. invitat dicens: *Surge amica mea, speciosa mea, & veni, columba mea in foraminibus petra, in caverna maceria*. Quae verba expendens Guericus Abbas, *opportuna quidem petra refugium Herinacis, sed habitatio grata columbis, cujus foramina tot vulneribus toto ferè corpore patentia & veniam offerunt reis, & gratiam conferunt justis; imò vero tota habitatio, turrisque fortitudinis, Christi Domini vulneribus immorari*.

Considera II. Quàm magnum tibi sive pro te, sive pro animabus tuæ curæ commissis solatium ex triplici hac causa oriatur, si enim te ipsum consideres, an non dices cum S. Augustino: *Tuta & firma requies est infirmis in vulneribus Salvatoris. Securus illic habito, patent mihi viscera per vulnera. Quidquid ex me mihi deest, usurpo mihi ex visceribus Domini mei, quoniam misericordiâ affluunt; nec desunt foramina, per quæ effluant. Per foramina corporis patent mihi arcana cordis, patet magnum pietatis Sacramentum, patent viscera misericordiæ, in quibus consistavit nos erigens ex alto*. Si verò alios tibi commissos contempleris, an non gaudebis pariter, quòd, ut S. Bernardus S. 61. in cant. ait, *in his passer inveniat sibi domum, & turtur nidum, ubi reponat*

reponat pullos suos; in his columba se tuetur, & circumstantem intrepida intueatur accipitrem.

Considera III. Quomodo hæcenus hoc solatium capere studueris, & deinceps saltem capere velis, ut cum S. Augustino propriâ experientiâ doctus dicere queas: *In omnibus adversitatibus meis non inveni tam efficax remedium, quam vulnera Christi. In his dormio (cum ovibus meis) securus: & requiesco intrepidus.* Colloquium ad Christum.

MEDITATIO II.

DE ASCENSIONE GLORIOSA CHRISTI.

Præludium I. Est, Christum in cælos ascendentem, & ab Angelis, ac animabus è limbo ereptis cum magno jubilo introductum intueri.

Præludium II. Est, gratiam petere, ut mysterium hoc festuosè perpendere, & mente saltem Christum in cælos comitari possis.

Punctum I.

Considera I. Quanto cum gaudio & jubilo Christus cum ab Angelis, tum ab animabus è limbo ereptis in cælum fuerit deductus; si enim Bethulienfes olim per Juditham devictò Holoferno è periculo interitus liberati, benedixerunt eam omnes unâ voce dicentes: *Tu gloria Ierusalem, tu lætitia Israël, tu honorificentia populi nostri*; & per tres menses gaudium hujus victoriæ celebratum est, uti in libro Judith c. 15. & 16. legitur; quantò majori cum gaudio credibile est, Christum à liberatis animabus, & Angelis earum custodibus fuisse exceptum & deductum, ut qui & hostem longè crudeliorem tam fortiter devicit, & è periculo miseriarum longè majoris liberavit, & insuper januam ad beatitudinem perpetuò duraturam reservavit, atque adeò multò æquiùs dici poterat gloria, lætitia, & honorificentia populi Christiani, & Hierarchiæ cælestis.

Considera II. Si triumphante duce, meritò & ipsi milites gaudij & honoris tanti participes esse se putant, ideòque vehementer cum eo gaudent, eique victoriam suam gratulantur, quàm æquum sit, ut tu quoque Christo tam gloriosum

hunc suum triumphum gratuleris, & singularem ob ejus gloriam & victoriam, lætitiā ostendas.

Confidera III. Quomodo hætenus id præstiteris, & præstare deinceps velis. Colloquium ad SS. Patronos.

Punctum II.

Confidera I. Quanto cum honore & gaudio ab ipso æternæ Patre fuerit exceptus, quantâque gloriâ ab eodem fuerit donatus; si enim Filius prodigus a misero suo statu revertens olim à Patre suo tam benevolè exceptus est, quàm magnum oportet fuisse gaudium, quo Pater æternus Filium suum unigenitum, summèque dilectum, in quo semper sibi bene complacuit, quique opus ab ipso commendatum tam perfectè feliciterque consummavit, post tot, tamque generosa facinora patrata ad se revertentem vidit. Si teste S. Paulo 1. Cor. 2. *nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparavit Deus ipsi, qui diligunt illam*, quis magnitudinem gloriæ Christo concessæ comprehendere, aut æstimare poterit, ut qui amorem suum pereracissimam mandatorum observationem, per tantam inter innumeras tribulationes constantiam tam insigniter probavit, & per totum vitæ tempus nec unico quidem momento interrupit.

Confidera II. Si illi, qui verè se invicem amant, amati bonæ & gaudia velut propria æstiment, & lætantur; quanto potius tu, qui Christum ob speciales titulos singulariter diligere te profiteris, ob tantam hanc illius gloriam gaudere, atque, ut à quamplurimis propterea honoretur, & ametur, omni studio & conatu procurare debeas.

Confidera III. Cum ex hac ipsa Christi gloria clarissimè colligas, quàm verè & copiosè Deus obsequia sibi exhibita remuneretur, & mensuram præmij bonam, consortam, coagulatam, & superfluentem pro operibus nostris largiatur; quanta cum alacritate tu deinceps Deo servire, atque ad eodè vocationi tuæ respondere debeas. Colloquium ad B. Virgine.

Punctum III.

Confidera I. Quemadmodum olim triumphantes in triumphis Romanis varia dona populo distribui curabant, ita Christi

Christum quoque varias gratias in suo triumpho distribere voluisse, hinc Apostolus ad Eph. 4. dixit. *Ascendit Christus in altum, captivam duxit captivitatem, dedit dona hominibus.*

Considera II. Cùm tanta sit Christi liberalitas, quæ præcelsissimum dona ab eo petere debeas, videlicet, ut, cum sicut Elias in curru igneo charitatis ad cælos ascendit, quoque cum Elisæo ad eundem clames: *Obsecro, Domine, fiat in me spiritus duplex tuus.* propriæ videlicet, & animæ salutis zelus, utpotè præcipuum, summæque necessarium instrumentum ad vocationem perfectè adimplendam.

Considera III. Quantopere hic spiritus duplex conatus sit ad omnes tuas functiones Pastorales ritè & fructuosè obeundas, quantòque adeò cum fervore & submissis eundem a Christo petere debeas, & velis. Colloquium a Christo.

MEDITATIO III.

DE SPIRITUS SANCTI MISSIONE.

Præludium I. Est, Apostolos in uno cubiculo congregatos, & Spiritum Sanctum in linguis igneis super ipsos descendentem intueri.

Præludium II. Est, petere gratiam à Deo, ut donum dignè æstimare, atque ad illud dignè suscipiendum quod optimè te disponere possis.

Punctum I.

Considera I. Quàm verè, nunc dici queat, per Spiritum Sancti missionem reipsa contigisse, quod olim Poetæ Prometheo fingeant, quòd scilicet, cùm statua à se fabricatæ nihil aliud, quàm animam deesse adverteret, ignem ex cælo attulerit, eoque statuam suam animaverit: verè cùm Apostoli, totaque, quam repræsentabant, Ecclesia cõgregata quoque inanimatum erat, donec virtute ex alto instrueretur à Christo, & Spiritus Sancti, velut animæ, adventu animaretur.

Considera II. Quàm perfectè Spiritus Sanctus animæ ritualis officium impleverit, quàm bene Apostoli hæc

animati vivere, quam acutè sentire cœlestia, quam sapienter intelligere divina mysteria, & movere se discurrendo per totum mundum, Evangelicamque doctrinam prædicandoinceperint.

Confidera III. Quàm nobiles & pretiosi sint hi effectus; quò scilicet præstantiores, quantò pluris faciendae est vita, & operationes supernaturales, quàm naturales. Si ergò anima & vita naturalis tantopere diligitur, & custoditur, ut Salomon prov. 4. hortari ausus sit: *Omni custodia serva cor tuum, quoniam ex ipso vita procedit*; quantò major cura adhibenda erit, ut Spiritus Sanctus velut supernaturalium actionum principium foveatur, & conservetur. Vide ergo, an eundem ut par est, hactenus æstimâris, & conservare, invocareque studueris. Colloquium ad SS. Patronos.

Punctum II.

Confidera I. Quibus medijs usi sint Apostoli ad Spiritûs Sancti adventum & gratiam obtinendam, tribus nempe. I. *Humili & devota oratione*; memores videlicet, quid Christus Luc. 11. dixerit: *Petite; & dabitur vobis; si enim petitis, cum sitis mali, nôstis bona data dare filiis vestris, quantùm magis Pater Vester de cœlo dabit spiritum bonum petenti-bus se*. II. *Mandatorum divinatorum observatione*; dum sciunt tam promptè paruerunt Christo præcipienti, ne ab Jerusolymis discederent, sed promissionem Patris expectarent; hæc enim observatio mandatorum est velut unio, per quam Spiritus Sanctus velut anima Apostolis, totique Ecclesiæ uni-
nari debet; hinc ipse Christus Jo. 14. dixit: *Si quis diligit me, sermonem meum servabit, & Pater meus diliget eum, & ad eum veniemus & mansionem apud eum faciemus*, utique Spiritum Sanctum etiam secum adducentes. III. *Unitas inter se charitate*; erant enim unanimiter perseverantes, ut act. 1. legitur; hæc enim unio mutua vel mutuum necessaria erat, tum ad Spiritûs Sancti adventum efficacius per orationem impetrandum (uti Christus Matt. 18. indicavit dicens: *Iterum dico vobis, quia si duo ex vobis consenserint super terram, de omni re, quamcunque pe-taverint, fiet a patre meo, qui in cœlis est*) tum ad eundem accipiendum, ut enim ab animâ, non nisi membra, quæ sibi

Instru. VIII.

Q

mutuo

mutuò unita sunt, animantur, ita nec à Spiritu Sancto, teste Apostolo 1. Cor. 14. *non est dissensionis Deus, sed pax & concordia*, vivificabitur, qui mutuam cum alijs membris Ecclesie unionem, charitatēque non habet.

Confidera II. Quàm efficacia sint hæc media ad Spiritum Sanctum non tantum efficaciter, sed abundanter etiam impetrandum, quòdque adeò à te & alijs Sacerdotibus tantum diligentius adhibenda sunt, quanto magis gratia illius & influxus ad operationes vestras Apostolicas necessaria est.

Confidera III. Quomodo hæc dispositiones & media adhibueris, & adhibere deinceps velis. Colloquium ad Virginem.

Punctum III.

Confidera I. Quæ media adhibuerint Apostoli ad conservandum Spiritum Sanctum, videlicet duo præcipua. Quòd ejus impulsui & directioni sedulò paruerint; cum denunciabatur eis, ne omninò loquerentur, neque crederent in nomine JESU, impetetrantè responderunt: *Scitum est in conspectu Dei, eos potius audire, quam Deum judicare; non possumus, quæ vidimus, & audivimus, loqui; nimirum nescit tarda molimina Spiritus Sanctus.* II. Quòd omnem carnalem & sensualem amorem nitus à se excluderint, uti vel ex eo colligitur, quòd mortuorum post Spiritus Sancti adventum quidquam, quod sensualem amorem saperet, admisisse legatur; non ignari quippe fuerant, quid ipse Deus Gen. 6. *Non permanebit spiritus meus in homine in aeternum, quia caro est.* Unde hæc prætrahi potest, quòd Thomas Kemp. l. 3. c. 53. dixit: *pretiosa est gratia mea, nò permittit se misceri extraneis, nec consolationibus externis.* Qui ergo libere nec ambulare desiderat, necesse est, ut omnes pravæ & innatas affectiones suas mortificet, atque nulli creatura præto amore concupiscenter inhæreat.

Confidera II. Quàm & hæc media non modò efficacia, sed planè etiam necessaria sint ijs, qui Spiritus Sancti præsentiam retinere desiderant; cum planè Spiritus Sanctus sicut amor divinus, & amor sensualis sibi extreme contrarii sint, atque adeò tam parum, quàm alia duo contraria, eodem homine consistere possint.

Confidera III. Quam æquum proin fit, ut amorem (en-
talem, cum quo non nisi omnia mala pariter venerunt, ex-
cedas, & Spiritui Sancto tanquam cœlesti amoris aditum
aperias, utpote de quo iure dicere queas: *Venerunt autem
nobis omnia bona pariter cum eo.* Exclama ergo cum Eccle-
sia: *Veni Sancte Spiritus, reple tuorum corda fidelium, &
tui amoris in eis ignem accende.* Colloquium ad Christum.

CONSIDERATIO.

DE ACTIONIBUS QUOTIDIANIS RITE
OBEVNDIS.

Confidera I. Quæ conditiones ad actionem bonam &
perfectam requirantur; tres videlicet, nempe ut sit bona
quoad substantiam, quoad modum, quoad finem. Bona quo-
ad substantiam erit, si saltem divinæ legi, & rationi non sit
conformis; hinc etiam actiones indifferentes, ut laborare,
comedere, bibere, ludere, ambulare, colloqui, dormire &c.
hoc sensu bonæ dici queunt. Negari tamen non debet, dari
hac in parte latitudinem, & unam actionem etiam quoad
substantiam aliâ meliorem esse; sic enim, cæteris paribus,
melior est actio, quæ plus charitatis continet, (*multum e-
nim facit, qui multum diligit*, ait Thomas Kemp. l. 1. c. 15.)
illa autem plus charitatis continet, quæ maiorem propriæ
voluntatis abnegationem, & difficultatem involvit, aut non
appropriam duntaxat, sed alienam, etiam salutem procuran-
dam ordinatur. Bona quoad modum ut sit, requiritur, ut
in primis in gratia fiat, deinde cum debita diligentia pera-
gatur; demum ut non ex necessitate, sed cum magna prom-
ptitudine & hilaritate obeatur; *hilarem namque datorem
diligit Deus*, teste D. Paulo 2. Cor. 9. quæ quidem tres con-
ditiones, quod perfectiores fuerint, tantò etiam quoad mo-
dum perfectior erit actio. Quoad finem denique bona erit ac-
tio, si propter causam honestam & aliquo modo supernatu-
ralem eliciatur, nempe ut beatitudo obtineatur, vel æternæ
pænz devitentur, vel ut Deo super omnia amato benepla-
ceant, quæ ultima causa, sicut omnium perfectissima est, ita
merito suadetur ab Apostolo ad Rom. 16. *Omnia vestra in
charitate fiant*, per hanc enim actiones nostræ divinum
quidpiam hauriunt, & quodammodo deificantur, ut loqui-

tur S. Gregorius Nazianzenus. Unde facile patet, actionem secundum finem spectatam tantò meliorem esse, quantò prior est amor, ex cuius motivo elicitur; tantò autem purius rem esse amorem, quantò minùs de solatio, prämio, laude aut commodo terreno admittit. Examina ergo, quomodo tres istas condiciones hactenus in actionibus tuis observas, tantòque maiorem deinceps diligentiam in iisdem persequendis adhibe, quantò difficilius est, easdem in praxin deducere: certè S. Hieronymus c. 4. contra Pelag. expressè ait: *Cunctorum in carne iustorum imperfecta perfectio est.* & S. Bernardus in epist. 11. intrepidè ausus est dicere: *scio si hic gradus à quoquam in hac vita rectè apprehenditur, ut se homo diligat tantum propter Deum. Afferuntur qui experti sunt; mihi fateor in hac vita impossibile, videri illum apprehendere.*

Considera II. Quas ob causas omnem diligentiam habere debeas in actionibus tuis quotidianis ritè perficendis, ob tres videlicet. I. *Propter Deum*: si enim famuli opifices Regi alicui terreno servientes, omnia cum singula diligentia & perfectione perficiunt; quantò magis Deo, & Regum, & Domino Dominantium nihil nisi undeque perfectum offerri debet. Unde meritò semper reipsum quamvis actionem excitare cum Davide deberes, & dicere: *Totis viribus hanc actionem perficiam, non enim homini præparatur, sed Deo.* II. *Propter te*: cuius perfectio & unitas in operibus quotidianis ritè peractis consistit, ut cuius arboris bonitas ex fructibus colligitur, ita qualitas hominis ex operum qualitate concluditur. Si ergo in omnibus arboribus optimos quosque fructus optares, & si in tua potestate foret, omni studio procurares; quantò magis contendeas, ut tu ipse fructus non nisi optimos, utpote in æternitatem duraturos proferas; cum hoc, auxiliante divina gratia, semper efficere possis; *magis siquidem Deum propter ex quanto quis agit, quam opus, quod facit, ut sapienter ait Author l. 1. de imit. c. 15. advertit.* III. *Propter Primum*: cum enim eorundem operum tuorum fructum laudis factorium & impetratorium, si non totum, magnà certè parte in auxilium & solatium viventium & Defunctorum offeras, au non vel hoc etiam titulo non modicè incitaberis.

ad eandem cum maxima perfectione perficienda. Dic enim, si unico tuo singulariter dilecto in paupertate tua succurre-
ret, & Deus tibi potestatem daret, plumbum, argen-
tum, vel aurum pro libitu creandi; an in tali casu non au-
rum potius, quàm argentum aut plumbum creares? cur er-
go, cum Deus potestatem tibi dederit, ad aurea potius opera,
sem ex charitate facta, quàm argentea ex minùs perfectis mo-
tivis elicit; aut plumbea, id est, negligenter peracta, pro-
ducenda, non illa potius, quàm ista producere studes?

Confidera III. Quæ media adhibere possis, & debeas, ad
actiones tuas quotidianas dicto modo perficiendas. Tria
præcipue suadent. Primum est, ut *deliberatè* eas perficere
studeas, non temerè scilicet, aut ex consuetudine eas elici-
endo, sed cum legitima intentione singulis aut potioribus
saltem actionibus tuis præfixâ; per hanc quippe intentio-
nem memoria trium motivorum suprà indicatorum renova-
bitur, & hoc ipso non parvus etiam stimulus addetur ad eas-
dem cum magna perfectione producendas. Secundum est, ut
liberè, id est, absque omni sollicitudine de præteritis & fu-
turis alijs operibus actiones tuas singulas perficias; cum e-
nim demon advertat, pluribus intentum sensum ad singula
minorem esse, id unum agit, ut animum operantis vel præ-
teritorum recordatione, vel futurorum sollicitudine distra-
hat, & ad bene operandum inhabilem efficiat. Unde, quod
olim apud Ethnicos sacrificantibus dicebatur: *Age, quod a-*
gitur: id tibi occine, tantâque cum applicatione animi singu-
las tuas actiones perage, ac si postremæ in vita forent, Deiq;
gloria, ac totius generis humani salus ab iisdem dependeret.
Tertium est, ut *ordinatè* quoque illas perficias; absque hoc
enim ordine confusè propositæ non parùm distrahent ani-
mum, & dum inquirere primum oportet, quæ alteri præfe-
renda sit, sollicitum ac turbatum efficient; unde S. Ignatius
ad impedimentum hoc removendum pridie semper actiones
sequenti diei ordinare solebat, ut, dum sua cuique horæ a-
ctio destinata scitur, liberius vires ad eam solam converte-
rentur. ut autem hunc ordinem tantò facilius conficias, &
observes, sequentia monita non parùm proderunt.

I. Operam dabis, ut tempus dormiendi & surgendi pru-
denter definitum habeas, rigidèque observes; alioquin enim

Q 3

TOTUS

totus diurnarum actionum ordo non raro, nec levi cum
spendio turbabitur.

II. Si commodè potes, quotidie tempus aliquod sanctæ
meditationi cujusdam mysterij de vita Christi aut Sancto-
rum aut alterius doctrinæ piæ impendes; vix enim explicari
potest, quantas vires ejusmodi meditatio habeat, ad omni-
torius diei functiones ritè alacritèrque perficiendas.

III. Horas Canonicas, si ad easdem in Choro dicendum
non obligaris, maturè, & ante alias actiones recitabis, ut
ut majori cum devotione & quietè eas persolvere queas; ut
ut liberior & expeditior sis ad reliquas muneris tui func-
tiones peragendas. Idem in SS. Missæ Sacrificio offerendum
quantùm fieri potest, observa.

IV. Post preces matutinas, & horas canonicas persol-
uta tua cura sit, ut librum aut thecam manuales agen-
dum inspicias (nisi pridie ante somnum id feceris) & quod
illo die, & quo modo & ordine peragendum sit, accu-
rè dispicias, definiâsque. Convenit autem hunc librum
theam in aliquot partes distinguere, in quarum prima in-
mi Parochiani, aut in alia gravi necessitate constituti.
secunda denuntiationes publicè faciendæ. In tertia res
Decanum, vel Vicarium generalem scribendæ, aut dandi
doctis viris proponenda; in quarta translationes Festorum
in quinta alia negotiola minoris momenti notentur.

V. Reliquum tempus matutinum, nisi aliud necessitas
charitas exigat, privatæ lectioni aut studio impendas, & po-
cipuè concioni proximè habendæ, quam semper maturè in-
fectam habere studebis, ne alioqui temporis angustijs ac-
tus minùs utiliter eam componas.

VI. Etiam prandij cænæque tempora, quantùm fieri po-
test, definita habebis; tum ut importunas cogitationes
cibo & potu liberius excutias; tum ut reliquarum func-
tionum ordinem minùs interturbatum conserves.

VII. Si quas œconomicas curas suscipiendas habebis
in tempus, quod prandium subsequitur, rejicies. Quod
verò aut visitandi ægri, aut ambulatio, itèrve suscipienda
erit, id ipsum quoque pomeridiano tempore, utpote ap-
propinquante, facias.

VIII. Si tempus aliquod ordinarijs functionibus super-
addendum sit, id quoque in tempore, quod prandium
sequitur, facias.

semper alia actio determinata sit, quam substituas, ne origi-
norum omnium origini ullus unquam apertus sit locus.
IX. Noli autem turbari, si subito quopiam casu, aut ne-
gij intervenientibus constitutum ordinem diurnum in-
terumpere, vel mutare cogaris, sed potius optimum tuarum
functionum ordinem esse crede, quem sanctissima Dei vo-
luntas per ejusmodi negotia supervenientia sufficienter in-
dicata designat.

Materia Lectionis.

Ex libello de imitatione Christi legi potest l. 3. c. 31.

Ex Asceitico vel historico aliquot capita.

Ex libello Exercitiorum legi hodie utiliter possunt Re-
gulae à S. Ignatio, ut cum Orthodoxa Ecclesia rectè sen-
tiatur, præscriptæ, quæ in sequentibus monitis consistunt.

I. Ut promptus semper animus retineatur, ad obedi-
entiam, & sentiendum cum Ecclesia Catholica.

II. Ut laudetur frequens confessio & communio, Missæq;
auditi, & horarum canonicarum tam privata, quàm publi-
carecatorio.

III. Ut Religiones & vota religiosa pariter commenden-
tur, & status cælibatus, aut virginis conjugio præferatur.

IV. Ut reliquiarum veneratio, & invocatio Sanctorum,
peregrinationesque ad illorum templa institutæ, cum indul-
gentijs, jubilæis, & alijs devotionis adminiculis laudentur.

V. Ut templorum constructio, ornatus, & imagines etiam
commendentur.

VI. Ut præcepta Ecclesiæ, Traditiones, Ritus, & Decreta
studiosè probentur; quemadmodum etiam doctrina sacra
tum positiva, tum scholastica.

VII. Ut vitetur hominum, qui adhuc in terris vivunt,
cum Beatis in cælo existentibus comparatio; talis enim
comparatio, ut Thomas Kemp. l. 3. c. 58. ait, nullum fru-
ctum affert, sed potius dissensiones, & lites inutiles parit,
ideoque Deo & Sanctis displicet.

VIII. Ut, cum de prædestinatione (quod rarò fieri expe-
dit) sermo habetur, cum magna circumspectione id fiat, ne
aut liberi arbitrij vires, & operum bonorum merita excludi
videantur; aut è contrario nimium ipsis tribuatur.

Q4

IX.

IX. Ut neque Fidei valor & præstantia nimis extollatur bona opera, & aliæ virtutes negligantur; atque ob eandem causam de efficacia gratiæ sermo circumspiciatur.

X. Ut non vituperetur timor servilis Majestatis divini cum etiam hic sit utilis valde, & sæpe necessarius ad hominem à peccato mortali absterrendos; licet semper magis Filii timor & dilectio commendanda & suadenda sit.

Materia Scriptionis.

Hodie utiliter aliquæ orationes Jaculatoriæ conscriberentur, quæ pro varijs occasionibus servire queant; dici enim vix potest, quantopere prosint hæ orationes ad mentem perpetuò cum Deo uniendam, fervorémque devotionis, si remitti cœperit, instaurandum. Sunt quippe hæ orationes velut prunæ, quibus facillè divini amoris ignis in mentis nostris suscitatur; sunt tela & sagittæ, quibus & ab hostibus nostris tueri nos, tutòsque reddere, & verò etiam ipsius interior ad omnia, quæ petimus, concedenda expugnare possumus; sunt delitiæ & refocillationes, quibus languorem animi in miserijs humanis sublevare & tanquam cibo fortitudinis vires ad alacriter decurrendam perfectionis viam restitimus: sunt epistolæ breves, quas anima per suspiria tanquam inter nuntios ad Deum & Sanctos transmittit. Verbo: Orationes hæ jaculatoriæ sunt compendiosissimæ ad mentem rebus terrenis abstrahendam, perfectionémque brevi tempore consequendam via; sunt medicina vitiorum, pauperum frenum, virtutum perpetuum exercitium, & mentium uberrimorum fons perpetuus, unde S. Augustinus ad Hieronymum ad Brobiam sic scripsit: *Dicuntur Fratres in Egypto crebras quidem orationes habere, sed eas brevissimas tanquam raptim quodam modo jaculatas, ne illa vigilanter erant qua oranti plurimum necessaria est, per prolixiores evanescat, atque hebetetur intentio.* Ut ergo earum tantò faciliùs sibi familiarem facere possit Sacerdos in quocunque modum poterit orationes ejusmodi jaculatoriæ pro varijs occasionibus sibi conscribere.

ORATIONES JACULATORIÆ.

Pro tentatione amoris inordinati ad creaturas.

Quid mihi est in cælo, & a te quid volui super terram?

DEUS cordis mei, & pars mea in æternum.

Pro tentatione visus.

Averte, Domine, oculos meos, ne videant vanitatem.

Pro tentatione auditus.

Domine, quò ibimus? tu verba vitæ æternæ habes.

Pro tentatione gustus.

Non in solo pane vivit homo, sed in verbo, quod exit de ore DEI. Cibum meum est facere voluntatem Patris mei, qui in cælis est.

Pro tentatione odoratus.

Trahe me post te, ò JESU; curremus in odorem unguentorum tuorum.

Pro tentatione tactus.

Dilectus meus mihi, & ego illi: inter ubera mea commorabitur.

Contra appetitum scientiæ.

Ego nihil existimavi me scire, nisi JESVM Christum, & hunc Crucifixum. Christe, sciant quæcunque alij, mihi sufficit una Cognitioque tui, Cognitioque mei.

Contra pusillanimitatem.

Omnia possum in eo, qui me confortat.

Contra superbiam.

Abiit mihi gloriari, nisi in cruce Domini mei Jesu Christi.

Contra invidiam.

Particeps ego sum omnium timentium te, & custodientium mandata tua.

Contra favorem hominum.

Mihi autem adhærere DEO meo bonum est, & ponere in Domino spem meam.

Contra timorem hominum.

Si DEUS pro nobis, quis contra nos.

Contra judicia hominum.

Ego autem pro minimo æstimavi judicari ab humano die. Prima virtus Monachi est, hominum judicia contemnere.

Contra displicentiam hominum.

Si hominibus placerem, Christi servus non essem.

Contra persecutiones hominum.

Domine, ignosce illis, quia nesciunt, quid faciunt.

Contra impatientiam.

Ego quidem justè hæc patior; Christus autem quid fecit?

Contra ablationem bonorum.

Dominus dedit, Dominus abstulit. Sit nomen Domini benedictum.

Contra tristitia nova.

Sicut Domino placuit, ita factum est. Sit nomen Domini benedictum.

Contra timorem futurorum.

Dominus est, quod bonum est in oculis suis, faciat.

Contra vanas delectationes.

Renuit consolari anima mea, memor fui DEI, & delectatus sum. Vel: Delectare anima mea in Domino, & dabo tibi petitiones cordis tui.

Contra contemptum.

Elegi abjectus esse in domo DEI mei magis, quàm habitare in tabernaculis peccatorum.

Contra maledictionem.

Dominus præcepit illi, ut malediceret mihi, & quis est qui contradicat?

Contra timorem inopia.

Ego autem mendicus sum, & pauper, Dominus sollicitus est mei.

Contra asperitatem Superiorum.

Obmutui, & non aperui os meum, quoniam tu fecisti.

Contra odium Fratrum.

Pater meus, & Fratres mei dereliquerunt me, Dominus autem assumpsit me.

Contra defectum promotionis.

Ego autem in te, Domine, speravi: dixi, Domine, Deus meus es tu, in manibus tuis sortes meæ.

DIES OCTAVA.

Scopus hujus diei est in amorem majorem DEI, B. Virginis, & Sanctorum exardescere, id quod non difficile est.

est magnitudo gloriæ ab ipsis obtentæ, & beneficia nobis ab
illis exhibita accuratius perpendantur, uti sequentes tres
Meditationes docebunt.

Tessera:

Beati, qui habitant in domo tua, Domine, in sæcula sæcu-
lorum laudabunt te. Psal. 83.

MEDITATIO I.

DE GLORIA ET CVLTV BEATORVM.

Præludium primum est, contemplari cælum apertum, lo-
cum amenissimum, & amplissimum, in quo omnes Sancti
Sole ipso clariùs fulgentes, & DEVM totis viribus laudantes
videantur, & audiantur.

Præludium secundum est, petere gratiam, ut & ipse ma-
gnitudinem gloriæ hujus agnoscere, atque ad eandem aspi-
rare, & alios quàm plurimos ad ipsam quærendam allicere
queas.

Punctum I.

Considera I. In quo consistat gloria Beatorum, videlicet
in perpetua & perfectissima laude & amore DEI; & quod in-
de sequitur in omnis mali absentia (nam, ut S. Joannes Apoc.
21. ait, *absterget DEVS omnem lacrymam ab oculis eorum*,
& mors ultra non erit, neque luctus, neque clamor, neq; do-
lor erit ultra, quia prima abierunt; & dixit, qui sedebat in
throno: *Ecce nova facio omnia. In omnis boni presentia*
juxta ipsius DEI testimonium Exod. 33. dicentis: *Ego osten-
dam omne bonum tibi. Et omnis gaudij indefinitia*; sic e-
nim Christus ipse Joan. 16. dixit: *Gaudebit cor vestrum, &
gaudium vestrum nemo tollet à vobis.*

Considera II. Quàm magna sit hæc felicitas & Beatitudo,
ita ut rectè dixerit S. Paulus 1. Cor. 2. *Oculus non vidit, nec*
auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ preparavit
DEVS q̃s, qui diligunt illum. Et in eundem sensum S. Au-
gustinus l. 22. de jejun. pronuntiavit: *Quod DEVS prepara-
vit diligentibus se, fide non capitur, spe non attingitur, cha-
ritate non apprehenditur, desideria & vota transgreditur;*
acquiri potest, estimari non potest.

Con-

Confidera III. Quam æquum proinde fit, ut & Sancti omnibus velut commemoris, Amicis, & Patronis tuis gloriam & felicitatem hanc suam ex animo gratuleris, & ad eandem olim assequendam toto pectore aspires, dicens cum Davide Psal. 83. *Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum: Concupiscit, & deficit anima mea in atria domini.* Cum, ut S. Augustinus ad Diosc. ait, tanto illud, quod valde magnum est (quod nec oculus vidit, quia non est color: nec auris audivit, quia non est sonus: nec in cor hominis ascendit, quia cor hominis debet illuc ascendere) famulus tuus, quanto illud & fidelius, credimus; & firmius, & desideramus ardentius. Colloquium ad Patronos.

Punctum II.

Confidera I. Quibus medijs ad tantam felicitatem pervenerint Beati, tribus videlicet 1. *Abstinendo à peccatis* juxta Psal. 14. *Domine, quis habitabit in tabernaculo tuo, qui ingreditur sine macula, & operatur justitiam.* 2. *Perseverando*: hinc enim Ecclesia canit: *Omnes Sancti, quos perpassi sunt tormenta, ut securi pervenirent ad palmam Martyrij & felicitatis æternæ.* 3. *Agendo*: nam, ut Christus dixit Matt. 7. *Non omnis, qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum calorum, sed qui facit voluntatem Patris mei, qui in celis est, ipse intrabit in regnum calorum.*

Confidera II. Quam efficacia sint hæc media ad diuinam felicitatem obtinendam, ut quæ ipse jam olim S. David Psal. 33. suaserit dicens: *Quis est homo, qui sustinet, & non videt dies videre bonos? declina à malo, & fac bonum, in qua pace* (quæ, ut Thomas Kemp. l. 3. c. 25. ait, *est in mente patientia*) *& persequere eam.* Hinc enim & triplici merito triplex proportionatum præmium respondet, nempe *abstinentia* omnis boni præsentia: *patientia* omnis malis sentia: *Assioni momentanea*, omnis gaudij indefinita.

Confidera III. Quam promptè proin hæc media non modo ipse arripere, sed etiam, ut alij curæ tuæ commissi arriperant, procurare debeas, eumque in finem, illam tibi pij Actoris l. 3. c. 47. sententiam applicare: *Fili, non te frangant labores, quos assumpsisti propter me, nec tribulationes te*

Et Sancti
sunt gl
& ad ca
ens cum
, De
atria
illud, qu
mon est
cor bene
(sane
& p
ium ali
eant usquequaque, sed mea promissio te in omni eventu ro-
boret, & consoletur. Age, quod agis, fideliter labora in Vi-
tua mea, sustine viriliter contraria; digna est his omnibus
Majoribus praeliū Vita aeterna. Colloquium ad B. Vir-
ginem

Punctum III.

Considera I. Quam æquum sit, ut Sanctos omnes in tan-
ta gloria constitutos, summo honore & cultu prosequaris;
si enim etiam in hac vita eos, qui vel singulari Sanctitate, vel
Sapientia, vel potentia & beneficentia præditi sunt, tanto pe-
re æstimare, & colere, & amare solemus, quanto magis simi-
lem cultum & amorem Sanctis, qui in prædictis donis o-
mnes homines longissimè superant, exhiberi decet.

Considera II. Quas speciales causas tu habeas ad hos San-
ctos tibi demerendos, cum enim ex una parte copiosa tibi ad
vocationis executionem gratia sit necessaria; ex altera parte
vero plures, tibi per Pastoris officium hostes & Adversarios
concilites, an non meritò eorum tibi Patrocinium (ut desi-
deratam gratiæ abundantiam multiplicatis Intercessoribus
impetras) & Præsidium (ut dicere tibi ipsi cum Eliseo pos-
sis: *Noli timere, plures enim pro nobis stant, quàm contra
nos*) obtinere conaberis?

Considera III. Quibus potissimum obsequijs eos colere,
& demereri velis. Nimirum 1. Eisdem laudando, de gloria
gratulando, eamque pro viribus promovendo; sed & varia
obsequia in eorum honorem præstando; sic enim S. David
Pl. 150. suavitè dicens: *Laudate Dominum in Sanctis ejus.*
2. Invocando in necessitatibus; de illis enim æquè dici po-
test, quod S. Bernardus de SS. Angelis Custodibus dixit:
*Fideles sunt, prudentes sunt, potentes sunt; tantum adha-
reamus illis, & in protectione DEI calis commorabimur.* 3.
Imitando, maxime in laudando & amando DEO, nam San-
ctorum est cultus pulcherrimus optima vita, quia hic cultus
purissimus est, id est, ab omni nàvo liber: *amplissimus*, ut-
pote omnia vitæ totius opéra *complectens*: *perpetuus*, quia
diu, nocturne non interruptitur. Unde meritò Sacerdos de
hac imitatione sibi applicare debet salutarem S. Ildephonfi
ser. 1. de Assumpt. admonitionem: *Imitamini Matrem Vir-
ginem,*

ginem, & Sanctos omnes, quos laudatis, quoniam non tantum illis prodest nostra laudatio, quam nobis eorum imitatio. Unde Sponso magis placet imitator devotus, quam laudator otiosus; tamen vera laudatio cordis imitatio est operis. Virgo ergo, quomodo hæc obsequia hætenus præstiteris, & præbere deinceps velis. Colloquium ad Christum.

MEDITATIO II.

DE GLORIA ET CULTU B. VIRGINIS.

Prælidium primum est, B. Virginem super omnes Sanctas elevatam, & à SS. Trinitate coronatam intueri, prout patet in imaginibus cernitur.

Prælidium secundum est, petere gratiam, ut dignitatem & gloriam hujus SS. Virginis clarè cognoscere, & amque par est, venerari & amare possis.

Punctum I.

Confidera I. Ad quantam gloriam SS. Virgo à DEO evecta; si enim mensura gloriæ respondet gratiæ mensura gratia verò B. Virginis in primo instanti Conceptionis major fuit, quam omnium Hominum & Angelorum simul factorum, eaque singulis momentis duplicata fuit (ut P. Francisco Suarez fusè probavit, idque sibi gratum fuisse, etiam per P. Martinum Gutierrez eadem SS. Virgo significari possit) quis comprehendere poterit magnitudinem gratiæ, & que adeò etiam gloriæ ab eadem obtentæ; ut adeò merito eidem applicetur illud Prov. 30. *Multa Filia* (seu Sancti) congregaverunt divitias, tu supergressa es universas.

Confidera II. Si æquissimum videtur, ut alij Sancti propter Sapientiam, Dignitatem, & Sanctitatem singulari modo colantur, & amentur, quanto majori cultu & amore hæc SS. DEI Matrem, quæ omnes Sanctos etiam simul sumptis longissimè suis dotibus superat, prosequi debeas; maxime cum ipsa Ecclesia cum Theologis suis exemplo præcedens eidem specialem Hyperdulæ cultum attribuit.

Confidera III. Quomodo hætenus tu quoad hunc cultum & amorem te gesseris, & gerere deinceps velis. Colloquium ad SS. Patronos.

Punctum II.

Considera I. In quibus Officijs verus Cultus Marianus consistat, in sequentibus videlicet 1. in magna estimatione de illa concepta, ita ut exclames cum S. Anselmo de Concept. *Nihil tibi, Domina, aequale, nihil comparabile; omne enim, quod est, aut supra, aut infra te est. Quod supra te est, solus DEVS est: quod infrate est, omne, quod DEVS non est.* Hinc S. Bonaventura in Speculo B. V. dicere ausus est: *ipsa est, quam maiorem facere DEVS non potest: Maiorem facere Mundum posset DEVS, Maiorem Matrem, quam Matrem DEI facere non potest.* 2. In filiali fiducia juxta S. Bernardi monitum: *In periculis, in angustiis, in rebus omnibus MARIAM cogita, MARIAM invoca, non recedat à corde, non recedat ab ore.* Nam, ut S. Anselmus c. 6. de excell. Virginis ait, *velocior interdum est salus memorato nomine Virginis, quam invocato nomine Filij; non quod ipsa major & potentior sit (nec enim ipse magnus & potens est per eam, sed illa per ipsum) sed quia, etsi merita invocantis non merentur, ut exaudiatur; merita tamen Matris intercedunt, ut exaudiatur.* 3. In studiosa Imitatione, ad quam S. Hieronymus ser. de Assumpt. hortatur dicens: *Igitur dilectissimi, amate MARIAM, quam colitis, colite, quam amat; quatenus vere colitis, & amatis, si imitari velitis ex toto corde, quam amatis.* In quibus autem virtutibus specialiter imitari debeamus, breviter S. Bernardus to. 1. in deprec. ad B. V. indicavit dicens: *Tu virtutum omnium speciosis vernas floribus, inter quos pulcherrimos tres miramur in te; hi sunt, quorum odore totam domum DEI replet, O MARIA, rosa humilitatis, lilium castitatis, rosa charitatis.* 4. In constanti Generatione per varias laudes, jejunia, castigationes carnis, peregrinationes, opera misericordiae illius nomine praestita; ad quam venerationem S. Bernardus ser. de aqueductu sequentibus verbis hortatur: *Totis medullis coramur, totis precordiorum affectibus MARIAM hanc Generationem, quia sic est voluntas ejus, qui omnia nos habere voluit per MARIAM.* 5. In cultus Mariani propagatione: rogando scilicet DEVM, ut hunc cultum magis in dies augeri sinat: excitando alios tum in concionibus, tum in privata

vata conversatione, quâ verbo, quâ exemplo ad cultum, quàm plurimos tam Defunctos, quàm viventes juvando, ad Cælum veniant; ibique hanc gloriosissimam Cæli Regnam modo perfectissimo laudent, & venerentur; quod cum & hoc obsequium ei gratissimum sit futurum, colligitur præmio, quod promittit illud præstantibus; dum ait: *me eluciant, vitam æternam habebunt.* Eccl. 24. Hæc meritò Sacerdos, quantò meliorem habet occasionem huius Officij præstandi, tantò ferventiùs id suscipere, atque ad illa Christi Matt. 5. verba paucis mutatis applicare debet. *Sic luceat lux Vestræ (verbi & exempli) coram hominibus, ut videant opera Vestra bona. & glorificent Patrem Vestræ (& Matrem) qui in calis est.*

Considera II. Si minima obsequia sæpe tam liberaliter compensavit hæc Virgo Sanctissima, quantas gratias tractura, quot beneficia collatura, quàm potenter protectura sit eos, qui memorata quinque officia constanter implerint.

Considera III. Quomodo tu ea hæcenus præstitisti, præstare deinceps velis. Colloquium ad B. Virginem, eadem denuo in Matrem & Patronam eligendo,

Punctum III.

Considera I. Quòd, etsi omnes homines ob causas habet assignatas B. Virginem singulariter colere, & amare debeant, Sacerdos tamen speciales tres causas habeat, ob quas meritò sperare queat, quòd ipsum singulariter suo Patronæ adjutura, & protectura sit; nimirum 1. Quia idem quodammodo cum ipsa officium habet, dum & Christum totius Evcharistia producit; & Parochianos suos ad S. Pauli exemplum assiduò parturit, donec formetur Christus in illis. Quia nihil magis optat, quàm ut pretium Redemptionis Filio suo paratum in animabus non pereat, adeoque Sacerdotes, qui ad hunc finem cooperantur, præ aliis libenter amet, & juvat. 3. Quia advertit, quemadmodum infernalis Draco, ut S. Joannes c. 12. vidit, iratus sit contra ipsam, abeat facere prælium cum reliquis de semine ejus, speciatim ijs, qui conatibus illius, ut Sacerdotes, fortius resistunt, atque adeò magis etiam ab ipsa, quæ est terribilis ut canis, acies ordinata, protegi mereantur.

Confidera II. Quantam in te fiduciam & amorem erga
 hanc SS. Caeli Reginam excitare debeant hae rationes, quàm-
 que adeo avidè arripere, & sequi debeas S. Bernardi consilium
 inter de aqueductu sic loquentis: *Modicum illud, quod of-
 fere desideras, gloriosissimis illis, & omni acceptione dignis-
 simi MARIE manibus offerendum tradere cura, si non vis
 sustinere repulsam.*

Confidera III. Quomodo ergo cultum hunc Marianum
 totis viribus prosequi, & continuare deinceps velis, maximè
 cum charitas ordinata suadeat, ut, dum aliorum saluti invi-
 gilas, tuam prae alijs assecuras; assecurare autem vel maximè
 possis per constantem SS. Deiparae cultum, cum juxta S.
 Bernardum, sicut ab ipsa despectus & aversus, necesse est, ut
 pereat; ita ad ipsam reversus, & ab ipsa respectus, impos-
 sibile sit, ut pereat. An non ergo dices cum ipso ad tuos Sub-
 ditos: *Filii mei, hac peccatorum scala, hac mea maxima
 fiducia, hac tota ratio spei mea.* Colloquium ad Christum,
 rogando, ut filialem tibi affectum, quo ipse Matrem profe-
 ctus est, communicet, eamque tibi efficaciter iterum com-
 mendet dicens: *Ecce Filius tuus.*

MEDITATIO III.

DE AMORE DEI.

Textus S. Ignatij.

In primis duo notanda sunt. Primum, quod amor ipse ab
 operibus magis, quàm à verbis pendet. Circa quæ verba no-
 tandum est, hoc ipso, quod S. Pater dicat, *magis amorem ab
 operibus pendere, non omnino excludere velle, amorem af-
 fectivum, quo in amati bonitate quis complacet sibi, ei que
 illam ex animo gratulatur, atque adeo eidem conjungi desi-
 derat; sed hoc solum indicare voluisse, quod amor affecti-
 vus solus non sufficiat ad Salutem, nisi etiam effectivus, qui
 in opus ipsum prodit, jungatur; nam, ut rectè S. Gregorius
 hom. 3. in Evang. advertit, nunquam est amor DEI otiosus;
 operatur enim magna, si est; si verò operari renuit, amor
 non est, perfectus intellige. Hinc Christus Joan 14. dixit:
*Qui habet mandata mea, & servat ea, ille est, qui diligit
 me.* Habent itaque se affectivus, & effectivus amor ad se in-
 Instr. VIII. R. vicem*

vicem, sicut Fides & Charitas; ac proin sicut Fides sine op-
 ribus mortua est, ita & amor affectivus sine effectivo. Un-
 quemadmodum olim Jchu 4. Reg. 10. cum dixisset ad Jon-
 dab: *Nunquid est cor tuum rectum, sicut cor meum cum eo?*
 de meo? & Jonadab respondisset, *est*. Mox subjecit: *da man-*
uum; ita DEVS quoque sinceritatem affectus, & amoris
 ex manu data, id est, secutis operibus cognoscit.

Secundum notandum est, quod amor consistit in mu-
 facultatum, rerum, & operum communicatione, puta sci-
 tia, divitiarum, honoris, & boni cujuscunque; si enim
 ipsum alteri communicat, & quodammodo unit amans, qui
 ni & bona sua, quæ minoris æstimat, libenter communicat.

Oratio preparatoria pramittitur ex more.

Praludium primum est, ut coram Domino, Angelis, sa-
 disque omnibus mihi propitiis stare me videam.

Praludium secundum est, ut gratiam DEi efflagitem
 quam benefactorum ejus in me collatorum magnitudinem
 perspicuens ad amorem, cultum, & servitium totum me
 pendam.

Punctum primum sit, revocare in memoriam benefi-
 creationis, ac redemptionis, dona item particularia, seu
 vata enumerare, & cum intimo affectu perpendere, quan-
 tum meâ causâ benignissimus DEVS egerit, atque permi-
 rit; quantum mihi elargitus sit de thesauro suo, quod
 juxta divinum suum decretum & beneplacitum, sepe
 mihi, quantum potest, donare velit; quibus optime in
 Gestar ad meipsum, & disquiram mecum, quæ mea sunt
 tes, & quid æquum, justumque sit, ut divina offeram, & li-
 biam Majestati, haud sane dubium, quin mea omnia
 ferre debeam, ac meipsum cum summo affectu, & gratia
 juscemodi vel similibus: *Suscipe, Domine, universam
 tatem meam; accipe memoriam, intellectum, atque volun-*
tatem omnem: Quidquid habeo, vel possideo, mihi largi-
es, id tibi totum restituo, ac tue prorsus voluntati tradi-
bernandum: amorem tui solum cum gratia tua mihi da.
 & dives sum satis, nec aliud quid ultra posco.

Secundum erit, speculari DEVM in singulis existentibus
 creaturis suis, & elementis quidem dantem, ut sint; plantis
 vero, ut vivant quoque per Vegetationem; animalibus vero, ut
 vivant quoque per Sensum.

ut sentiant; hominibus postremo, ut simul etiam intelli-
ant; inter quos accepi & ipse universa hac beneficia, esse,
scire, sentire, ac intelligere; meq; templum quoddam suum
habere voluit, ad imaginem & similitudinem suam crea-
tum. Ex quorum omnium admiratione reflexus in meipsum
erit, ut in primo puncto; vel melius, si quid occurrerit; id
in punctu etiam sequentibus erit facitandum.

Tertium est, considerare eundem DEVM, ac Dominum
propter me in creaturis operantem; & laborantem quodam-
modo, quatenus dat ipsis, conservatque id, quod sunt, ha-
bent, possunt, & agunt; qua omnia, ut supra, in mei consi-
derationem reflectenda erunt.

Quartum, prospicere, quo pacto munera & bona omnia
alium descendunt, ut sunt potentia, iustitia, bonitas, scien-
tia, & alia qualibet humana perfectio, terminis quibusdam
circumscripta, quæ ab infinito illo totius boni thesau-
ri, sicut lumen à Sole, & ex fonte aqua derivantur. Ad-
denda superest reflexio prædicta in mei circumspectionem.
Colloquium etiam in fine fiet terminandum cum Patre
vener.

Hucusque S. Ignatii textus, qui, si non sufficiat, poteris
eandem materia, præmissis iisdem præludijs, sic in puncta di-
vidi, simulque, quidquid ad amoris rationem pertinet, cla-
re cognosci.

Punctum I.

Confidera 1. Quantopere te DEVS ad sui amorem allice-
re conatus sit, quàmque graves ad se amandum causas obtu-
leris, dum scilicet beneficia, quæ tibi contulit, perfectissimo
modo exhibuit; nam 1. beneficium creationis spectando
perfectissimum gradum entis, scilicet facultatem intelligen-
di contulit, teque à Christianis Parentibus, & in fide Catho-
lica educari voluit. 2. beneficium Redemptionis exhibuit
per incarnationem & Passionem, ac mortem Filij, cum uni-
cam suspirium suffecisset. 3. Vocationis beneficium con-
tulit vocando te ad perfectissimum & dignissimum Sacerdo-
tij Ordinem. 4. Iustificationis beneficium executus est
per infusionem gratiæ, quâ post lumen & visionem beatifi-
cam nullam reperitur perfectior qualitas. 5. Ipsius Glori-
ficationis

R 2

ficationis beneficium per lumen gloriæ & visionem beatitudinem perficiet, quibus nullum accidens perfectius ipse cum DEVS producere porell.

Confidera II. Si iuxta commune axioma æquum est, quâ mensurâ quis alteri beneficium aut amorem meritur, dem alter quoque gratitudinem & amorem mutuum meretur, quantopere tu ad DEVM amandum excitari debeas, te ab eo prius tantopere dilectum agnoscis; an non tuum in parte socordiam fateberis, & cum S. Bernardo exclaimbis: *Amat charitas, amat immensitas, & nos rependimus cum mensura?*

Confidera III. Quomodo errorem tuum corrigere, & nunc cum S. Augustino in has voces erumpere velis: *Servavi, ô pulchritudo tam antiqua & nova, serò te amavi, tu intus eras, & ego foris: tu mecum eras, & ego tecum eram.* Colloquium ad SS. Patronos.

Punctum II.

Confidera I. In quibus præcipuè officiis verus amor consistat, videlicet 1. *In summa æstimatione*: ut nemini præter ipsum æstimes, & desideres, quemadmodum Thomas Kemp. l. 2. c. 5. hortatur dicens: *Nil magnum, nil altum, nil gratum, nil acceptum tibi sit, nisi purè DEVS, aut DEO sit; amans quippe DEVM anima sub DEO despicitur, & versa; hoc enim est DEVM toto corde diligere.* 2. *In memoria DEI*: ita, ut, quemadmodum S. Bernardus c. 6. dicit. loquitur, *omne tempus, quo de ipso non cogitas, perdit se te computes*; sicut enim nullum est momentum, quo DEVS non utatur, vel fruatur bonitate & misericordia DEI, nullum debet esse momentum, quo eum præsentem non habeat in memoria. 3. *In continuo studio ipsi beneplaciti*, sicut suavit Apostolus 1. Cor. 10. dicens: *Sive manducatis, sive bibitis, sive aliud aliquid facitis, omnia in gloriam DEI facite.* Et re ipsa præstitit S. Ignatius Loiola, de quo Romana testatur, cum tanto erga DEVM amore flagitante, rota die illum exquireret, & nihil aliud cogitaret, nihil alloqueretur, nihil aliud cuperet, quàm placere DEO, & temperare ejus voluntati. Unde Sponsus Sponsam Cant. hortatur: *Pone me ut signaculum super cor tuum*: ponit

signaculum super brachium tuum. Et hoc est tota animam & viribus diligere, dum scilicet omnes animae potentiae & vires ad quærendam DEI gloriam & beneplacitum ordinantur. 4. *In generosa resolutione quid vis pro DEO patiendi.* Ita ut cum Apostolo ad Rom. 8. dicere audeas: *Quis me separabit à charitate DEI?* & cum S. Teresa *mori aut pati:* vel cum S. Maria Magdalena de Pazzis *purum fel,* id est, tribulationes sine consolatione exoptes.

Confidera II. Quam perfecte hæc omnia officia ijs, qui carnaliter se mutuo amant, exequantur; quam assidue simul convivere, & conjungi, & colloqui cupiant, & quærant: quam assiduam sui memoriam gerant: quam ardentem exequantur, quæ Amato beneplacere uolunt: quam fortiter resistunt ijs, qui separationem facere volunt; potuerunt ergo isti, & tu non poteris? an amor infiniti boni non poterit, quod amor particulæ boni creati tam facile præstat?

Confidera III. Quomodo tu hæc officia hætenus præstiteris, & præstare deinceps velis, tantò scilicet perfectius, quanto magis te ad amorem tantum obligatum esse, in prior puncto didicisti. Colloquium ad B. Virginem velut Matrem & fontem pulchræ dilectionis.

Punctum III.

Confidera I. Quos fructus ex tali amore sperare possis, nimirum ut dicere cum Salomone Sap. 7. queas: *Venerunt autem mihi omnia bona pariter cum illa, & innumerabilis beneficia per manum illius, & latatus sum in omnibus, quoniam antecedebat me ista Sapientia, seu charitas divina.*

Confidera II. Cum triplex plerumque bonum assignetur ab Ethicis, utile scilicet, honestum, & delectabile, quam copiose hæc tria bona per amorem seu charitatem divinam communicentur. Nam 1. bonum utile quod attinet, si pietas ad omnia utilis est, teste S. Paulo 1. Tim. 4. *promissionem habens vite* (id est, omnium necessariorum vel conducen- tium ad vitam jucundæ & quietè transigendam) *qua nunc est, & futura;* si, teste S. David Ps. 32. *nihil deest timentibus DEUM,* quanto minus deesse aliquid patietur ijs, qui diligunt illum: ut adeò meritò dixerit S. Basilius in Hexam. *Thesaurus indeficiens est amor divinus, quem, qui habet,*

dives est: quo, quicumque caret, pauper est. 2. bonum
 nestum quomodo cum amore obveniat, breviter indicavit
 Augustinus, dum dixit: *Hoc es, quod diligis; si terram dili-
 gis, terra es: si DEVM diligis, quid sis, ut dicam?* Deinde
 Hinc Hugo de S. Victore de laude charitatis differens, ait
 inquit, *quid majus in laudem tuam dicere possim, quam
 DEVM de calo trahere, & hominem de terra ad calame-
 here dicaris. Magna Virtus tua, ut per te ad hoc usque
 milietur DEVS, & usque ad hoc exaltetur homo.* 3. De
 que quantopere bonum delectabile secum afferat amor
 vinus, S. Augustinus propriâ experientiâ doctus testatur
 l. 9. Conf. c. 1. ait: *Quam suave mihi subito factum est
 vere suavitatibus nugarum, & quas amittere metui-
 rat, jam dimittere gaudium erat; eiciebas enim eas
 Geratu, & summa suavitatis, eiciebas eas, & intrabas
 omni voluptate dulcior, sed non carni & sanguini; omni
 ce clarior, sed homini secreto interiori; omni honore
 mior, sed non sublimibus in se. Unde merito Thomas
 l. 3. c. 10. pronuntiavit: *Verè ineffabilis dulcedo con-
 plationis tua, quam largiris amantibus te.* Et iterum
 c. 8. *Esse cum IESV dulcis est Paradisus.**

Considera III. Quàm pretiosi sint hi fructus, digni-
 que, propter quos cum Sponsa Cant. 7. dicas: *Ascende
 palmam* (id est, victoriam amoris inordinati erga te
 ens) *& apprehendam fructus ejus.* ut experiri eorum do-
 dinem merearis, & cum eadē Sponsa dicere Cant. 2. *Sub
 illius, quem desideraveram sedi, & fructus ejus dulcis
 tui meo.* Audi ergo invitanti te illis Eccl. 24. *Trans-
 site ad me omnes, qui concupiscitis me, & a genera-
 nibus meis adimplemini; Spiritus enim meus super mel
 eis, & hereditas mea super mel & favum.* Colloquatur
 Christum.

CONSIDERATIO DE PROPOSITORVM EXECPTIONE.

Considera I. In quibus præcipuè capitibus propositi
 consistant; in sequentibus videlicet 1. Ut cum S. Paulus
 manium, quæ retrò sunt obliviscaris, & nihil de præterito
 ra tua, nisi pudorem, dolorem, & fervorem retineas, dis-

afiduo cum S. Davide Psal. 78. *Domine, ne memineris iniquitatum mearum antiquarum, sed cito anticipent me misericordia tua, quia pauperes facti sumus nimis. Adjuva me Deus salutaris noster, & propter gloriam nominis tui, Domine, libera nos, & propitius esto peccatis nostris propter nomen tuum.* 2. Ut totum ad anteriora te convertens, non fervore ad *agendum*, id est, ad actiones tuas quotidianas tunc perficiendas *sustinendum*, & *abstinendum*, ad maiorem Dei gloriam incumbas, illud pij Authoris monitum l. 1. c. 25. temper in mente habens: *Vigila super teipsum, excita teipsum, admone teipsum. & quicquid de aliis sit, non negligas teipsum.* 3. Ut altè menti infixum habeas Siracidis c. 29. consilium: *Recupera Proximum secundum Virtutem tuam, & cave, ne incidas, in pericula scilicet, & mala, & quibus alios eripere conaberis.* 4. Ut quemadmodum Philosophus ille Regi, quid sibi ad felicitatem deesse credat, querenti respondit, *nihil nisi clavum constantia deesse*: ita item tu de propositis tuis à Christo & Directore tuo dictum credas, idèque hunc clavum à DEO, à quo omne bonum, & donum perfectum descendit, teste S. Jacobo c. 1. assidue petas, mediàque paulò post præscribenda sedulo adhibeas.

Confidera II. Causas, ob quas hæc proposita tua singulari cum diligentia exequi debeas, quia scilicet DEO & Sanctis *summum beneplacitum*, tibi *summum* in hac & altera vita *gaudium*; Proximo verò tuo, id est, viventibus & defunctis *summum auxilium* per talem executionem præstabis, ut merito hæc tria motiva veluti triplicem funiculum, qui difficulter rumpitur, sed potius vehementer ad talem executionem obstringit, intueri, & à Christo tibi de propositis tuis dictum existimare debeas: *Hoc fac, & Vives.*

Confidera III. Quæ media ad hanc executionem adhibere debeas, sequentia nimirum 1. Ut firmiter credas, proposita tua non nisi semen esse, ac proinde sine influxu Solis celestis incrementum accipere non posse, idèque hunc influxum per crebras orationes sedulo petendum esse. 2. Ut pariter tibi persuadeas, verissimum esse Thomæ Kempensis l. 1. c. 25. axioma: *Tantum proficies, quantum tibi & im attuleris*; atque adeò ad hanc victoriam totis viribus incumbas. 3. Ut brevem tibi vitæ tuæ cursum circumseribas, & vitam

tuam velut mercatum seu Nundinas intuearis, ideoque illud Siracidis monitum c. 9. in mente semper habeas: *Quidam que potest facere manus tua, instanter operare, quia nemo plus, nec ratio, nec sapientia, nec scientia erunt apud te, quò tu properas.* Prima ergo cura sit, ut bonam temporis rationem habeas, credens, nihil eo esse pretiosius, propter ea, quæ ad majus Dei obsequium, tuumque, ac proximi profectum fieri possunt; unde perdere vel minimam partem temporis est aliquem vitæ aut talentorum usum perdere, quæ talenta quò nobiliora sunt, tantò major & reprehensibilior est peritura temporis, maxime cum, si semel lapsum est, recuperare nequeat, sed id, quod crastino die fieri potest, crastino dieatur. 4. Ut per frequentes recollectiones proposita tua ad duò renoves; nam, ut pius Asceta l. 1. c. 19. rectè advertebat secundum propositum nostrum cursus profectus nostri spiritus nim fortiter proponens saepe deficit, quid illi, qui rari minus fixè aliquid proponit. Certè quantopere hoc medium conducatur ad profectum, pulchrè indicavit S. Gregorius l. 1. moral. c. 2. dicens: *Animus noster, dum igne amoris excutitur, semper in se servat charitatem pulchritudinis quotidianæ innovatione fervoris; nescit enim mens per teporem veterascere, quæ studet per desiderium semper incandescere.* Hinc namque per Paulum dicitur. *Renovamini spiritu mentis vestra.* Hinc Psalmista, qui ad perfectionis culmen jam pervenerat, quasi inchoans dicebat: *Dixi, nunc cessabo, quia si lassescere ab inchoatis bonis nolumus, calde necesse est, ut inchoare nos quotidie credamus.*

Materia Lectionis.

Ex libello de imitatione Christi legatur l. 3. c. 21.

Ex libro Ascetico & Historico unum, alterumve capitulum.

Ex libello Exercitiorum Regulæ seu notanda de scrupulis, quæ quidem in compendio ad sequentes tres revocari possunt.

Regula I.

Duplex est species scrupuli. Prior est scrupulus improbitatis, cum ex proprio judicio aliquid censetur esse peccatum, quod non est tale, ut cum quis crimini sibi vertit, culpam ex palcis formatam calcasse; & hic scrupulus utpote erroris.

errore procedens penitus abjiciendus est. Scrupulus propriè
dictus est, cum post cogitationem, loquelam, aut operatio-
nem aliquam suboritur peccati admissi suspicio, ita ut dubia
mens hæreat, num peccarit, ideòque angitur, & perturbari in-
cipiat. Et tales scrupuli, cum animam purgent, & à peccato
abducant, circa initium conversionis maximè plurimùm
conducunt; quia juxta D. Gregorium *bonarum mentium*
est, ubi culpam agnoscere, ubi culpa non est.

Regula II.

Hæc est calliditas & consuetudo dæmonis, ut animam
delicatam, & ab umbra etiam peccati abhorrentem, in an-
gustias & scrupulos conjiciens, à profectu impediat; crassam
verò crassiorem efficere, & in peccata semper graviora præ-
cipitare studeat; unde in eam partem tendere quisque debet,
quæ opposita est illi, ad quam Sathan pertrahere studet; sic
enim in medio tandem subsistet, sicut arbor, quæ ad sinistram
partem nimium inflexa, violenter ad dextram pertrahitur.

Regula III.

Quoties homini, dum dicere aut agere aliquid bonis mo-
ribus non contrarium cupit, suggestio fucata illud dissuadens
occurrit, pergendum erit intrepidè, & cum S. Bernardo di-
cendum: *Nec propter te capi, nec propter te finiam.*

Materia Scriptionis.

Cum directorium exercitiorum c. 40. inter alia, de qui-
bus monendum ait post exercitia exercitantem, tertio loco
ponat ut ad conservandam & alendam devotionem pijs &
spiritualibus exercitijs conceptam excitetur, proderit hodie
documenta aliqua conscribere, quæ ad memoratam devo-
tionem obtinendam conducere queant, qualia quidem se-
quentia esse possunt.

Documenta salutaria.

Ad devotionis spiritum conservandum.

I. Definita pro sacrificio Missæ, horis canonicis, exami-
ne conscientie, lectione spirituali, tempora nunquam sine
R 5 gravi

gravi causa omittat, aut mutet, sed potius cum omni diligentia dictis exercitijs impendat.

II. Oculos à curiositate sub talibus exercitijs diligenter cohibeat, certòque sibi persuadeat, talem oculorum curiam esse Matrem devotionis.

III. Pro certo etiam habeat indulgere sensualitati plurimum officere devotioni; cum de devotione præcipue loquatur, quod Deus de hominibus Gen. 6. dixit: *Non permeabit spiritus meus in homine, quia caro est.*

IV. Studeat, si vires & occasio patiantur, stata habere penitentiae & afflictationis corporalis exercitia, quia sine habitu mortificationis non alitur spiritus devotionis.

V. Internam & externam pacem cum omnibus colat, omnisque dissensionis & aversionis occasiones diligentius devitet; non enim idoneus est munus devotionis ad alterum Domini offerre, qui dilectionis munus non impleville agnoscitur.

VI. Nec in aliorum mores curiosè inquiret ipse; ne quid alij de ipso sentiant, curet; hæc enim utraque morum lancinant animum, & dulcedinem devotionis corrumpunt. Meminerit ergo, Domino suo quemque cadere, & flere; & talem esse ac tantum, qualis & quantus coram Domino est.

VII. Animum ab omni perturbatione liberum habere semper studeat; aut si accidat aliqua turbatio, mox componere conetur; non enim sentire intra orationem poterit devotionis quietem, qui extra illam non prius animum componere studuerit.

VIII. A collectione prodiens sive octiduana, sive triduana, ut non debet se tetricum exhibere, sed modestè hilare; ita cavendum summo opere est, ne mox iterum se offundat, cum ab uno extremo ad alterum semper periculosus sit transitus.

NONA DIES.

SCopus hujus diei est, beneficia in hoc secessu accepta agnoscere, & ad debitas pro iisdem gratias referendas incipsum excitare, ut, dum flumina hæc beneficiorum per gratias

gratitudinem recurrunt ad mare, divinæ bonitatis & liberalitatis iterum fluere incipiant.

Tessera.

Benedic anima mea Domino, & noli oblivisci omnes retributiones ejus. Ps. 102.

MEDITATIO II.

DE GRATIIS PRO FELICI EXERCITIORUM
SUCCESSU REFERENDIS.

Præludium I. Est, constituere se in conspectu SS. Trinitatis, Christi, B. Virginis, & SS. Patronorum pro secessu electorum, & ab ijs benedictionem pro propositorum executione expectare.

Præludium II. Est, petere gratiam, ut beneficia in hoc secessu accepta clarè cognoscere, rectè æstimare, & dignè compensare valeas.

Punctum I.

Confidera I. qualia potissimum beneficia à Deo in hoc secessu acceperis, duplicia videlicet, nempe I. *Copiosas illustrationes Intellectus*, quibus finem & felicitatem creationis & vocationis tuæ clariùs agnoscere, mediâque idonea ad eundem obtinendum invenire, & eligere poteris. II. *Efficientes impulsus Voluntatis*, quibus ad finem talem totis viribus quærendum, mediâque electa studiosè adhibenda impellebaris.

Confidera II. Quàm magna sint hæc beneficia; id non difficulter cognosces, si firmiter tibi persuadeas, ea esse quasi duo talenta, quibus Dei gloriam, & salutem tam tuam, quàm alienam lucreris; hinc enim facilè colliges, cùm utilitas & bonitas mediæ ex bonitate & præstantia finis conjiciatur, quemadmodum sine hoc nihil præstantius reperiri potest, ita nec majus tibi beneficium obtingere potuisse, quàm distarum illustrationum & motionum communicationem.

Confidera III. Quàm æquum sit, ut hæc duo talenta magnificas, atque ad debitas pro iisdem gratias referendas excitare te studeas. Colloquium ad SS. Patronos.

Pun-

Punctum II.

Considera I. Quas potissimum gratias exigat à te Deus, videlicet ut dicta duo talenta, sicut à Deo, speciali electione & gratia accepisti, ita simili ex motivo bene collocare, atque adeò proposita tua studiosè exequi curaris.

Considera II. Quænam sint proposita, quorum executionem Deus à te tantopere exigit, & desiderat, videlicet, ut ipsum sincerè diligas, & proximum tuum, sicut teipsum, per illum modum, quem in his exercitijs didicisti, in his etiam duabus dilectionibus non solum lex & Prophetæ, sed tota etiam propositorum tuorum summa consistit.

Considera III. Quem fructum ex tali collocatione talentorum sperare possis, videlicet, ut alia duo talenta, scilicet gloriam Dei, & salutem animarum lucreris, & cum gaudio quondam ad ipsum accedere, dicereque possis: *Domine, talenta tradidisti mihi, ecce alia duo super lucratus sum.* sicque vicissim ab ipso audias: *Euge serve bone & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam, intra in gaudium Domini tui.* Colloquium ad B. Virginem.

Punctum III.

Considera I. Quæ media adhibere debeas, & velis à talentorum tibi commissorum fructuosam usurpationem, seu propositorum executionem, nempe I. Ut assiduò memineras charitatis per talentorum talium commissionem tibi à Deo exhibitæ, & rationis severissimæ ab eodem exigendæ; sic enim amore simul & timore incitaberis, ut ea bene impendere studeas. II. Ut occasiones, in quibus hæc talenta bene impendere possis, diligenter prævideas, & accipere solabantur, sedulò caveas. III. Ut memor semper adhortationis à Christo Matt. 24. factæ: *Et vos estis parati, quia, quâ nescitis horâ. Filius hominis venturus est;* temporis accuratissimam habeas rationem, & quemvis diem vestræ & negotiationis tuæ postremum esse arbitreris, atque adeò talenta tua bene collocare studeas. IV. Ut frequenter rationes in eas negotiationis tuæ per-

amina & recollectiones, ut, si fortè partem talentorum malè collocatam, aut in sudario negligentia relictam advertas, ex damni consideratione ad novam diligentiam exortaris. V. Ut, quoniam Christus ipse Jo. 15. dixit, *sine me nihil potestis facere*: eundè & SS. Patronos tuos in auxilium roces, atque adeò frequenter ab eis gratiam ad bene collocanda talenta necessariam petas, memor saluberrimi consilij à S. Leone dati, dum super verba illa S. Petri c. 1. *Sancti estote*: sic loquitur: *Præcipi sanctitatem, & modum ejus acquirenda, quasi diceret: Me diligite, & abijs, quæ mihi displicent, abstinete: facite, quod amo: amate, quod facio: & cum difficile videtur esse, quod jubeo, ad jubentem recurrite, ut, unde datur præceptum, præstetur auxilium: non nego opem, qui tribui voluntatem.*

Confidera II. Quàm solida & efficacia sint hæc media, utpote quæ contineant tria illa media ab ipsa sponsa cant. 1. ad obtinendum sponsi amorem adhibita, & ad alios etiam fines obtinendos perutilia, scilicet *desiderium* per verba *osculetur me osculo oris sui* indicatum: *orationem* per verba *trahere me post te* insinuatam: & *cooperationem sedulam* & *serventem* per verba *curremus in odorem unguentorum tuorum*: significatam.

Confidera III. Quomodo hæc media hæcenus adhibueris, & adhibere deinceps velis. Colloquium ad Christum cum illis S. Augustini verbis: *Inspira in me opus sanctum, ut te cogitem: compelle, ut faciam: suade ut te diligam: confirma, ut te teneam: custodi, ne te perdam.*

Materia Lectionis.

Post hanc meditationem & reflexionem peractam, ne statim ad negotia tua redeas, audi adhuc Deum tibi extrema monita dantem, eumque in finem primè ex libello de imitatione l. 1. c. 25. attentè perlege. Deinde ne ulla materia ex libello exercitiorum lectionem tuam effugiat, tres modos orandi à S. Ignatio præscriptos perlege, &, quomodo deinceps eosdem praticare velis, considera. Sunt autem hi modi, ut in compendio habeas, ferè sequentes.

Primus est, ut post brevem considerationem, quò accedendum, & quid faciendum sit, & orationem præparatoriam

riam præmissam mandatum aliquod Dei aut peccatum, aut potentiam animæ ordine discutiam, attendens, quo pacto in ijs gesserim, & de deprehensis erroribus doleam, veniam petam, & emendationem spondeam; totamque considerationem per institutum cum Deo colloquium claudam.

Secundus est, ut sedens vel flectens orationem aliquam incipiens circa singulos sensus tamdiu sistam, & immoror, quamdiu circa eam variae significationes, spirituales gubn & motus animi occurrunt, & ita tota oratio percurratur.

Tertius est, ut inter singulas respirandi vices singula meditationis verba transmittantur, & interim vel significatio illius vocis, vel alia pia doctrina perpendatur.

Peractâ hâc lectione, si fieri potest, templum accede, & Sacrificium Missæ pro defunctis in gratiarum actionem offer, & demum recitato Hymno Ambrosiano cum oratione *Deus, cuius misericordia* &c. secessum hunc claudes, & a memoriam revocans, quod per hanc octiduanam recollectionem plenariam peccatorum remissionem, seu indulgentiam obtinneris, novam vitam cum gaudio auspicias, dicens cum Davide: dixi, nunc cœpi.

